

Opdrachtgever

UWV

Onderzoek

Einddatum – 29 januari 2016

Categorie

Algemeen

UWV Januarinota 2016

Conclusie

De Januarinota 2016 beschrijft ontwikkelingen van wetten die UWV uitvoert en fondsen die UWV beheert. In deze Januarinota 2016 worden de verwachtingen uit de Juninota 2015 geactualiseerd voor het jaar 2015 en wordt de raming voor 2016 bijgesteld.

Link naar bestand

<http://www.onderzoekwerkeninkomen.nl/rapporten/v71y4g1c>

Januarinota 2016

Ontwikkelingen wetten en fondsen UWV 2015-2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Managementsamenvatting	5
1. Belangrijkste ontwikkelingen	7
1.1. Volume ontwikkelingen	7
1.2. Financiële ontwikkelingen	8
1.3. Premies 2015 en 2016	10
1.4. Leeswijzer	12
2. Arbeidsongeschiktheid	15
2.1. WIA	15
2.2. Wajong	18
2.3. WAO	20
2.4. WAZ	21
3. Werkloosheid	25
3.1. WW	25
3.2. IOW	29
4. Ziekte en Zorg	33
4.1. Vangnet Ziektewet	33
4.2. Wazo	36
5. Re-integratie	39
6. Toeslagen en tegemoetkomingen	43
6.1. Toeslagenwet	43
6.2. Tegemoetkomingen arbeidsongeschikten	44
7. Fondsen	45
7.1. Aof	45
7.2. Whk	46
7.3. Afj	47
7.4. AWf	48
7.5. Sectorfondsen	50
7.6. Ufo	51
7.7. Toeslagenfonds	52
Lijst van afkortingen	55
Begrippenlijst	56
Bijlage I Nieuwe wet- en regelgeving	59
Bijlage II Overzichten wet-fonds	61
Bijlage III Sectorfondsen	65
Bijlage IV Re-integratie	68
Bijlage V Aansluitingstabel	70
Bijlage VI Financiële publicaties UWV	71
Colofon	72

Voorwoord

Het herstel van de Nederlandse economie blijft aanhouden. Vrijwel alle organisaties die de ontwikkeling van de Nederlandse economie ramen, hebben in het afgelopen jaar hun prognose van de economische groei naar boven bijgesteld. Dat heeft zijn weerslag op de ontwikkeling van de werkloosheid. In de Januarinota 2016 schetsen wij de actuele inzichten in de verwachte ontwikkeling van de door UWV uitgevoerde wetten. De prognoses in de Januarinota voorzien het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), het Centraal Planbureau (CPB) en het ministerie van Financiën van cijfers voor de aankomende rijksbegroting.

In de ramingen van de Januarinota zijn alle ingevoerde wetswijzigingen meegenomen. Zo is op 1 januari 2015 de Participatiewet in werking getreden. Deze wet heeft grote gevolgen voor de Wajong, die voortaan alleen nog voor duurzaam volledig arbeidsongeschikten toegankelijk is. De Wet werk en zekerheid is van kracht met ingang van 1 juli 2015. Deze wet heeft op verschillende manieren effect op de omvang en kosten van de WW.

Bij de ramingen voor 2015 en 2016 is gebruik gemaakt van de beschikbare statistische en financiële gegevens tot en met oktober 2015. Verder zijn de macro-economische prognoses van het CPB uit de Decemberraming 2015 als uitgangspunt genomen. De uitvoeringskosten 2016 zijn gebaseerd op het UWV jaarplan 2016 dat door de minister van SZW is goedgekeurd.

Managementsamenvatting

De hoofdpunten van de Januarinota 2016

- Het economisch herstel wordt zichtbaar op de arbeidsmarkt. Dat blijkt in 2015 niet uit de ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen, maar wel uit de ontwikkeling van de kosten van de WW. Het aantal WW-uitkeringen stijgt in 2015 nog licht naar 446.000 en zal naar verwachting dalen naar 430.000 eind 2016. De uitkeringslasten WW dalen van € 6,9 miljard in 2014 naar € 6,4 miljard in 2015 en verder naar € 5,9 miljard in 2016.
- De oorzaak van de tegenvallende ontwikkeling van het aantal WW'ers ligt in de recent ingevoerde Wet werk en zekerheid (Wwz). Als gevolg van deze wet wordt een WW-uitkering nu beëindigd als achteraf duidelijk is geworden dat de WW'er voldoende inkomsten heeft gehad. De feitelijke ontwikkeling van de werkloosheid is dus gunstiger dan de WW-aantallen doen vermoeden.
- De daling van de WW-lasten is in lijn met de arbeidsmarktontwikkelingen in de UWV-Arbeidsmarktprognose 2016¹, die gelijktijdig met deze Januarinota wordt gepubliceerd. In 2015 en 2016 nemen de aanvragen voor ontslag en het aantal faillissementen af. In 2015 dalen de faillissementsuitkeringen sterk maar voor 2016 wordt de afname sterk getemperd door de faillissementen van enkele grote winkelketens. Ondanks deze faillissementen is de verwachting dat de Nederlandse economie zich in 2016 verder positief ontwikkelt en dat het aantal banen en vacatures verder zal groeien. De banengroei blijft sterk in de uitzendsector en de zakelijke dienstverlening. Ook de bouwsector vertoont een duidelijk herstel. Toch verdwijnen er ook banen, onder andere in de financiële dienstverlening, in de zorg en bij het grootwinkelbedrijf.
- Het totaal aantal arbeidsongeschikten (WAO, WAZ, WIA en Wajong) daalt in de periode 2014-2016 licht naar 803.000. Het aantal WAO-, WAZ- en Wajong-uitkeringen daalt, terwijl het aantal WIA-uitkeringen stijgt.
- Als gevolg van de Participatiewet is het aantal Wajong-uitkeringen gedaald. Met ingang van 1 januari 2015 is de toegang tot de Wajong beperkt tot volledige en duurzaam arbeidsongeschikten. Hierdoor daalt de instroom naar verwachting van 17.400 in 2014 naar 3.600 in 2016 (zie box 2.2).
- Het aantal Ziektewet-uitkeringen aan vangnetters daalt bij UWV. Dit komt door een toename van het aantal werkgevers dat eigenrisicodrager voor de Ziektewet wordt en daarnaast door effecten van nieuw beleid (de wet BeZaVa).
- Ten opzichte van de laatste Juninota zijn de uitkeringslasten met ruim € 300 miljoen neerwaarts bijgesteld. Deze daling komt vrijwel geheel voor rekening van de WW. De arbeidsongeschiktheidslasten zijn stabiel, een kleine meevaller in de WIA-lasten wordt vrijwel gecompenseerd door een kleine tegenvaller in de Wajong-lasten. De uitkeringslasten Wazo vallen ook mee omdat het aantal geboorten lager uitvalt dan eerder geprognosticeerd.
- Het financiële tekort in de UWV-fondsen groeit. Begin 2015 bedraagt het tekort per saldo € 8,8 miljard en dat tekort groeit tot € 10,1 miljard eind 2015 vooral als gevolg van premies die niet lastendekkend zijn. Het tekort doet zich vooral voor bij het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf). Echter, in 2016 zal voor het eerst sinds 2008 de vermogenspositie van de UWV-fondsen weer verbeteren. De vermogensgroei in het Aof overtreft dan de groei van het vermogenstekort in het AWf. De wijze waarop UWV invulling geeft aan de rol van fondsbeheerder is niet van invloed geweest op het ontstaan van dit tekort. De minister van SZW stelt de premies voor het AWf vast, waarbij ook inkomenspolitiek en de ontwikkeling van het EMU-saldo in overweging worden genomen. Het negatieve fondsvermogen heeft geen gevolgen voor de betaling van de uitkeringen.
- Zowel voor de Ziektewet als de WGA kunnen werkgevers kiezen tussen verzekerd zijn bij UWV en eigenrisicodrager worden. Op de markt van Ziektewetverzekeringen zijn door de wet BeZaVa flinke verschuivingen opgetreden. Het aandeel eigenrisicodragers Ziektewet in de loonsom stijgt van 6% begin 2014 naar waarschijnlijk 36% in 2016. Wel vlakt de groei van het aandeel eigenrisicodragers nu duidelijk af. Per januari 2016 zijn er nog een kleine duizend werkgevers eigenrisicodrager geworden.
- Voor de WGA geldt dat in 2014 en 2015 meer werkgevers hebben gekozen voor de overstap naar UWV dan voor eigenrisicodragen. Het aandeel eigenrisicodragers WGA in de loonsom is gedaald van 50% eind 2013 naar 43% in 2015 onder meer als gevolg van de stabiele premies van UWV en stijgende premies op de markt. Per 1 januari 2016 keren er circa 2.300 werkgevers terug naar UWV. Het marktaandeel daalt hierdoor verder naar 40%. Wij veronderstellen dat de markt vanaf 2017 stabiel blijft vanwege de wijzigingen die het kabinet aanbrengt in het hybride stelsel.

¹ UWV Landelijke Arbeidsmarktprognose. Update 29 januari 2016.

1. Belangrijkste ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen van de UWV-wetten en fondsen geschetst. Deze ontwikkelingen hangen voor het grootste deel samen met het verloop van het aantal uitkeringen van de verschillende wetten. Hiervan wordt allereerst een beknopt beeld geschetst, waarna dieper wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de premies voor 2016. Het hoofdstuk besluit met een leeswijzer voor de nota. In box 1.1. wordt aandacht besteed aan de implicaties van de Wet beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (BeZaVa). In box 2.1. wordt specifiek aandacht geschonken aan het effect van BeZaVa op de instroom WGA. De Participatiewet, die per 1 januari 2015 in werking is getreden heeft grote gevolgen voor de Wajong. Dit wordt besproken in box 2.2 van hoofdstuk 2. De Wet werk en zekerheid (Wwz) heeft sinds 1 juli 2015 gevolgen voor de Werkloosheidwet (WW) en de wet Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW). Deze wet wordt besproken in box 3.1 van hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 is in box 4.1 speciale aandacht voor de ontwikkelingen in de Ziektewet-no-risk. In box 7.1 van hoofdstuk 7 wordt aandacht besteed aan het vermogen van de sectorfondsen (Sfn) en de Werkhervattingskas (Whk). Dit zijn de fondsen waarvoor UWV zelf de premies vaststelt.

1.1. Volume ontwikkelingen

In tabel 1.1 staan de uitkeringen per wet². Het aantal uitkeringen arbeidsongeschiktheid was de laatste jaren stabiel maar daalt vanaf 2015 als gevolg van onder andere de invoering van de Participatiewet (zie hoofdstuk 2). In 2015 en 2016 stijgen alleen nog de uitkeringen van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). De uitkeringen van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) en de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) dalen doordat er geen sprake meer is van instroom. Per 1 januari 2015 komen uitsluitend volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jonggehandicapten nog in aanmerking voor een Wajong-uitkering bij UWV. Hierdoor daalt de jaarlijkse instroom van nieuwe uitkeringen zeer sterk. De uitstroom van de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen wordt iets afgeremd door de geleidelijke verhoging van de AOW-leeftijd. De mutaties ten opzichte van de Juninota 2015 blijven beperkt tot lichte dalingen voor alle wetten.

Het economisch herstel is in 2015 doorgezet en houdt stand in 2016. Toch stijgt het aantal werkloosheidsuitkeringen in 2015. Dit komt doordat het aantal geregistreerde uitkeringen stijgt als gevolg van Wwz (zie hoofdstuk 3). In 2016 daalt het aantal WW-uitkeringen wel. De ontwikkeling van het aantal uitkeringen is in de Juninota 2015 lager ingeschat omdat onvoldoende rekening was gehouden met de effecten van de Wwz. De uitkeringsjaren in de wetten voor ziekte en zorg nemen in 2015 en 2016 af vanwege de stijging van het aantal eigenrisicodragers en gevolgen van de wet BeZaVa (zie hoofdstuk 4).

Tabel 1.1. Aantallen uitkeringen

Aantallen x 1.000

	2014	2015	Mutatie Juninota	2016	Mutatie Juninota
Arbeitsongeschiktheid ultimo stand	820	809	-3	803	-4
WAO	343	315	0	294	0
WIA	210	230	-1	250	-2
WAZ	17	15	0	14	0
Wajong	251	249	-1	245	-2
Werkloosheid ultimo stand	444	450	26	436	31
WW	441	446	26	430	32
IOW	3	4	0	6	-1
Ziekte en Zorg in uitkeringsjaren	135	131	-1	128	0
Ziektewet	92	88	0	86	1
Wazo	40	39	-1	39	-1
ZEZ	3	3	0	3	0

² Met ingang van deze nota zijn ook de mutaties ten opzichte van de Juninota 2015 weergegeven in deze tabel.

1.2. Financiële ontwikkelingen

Tabel 1.2 geeft een overzicht van de geraamde uitkeringslasten per wet en de mutatie ten opzichte van de Juninota 2015, uitgesplitst naar de verschillende wetten. De totale uitkeringslasten dalen van € 21,4 miljard in 2014 naar € 20,9 miljard in 2015 en € 20,6 miljard in 2016. Deze daling is voornamelijk het gevolg van dalende WW-lasten.

De WW-lasten dalen doordat er én minder nieuwe WW'ers bijkomen én meer WW'ers aan het werk gaan als gevolg van de verbeterde economische situatie. Toch blijven er ook nu faillissementen optreden, zoals die van een paar grote winkelbedrijven eind 2015/begin 2016.

Bij de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen stijgen de WIA- en de Wajonglasten. Hier staat een daling van de WAO- en de WAZ-lasten tegenover. De WIA-lasten stijgen doordat de WIA nog in opbouw is. De Wajong-lasten stijgen ondanks de daling van het aantal uitkeringen. Deze lasten stijgen als gevolg van een hogere gemiddelde Wajong-uitkering, wat het gevolg is van een toenemende doorstroom vanuit de studieregeling naar de uitkeringsregeling binnen de Wajong.

Ten opzichte van de ramingen uit de Juninota vallen de uitkeringslasten in 2015 € 330 miljoen lager uit, voornamelijk als gevolg van lagere WW-lasten. Ook de Wazo-lasten zijn neerwaarts bijgesteld. In 2016 vallen de uitkeringslasten € 206 miljoen lager uit dan in de Juninota geraamd. Tegenover een WW-meevallers van ruim € 350 miljoen staan tegenvallers van bijna € 150 miljoen in de arbeidsongeschiktheidsregelingen. Deels worden deze overigens veroorzaakt door een hogere indexatie dan verondersteld in de Juninota.

Tabel 1.2. Financiële ontwikkeling Uitkeringslasten

Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	Mutatie Juninota	2016	Mutatie Juninota
Arbeidsongeschiktheid*	11.383	11.479	-6	11.721	144
WAO	5.368	4.965	2	4.674	36
WIA	3.111	3.514	-35	3.986	17
WAZ	193	171	0	155	-2
Wajong	2.710	2.829	27	2.906	93
Werkloosheid	6.952	6.430	-284	5.920	-360
WW	6.933	6.403	-279	5.877	-354
IOW	19	28	-4	43	-6
Ziekte en Zorg	2.639	2.566	-42	2.600	-4
Ziektewet	1.535	1.487	-7	1.494	16
Wazo	1.053	1.026	-35	1.053	-21
ZEZ	51	52	0	54	1
Toeslagen	470	412	2	409	13
Toeslagenwet	470	412	2	409	13
Totaal	21.444	20.887	-330	20.650	-206

* De uitkeringslasten voor de arbeidsongeschiktheidsregelingen zijn inclusief de tegemoetkomingen (zie tabel II.3 in bijlage II).

Tabel 1.3 laat een onderverdeling van de lasten zien naar uitkeringen, sociale lasten, overige lasten en uitvoeringskosten. De uitkeringslasten, sociale lasten en uitvoeringskosten volgen meestal dezelfde ontwikkeling omdat de uitkeringslasten deze in hoge mate beïnvloeden. De overige lasten kennen een eigen ontwikkeling.

Het aandeel van de uitvoeringskosten in de totale lasten blijft in 2014 - 2016 op vrijwel hetzelfde niveau. De uitvoeringskosten bestaan voor een deel uit vaste kosten en voor een deel uit kosten die met de conjunctuur mee bewegen, zoals de kosten die samenhangen met de verwerking van WW-aanvragen. De belangrijkste reden voor de daling in 2015 van de uitvoeringskosten (van 7,1% naar 6,8%) is het teruglopende aantal WW-aanvragen. De overige lasten bestaan grotendeels uit re-integratielasten.

Tabel 1.3. Lasten per categorie
Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	Mutatie Juninota	2016	Mutatie Juninota
Uitkeringslasten	21.444	20.887	-330	20.650	-206
Sociale lasten	3.437	3.383	-49	3.366	26
Overige baten en lasten	50	87	-25	99	-23
Uitvoeringskosten	1.918	1.786	-5	1.804	57
Totaal	26.849	26.143	-409	25.919	-146

Hieronder staan de belangrijke mutaties op totaalniveau ten opzichte van de Juninota 2015. Een gedetailleerde beschrijving per fonds is te vinden in hoofdstuk 7.

De belangrijkste mutaties in 2015 zijn:

- De uitkeringslasten zijn € 330 miljoen lager zoals in tabel 1.2. is uitgelegd.
- De sociale lasten zijn € 49 miljoen lager, deze bewegen mee met de uitkeringslasten.
- De overige baten en lasten zijn € 25 miljoen neerwaarts bijgesteld vanwege hogere re-integratielasten bij het AWf en een hoger gerealiseerd bedrag verhaal op faillissementsuitkeringen bij het AWf.

De belangrijkste mutaties in 2016 zijn:

- De uitkeringslasten zijn € 206 miljoen lager zoals in tabel 1.2. is uitgelegd
- De sociale lasten zijn € 26 miljoen hoger. Deze bijstelling wordt verklaard doordat in deze nota is gerekend met de vastgestelde premiepercentages.
- De overige baten en lasten zijn € 23 miljoen neerwaarts bijgesteld vanwege hogere re-integratie lasten bij het AWf en een hoger verwacht bedrag verhaal op faillissementen bij het AWf.
- De uitvoeringskosten zijn € 57 miljoen hoger begroot. De uitvoeringskosten in de Januarinota zijn gebaseerd op het UWV jaarplan 2016.

Tabel 1.4 geeft een overzicht van de geraamde lasten, baten en vermogens van UWV, uitgesplitst naar de verschillende fondsen. Het totale vermogen van de UWV-fondsen daalt in 2015 van -€ 8,8 miljard naar -€ 10,1 miljard. Deze daling vindt plaats bij de WW-fondsen, voornamelijk bij het Algemeen Werkloosheids-fonds (AWf).

Fondsbeheer door UWV speelt geen rol bij het ontstaan van het vermogenstekort. De minister van SZW stelt de premies voor de WW-fondsen en het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) vast, waarbij ook inkomenspolitiek en de ontwikkeling van het EMU-saldo in overweging worden genomen. Het negatieve fondsvermogen heeft ook geen gevolgen voor de betaling van de uitkeringen.

Het gezamenlijke vermogen van de arbeidsongeschiktheidsfondsen – het Aof en de Whk - neemt in 2015 toe van € 2,4 miljard tot € 2,7 miljard. Het vermogen van het Aof stijgt vooral door afnemende uitkeringslasten bij een hoger dan lastendeckende basispremie WAO/WIA. In 2016 neemt het vermogen van het Aof sterk toe doordat de Aof-premie in dat jaar hoger is dan in 2015. Ook het vermogen van de Whk stijgt in 2015 als gevolg van een hoger dan lastendeckende premie voor de WGA.

Het gezamenlijke vermogen van de werkloosheidsfondsen – sectorfondsen (Sfn), AWf en het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) – neemt in 2015 af van -€ 11,2 miljard naar -€ 12,8 miljard. Vooral het AWf kent een sterke vermogensdaling. Als gevolg van een lager dan lastendeckende premie bij het AWf loopt het tekort verder op. Het vermogen van de sectorfondsen laat wel een positieve ontwikkeling zien door meevallende uitkeringslasten ten opzichte van de sectorpremies. De verwachting is dat het vermogen van de sectorfondsen in 2016 voor het eerst sinds 2008 weer positief is.

In 2016 zal ook voor het eerst sinds 2008 de vermogenspositie van de UWV-fondsen weer verbeteren. De vermogensgroei in het Aof overtreft dan de groei van het vermogenstekort in het AWf.

Tabel 1.4. Lasten naar fonds*Bedragen x € 1 miljoen*

	2014		2015		2016		
	Vermogen	Lasten	Baten	Vermogen	Lasten	Baten	Vermogen
Aof	671	11.034	11.064	701	11.242	12.583	2.042
Whk	1.766	1.499	1.692	1.959	1.597	1.653	2.015
Afj	-	3.250	3.250	-	3.346	3.346	-
Sectorfondsen	-582	3.311	3.827	-67	3.083	3.191	41
AWf	-10.769	6.187	3.854	-13.103	5.783	4.551	-14.335
Ufo	104	92	349	361	86	344	619
Tf	-	769	769	-	781	781	-
Totaal	-8.810	26.143	24.804	-10.149	25.919	26.449	-9.618

1.3. Premies 2015 en 2016

De premies voor het Aof, AWf en Ufo worden door de minister van SZW vastgesteld. De premies voor de Whk worden door UWV zelf vastgesteld en gepubliceerd in het Besluit Gedifferentieerde Premie WGA/Ziektewet. De premies voor de sectorfondsen worden door UWV vastgesteld en vervolgens ter goedkeuring aan de minister van SZW voorgelegd. In bijlage VI wordt het vaststellingsproces van de premies voor de Whk en de sectorfondsen nader toegelicht. De vastgestelde premies voor 2016 hebben in de Januarinota als basis gediend om de premiebaten voor ieder fonds te bepalen. In tabel 1.5 worden de premies voor 2015 en 2016 weergegeven.

De Aof-premies zijn exclusief kinderopvangtoeslag. De premie 2016 voor de Whk is uitgesplitst naar de 3 wetscomponenten die sinds 1 januari 2014 onderdeel vormen van dit fonds. Als gevolg van de wet BeZaVa (zie box 1.1) financiert de Whk sinds 1 januari 2014 naast de WGA-vast uitkeringen ook de WGA-flex en Ziektewet-flex uitkeringen. De premies 2016 WGA-vast en Ziektewet-flex zijn vrijwel gelijk aan het vastgestelde niveau van de gemiddelde percentages in 2015. De premie 2016 WGA-flex is gelijk aan het gemiddelde percentage in 2015. Dit laatste komt doordat de WGA-flex nog in opbouw is. Deze opbouw blijkt echter minder sterk dan verwacht; hierdoor is de WGA-flexpremie 2015 achteraf gezien hoger dan noodzakelijk vastgesteld.

De premie sectorfondsen daalt ten opzichte van de vastgestelde gemiddelde premie 2015 als gevolg van de gunstiger economische ontwikkelingen die tot lagere WW-lasten leiden.

De premies van Aof, AWf en Ufo worden niet door UWV maar door de minister van SZW vastgesteld, waarbij een lastendekkende premie niet het uitgangspunt hoeft te zijn. Het kabinet beoogt wel een zo constant mogelijk lastenbeeld. De AWf-premie 2016 is daarom hoger dan in 2015 omdat de gemiddelde premie sectorfondsen in 2016 lager is dan in 2015. De AWf-premie zou echter nog veel verder omhoog moeten om de reële kosten van de hoge werkloosheid te dekken.

Het totaal van de premies werknemersverzekeringen over lonen valt in 2016 0,39 procentpunt hoger uit dan in 2015. Deze premiestijging is het gevolg van beleidsmatige besluitvorming. Zo was er in de begroting SZW 2015 een lastenverlichting aan bedrijven afgesproken die in 2016 wordt afgebouwd. Hierdoor vallen de premies in 2016 iets hoger uit dan in 2015.

Tabel 1.5. Premieoverzicht 2015-2016**Premies in % over lonen en UWV-uitkeringen*

	2015		2016	
	Lonen	Uitkeringen	Lonen	Uitkeringen
Premiepercentages				
WAO - Aof	5,75	5,75	6,38	6,38
WAO – Aof exclusief kinderopvang		5,25	5,25	5,88
kinderopvang		0,50	0,50	0,50
WIA – Whk**	1,07	1,15	1,07	1,12
WGA-vast		0,48	0,50	0,47
WGA-flex		0,24	0,25	0,24
Ziektewet-flex		0,35	0,40	0,36
WW – sectorfondsen***	2,16	2,68	1,78	2,16
WW – AWF	2,07	2,07	2,44	2,44
WW – Ufo	0,78		0,78	
Zvw	6,95	6,95	6,75	6,75

* Het maximum premieloon werknemersverzekeringen en maximumbijdrageloon Zvw is in 2015 € 200 en in 2016 € 203 per dag.

** Gemiddelde gedifferentieerde premie WIA-Whk over lonen. Rekenpremie Whk over UWV-uitkeringen.

*** Gemiddelde gedifferentieerde sectorpremie over lonen. Gemiddelde gedifferentieerde sectorpremie van voorgaand jaar over UWV-uitkeringen.

Box 1.1. Wet Beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (BeZaVa)

In 2013 en 2014 is de wet Beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (BeZaVa) ingevoerd. Doel van de wet is om het aantal Ziektewet-uitkeringen en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen terug te dringen. Werknemers zonder vast dienstverband, de zogenaamde flexwerkers, vormen de voornaamste doelgroep van de maatregelen.

De wet BeZaVa bestaat uit 5 onderdelen:

1. Aanpassing Ziektewet-criterium (beoordeling Ziektewet na 1 jaar ziekte)
Invoering per 1 januari 2013
2. Aanscherping re-integratie- en sollicitatieverplichtingen voor Ziektewet-gerechtigden
Invoering per 1 januari 2013
3. Financiële prikkels werkgevers (premiëdifferentiatie)
Invoering per 1 januari 2014
4. Convenant met de uitzendbranche
Invoering per 1 januari 2013
5. Maximale periode proefplaatsingen verruimd naar 6 maanden
Invoering per 1 januari 2013

Premiëdifferentiatie

Alle maatregelen hebben invloed op de uitkeringslasten en zijn verwerkt in de ramingen in deze nota. De aangescherpte financiële prikkels voor werkgevers door een nieuwe premiëdifferentiatie hebben tevens geleid tot een nieuwe financieringsstructuur. Per 1 januari 2014 is premiëdifferentiatie ingevoerd binnen de Whk voor de WGA-flex en Ziektewet-flex. De opzet van de premiëdifferentiatie Whk is daardoor op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van de voormalige premiëdifferentiatie voor de WGA-vast.

In totaal zijn er sinds 2014 3 gedifferentieerde Whk-premies:

- premie WGA-vast
- premie WGA-flex
- premie Ziektewet-flex

Voor kleine werkgevers (met een loonsom die gelijk of minder is dan 10 keer het gemiddelde premieplichtige loon per werknemer) zijn de Whk-premies sectoraal bepaald. Deze afzonderlijke premies zijn gelijk voor alle kleine werkgevers die tot dezelfde sector behoren. Grote werkgevers (met een loonsom die meer is dan 100 keer het gemiddelde premieplichtige loon per werknemer) betalen 3 op werkgeversniveau gedifferentieerde premies. Middelgrote werkgevers (met een loonsom van meer dan 10 en gelijk of minder dan 100 keer het gemiddelde premieplichtige loon per werknemer) betalen 3 premies die deels opgebouwd zijn uit een sectorale premie en deels uit een op werkgeversniveau gedifferentieerde premie.

Voor de Ziektewet-flex en WGA-vast blijft het mogelijk eigenrisicodragers te worden. Eigenrisicodragers betalen geen premie voor het deel waarvoor zij eigenrisicodragers zijn geworden. De voorwaarden voor het eigenrisicodragerschap zijn versoepeld. Wanneer een werkgever eigenrisicodragers voor de WGA-vast wil worden hoeft hij niet in alle gevallen zijn lopende uitkeringen zelf te financieren. Voor de Ziektewet blijft gelden dat alle werkgevers mogen uittreden zonder dat zij lasten hoeven mee te nemen. Voor de WGA-vast geldt dit alleen voor kleine werkgevers. Middelgrote werkgevers moeten voor de WGA-vast een deel van hun lasten meenemen. Grote werkgevers nemen hun lasten volledig mee. Tenslotte is voor het eigenrisicodragerschap Ziektewet de garantiestelling vervallen.

Gewijzigde fondsfinanciering

De Ziektewet-flex en WGA-flexuitkeringen werden tot en met 2013 gefinancierd uit de sectorfondsen en het Ufo. Vanaf 2014 worden deze uitkeringen voor een jaarlijks toenemend aandeel gefinancierd uit de Whk. Uitkeringen gestart vóór 2012 blijven gefinancierd worden uit de sectorfondsen en het Ufo. Uitkeringen gestart in 2012 of later worden gefinancierd uit de Whk.

Ziektewet-vangnetuitkeringen aan zieke werklozen blijven ten laste komen van het AWF en het Ufo. Overige Ziektewet-vangnetuitkeringen zijn overgegaan van AWF naar Aof. Wazo-uitkeringen worden vanaf 2014 uit het Aof gefinancierd. Hieronder is de gewijzigde fondsfinanciering schematisch weergegeven.

Tabel 1.6 Fondsfinanciering

Wet	Vangnetgroep	Tot en met 2013	Vanaf 2014
WGA	Flex	Sectorfondsen, Ufo	Whk, Sectorfondsen, Ufo*
WGA	Zieke WW'ers	Aof	Aof
WGA	Overig	Aof	Aof
Ziektewet	Flex	Sectorfondsen, Ufo	Whk
Ziektewet	Zieke WW'ers	AWf, Ufo	AWf, Ufo
Ziektewet	Overig	AWf	Aof
Wazo	-	AWf, Ufo	Aof

*Sectorfondsen en Ufo financieren alleen uitkeringen ingegaan vóór 2012.

1.4. Leeswijzer

In de Januarinota zijn de wetten thematisch geordend in hoofdstukken. In de hoofdstukken worden de volumecijfers en de uitkeringslasten beschreven op wetsniveau. De uitkeringslasten zijn indien mogelijk, onderbouwd met een prijscomponent, de gemiddelde jaaruitkering en een volumecomponent, de (herleide) uitkeringsjaren. Voor wetten die uit verschillende fondsen gefinancierd worden, zijn deze componenten ook per fonds weergegeven.

Hoofdstuk 2 behandelt de arbeidsongeschiktheidswetten. Deze bestaan uit de WIA, Wajong, WAO en WAZ. In hoofdstuk 3 komen de werkloosheidswetten (WW en IOW) aan de orde. De regelingen rond ziekte en zorg zijn bevat in de wetten Ziektewet en Wazo en staan beschreven in hoofdstuk 4. De re-integratielasten die door de verschillende fondsen gefinancierd worden staan beschreven in hoofdstuk 5. De toeslagen uit de Toeslagenwet (TW) en tegemoetkomingen arbeidsongeschiktheid staan in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 bevat volume- en financiële gegevens per fonds.

De nota bevat tevens een aantal bijlagen. Bijlage I geeft een overzicht van wijzigingen in de wet- en regelgeving voor zover van invloed op de prognoses. Bijlage II bevat uitkeringsbedragen en -jaren zowel per wet uitgesplitst naar fonds als per fonds uitgesplitst naar wet. In bijlage III staan de financiële overzichten van de sectorfondsen. Bijlage IV toont een overzicht van de re-integratieuitgaven naar fonds. Bijlage V geeft de aansluittabel weer. Tenslotte wordt in bijlage VI het vaststellingsproces van de premies Whk en sectorfondsen nader toegelicht.

De gemiddelde jaaruitkering is voor de meeste wetten de prijscomponent. Tweemaal per jaar worden de uitkeringen geïndexeerd: op 1 januari en 1 juli van elk jaar. In de gepresenteerde jaaruitkeringen zijn deze indexeringen verwerkt. Om een vergelijking te maken op basis van constante prijzen moet deze indexatie ongedaan worden gemaakt. De cumulatieve indexatie is 0,97% in 2015 en 1,77% in 2016. De indexatie voor 2016 valt 0,5 procentpunt hoger uit dan gedacht bij de Juninota. Dit heeft bij alle regelingen een opwaarts effect op de uitkeringslasten 2016.

De WIA, Wajong, WAO en WAZ in hoofdlijnen

WIA

De Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) voorziet werknemers en ambtenaren van een uitkering bij arbeidsongeschiktheid. De wet is in werking getreden per 29 december 2005. Werknemers die ziek zijn geworden sinds 1 januari 2004 kunnen (na een wachttijd van 104 weken) een beroep doen op de WIA.

In de WIA wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds volledig en duurzaam arbeidsongeschikten en anderzijds gedeeltelijk arbeidsongeschikten en volledig niet-duurzaam arbeidsongeschikten.

De WIA kent 2 regelingen. De regeling Inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) verstrekt uitkeringen aan volledig en duurzaam arbeidsongeschikten. De uitkeringshoogte bedraagt 75% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon. De IVA-uitkeringen worden betaald uit het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof).

De regeling Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA) verstrekt uitkeringen aan gedeeltelijk arbeidsongeschikten en aan volledig niet-duurzaam arbeidsongeschikten. De uitkeringsduur is verdeeld in 2 uitkeringsfasen. In de eerste fase is de uitkeringshoogte gelijk aan 70% van het (gemaximeerde) laatstverdiende loon (de eerste 2 maanden 75%). De duur van deze eerste fase is afhankelijk van het arbeidsverleden van de arbeidsongeschikte. In de tweede fase is de uitkeringshoogte afhankelijk van de mate waarin de arbeidsongeschikte zijn vastgestelde verdien capaciteit benut. Voor de eerste 10 jaar WGA kan een werkgever eigenrisicodragend worden.

Sinds 2014 worden de uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden met een WGA flex-contract als gevolg van de wet BeZaVa deels gefinancierd uit de Whk. Tot en met 2013 werden deze uitkeringen gefinancierd uit de sectorfondsen en het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo).

Wajong

De Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) verstrekt in geval van arbeidsongeschiktheid uitkeringen aan personen die vóór hun 17^e levensjaar of als student arbeidsongeschikt zijn geworden. De hoogte van de uitkering is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid en de grondslag is ten hoogste het wettelijk minimumloon.

Sinds 1 januari 2010 staat bij de Wajong het recht op arbeidsondersteuning centraal (nieuwe Wajong of nWajong), en niet meer het recht op een uitkering. Als onderdeel van de arbeidsondersteuning kunnen jonggehandicapten inkomensondersteuning aanvragen.

Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden en komen uitsluitend volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jonggehandicapten nog in de Wajong (Wajong 2015). Nieuwe jonggehandicapten met arbeidsvermogen vallen voortaan onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten.

De Wajong wordt gefinancierd uit het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Aof). De uitgaven van het Afj worden gedekt door een rijksbijdrage.

WAO

De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) is de voorloper van de WIA. De WAO voorziet werknemers en ambtenaren in geval van arbeidsongeschiktheid van een uitkering. Alleen personen die vóór 1 januari 2004 ziek zijn geworden, kunnen nog een beroep doen op de WAO. WAO-uitkeringen worden gefinancierd uit het Aof.

WAZ

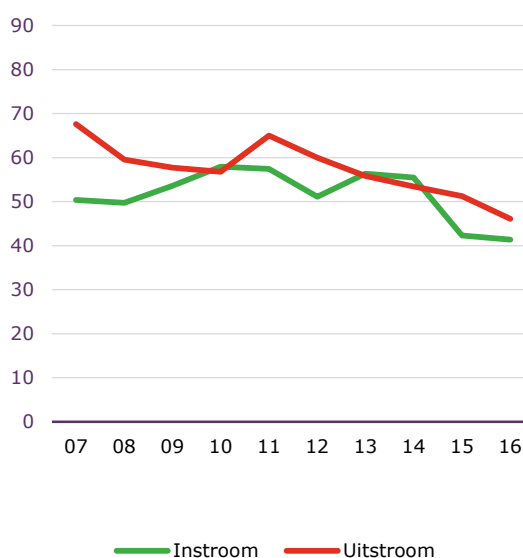
De Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) is een verzekering tegen de financiële gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid voor zelfstandigen, beroepsbeoefenaren, directeuren-grootaandeelhouders en meewerkende echtgenoten. Alleen personen die op of vóór 1 augustus 2004 ziek zijn geworden, kunnen nog een beroep doen op de WAZ. WAZ-uitkeringen worden gefinancierd uit het Aof.

2. Arbeidsongeschiktheid

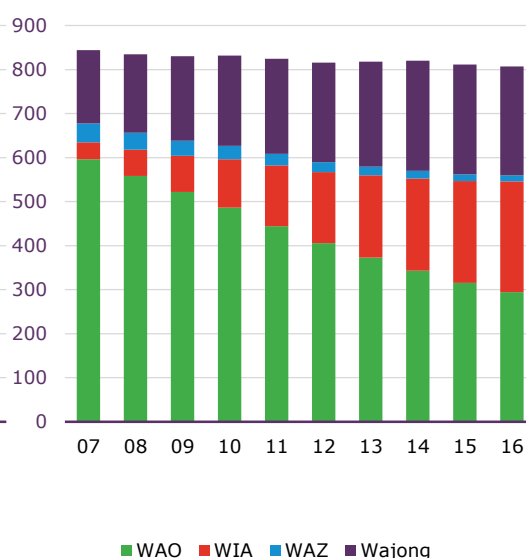
In dit hoofdstuk worden de volume- en financiële ontwikkelingen van de arbeidsongeschiktheidswetten WIA, Wajong, WAO en WAZ weergegeven.

Figuren 2.1 en 2.2 tonen een meerjarig overzicht (2007-2016) van de volumeontwikkelingen van de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten. Figuur 2.1 toont dat sinds 2009 de in- en uitstroom redelijk dicht bij elkaar liggen. In 2015 en 2016 is de instroom lager dan de uitstroom. Als gevolg van de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is de instroom in de Wajong substantieel lager dan in de jaren daarvoor. In de jaren 2013, 2014 en 2015 is de AOW-gerechtigde leeftijd steeds met 1 maand verhoogd tot uiteindelijk 65 jaar en 3 maanden. In 2016 zal de AOW-gerechtigde leeftijd versneld verhoogd worden met 3 maanden tot 65 jaar en 6 maanden. Hierdoor wordt de uitstroom vertraagd en zal deze in 2016 lager zijn dan in voorgaande jaren. In figuur 2.2 is te zien dat de daling van de instroom zijn weerslag heeft op de ontwikkeling van het totaal aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. In 2016 daalt het aantal uitkeringen tot 806.700.

Figuur 2.1. In- en uitstroom arbeidsongeschiktheid

Figuur 2.2. Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen

2.1. WIA

Tabel 2.1 toont dat het aantal WIA-uitkeringen jaarlijks toeneemt. Deze volumestijging is het gevolg van het feit dat de WIA nog in opbouw is. Tegenover deze toename staat een afname bij de WAO, een wet die verkeert in een afbouwfase.

De instroom in de WIA 2016 is in de periode 2015-2016 redelijk stabiel. In beide jaren neemt de instroom in de IVA toe, in 2015 met 500 uitkeringen en in 2016 met 200. Bij de WGA neemt de instroom in 2015 af met 1.500 uitkeringen en neemt deze in 2016 toe met 200 uitkeringen. De daling van het aantal nieuwe WGA'ers in 2015 is mede het gevolg van de Wet Bezava, waardoor vangnetters gedurende de eerste 2 jaar ziekte vaker herstellen. Een belangrijke factor in de bestandsontwikkeling van WGA en IVA is het aantal overgangen van WGA naar IVA. Dit aantal neemt in 2015 met 2.200 toe als gevolg van een intensivering van het aantal herbeoordelingen WGA. In 2016 blijft het aantal overgangen van WGA naar IVA op een hoog niveau. De uitstroom neemt zowel bij de IVA als de WGA toe. De uitstroom bij de IVA neemt in 2015 toe met 1.000 uitkeringen en in 2016 met 600. De uitstroom bij de WGA neemt in 2015 toe met 500 uitkeringen en in 2016 met 100 uitkeringen. De toename in de uitstroom WGA in 2015 wordt versterkt door het grotere aantal herbeoordelingen. Na herbeoordeling wordt een deel van de uitkeringen beëindigd. De toename van de uitstroom zwakt bij beide regelingen in 2016 af als gevolg van het (versneld) verhogen van de AOW-gerechtigde leeftijd in 2016.

Het aantal IVA-uitkeringen neemt toe met 11.500 in 2015 en met 10.500 in 2016. Het aantal WGA-uitkeringen neemt toe met 8.700 in 2015 en met 9.400 in 2016. Het aandeel IVA-uitkeringen in de WIA neemt toe van 29% eind 2014 tot 33% eind 2016. In deze ontwikkeling spelen de overgangen WGA naar IVA een belangrijke rol.

Tabel 2.1. Volume WIA*

Volume x 1.000

	2014	2015	2016
Instroom WIA	36,9	35,9	36,3
IVA	8,2	8,7	8,9
WGA	28,7	27,2	27,4
Uitwisseling binnen WIA	6,6	8,8	8,2
Van WGA naar IVA	6,6	8,8	8,2
Van IVA naar WGA	0	0	0
Uitstroom WIA	14,1	15,6	16,3
IVA	4,9	5,9	6,5
WGA	9,2	9,7	9,8
Bestand WIA	209,6	229,8	249,7
IVA	61,3	72,8	83,3
WGA	148,3	157,0	166,4

* Instroom, uitstroom, uitwisseling en bestand inclusief eigenrisicodragers.

In tabel 2.2 staan de ontwikkelingen van de IVA weergegeven. Het aantal uitkeringsjaren IVA neemt overeenkomstig de groei van het aantal uitkeringen toe met 10.200 in 2015 en met 11.300 in 2016. De gemiddelde jaaruitkering neemt in 2015 toe met 1,6% en in 2016 met 1,3%. Deze trend komt ongeveer overeen met de halfjaarlijkse indexatie. De uitkeringslasten op kasbasis nemen toe als gevolg van de toename van de uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering. In 2015 stijgen de uitkeringslasten met € 236 miljoen en in 2016 met € 261 miljoen.

Ten opzichte van de Juninota 2015 zijn de uitkeringslasten IVA voor 2015 met € 24 miljoen en voor 2016 met € 8 miljoen naar beneden bijgesteld. In 2015 zijn er 500 uitkeringsjaren minder en de gemiddelde jaaruitkering is 0,9% lager. In de Juninota 2015 is gerekend met een hogere gemiddelde jaaruitkering omdat er begin 2015 sprake was van relatief veel overgangen van WGA naar IVA met terugwerkende kracht. Toekenningen met terugwerkende kracht krijgen een financiële compensatie voor de maanden die voorafgingen aan de overgang van WGA naar IVA, waarin het IVA-recht al wel van kracht was. Dit zorgde destijds voor een hogere inschatting van de gemiddelde jaaruitkering. In de loop van 2015 is echter gebleken dat deze compensatie kleiner was dan ingeschat bij de Juninota 2015. In 2016 zijn er 100 uitkeringsjaren minder en de gemiddelde jaaruitkering is 0,1% lager.

Tabel 2.2. Ontwikkelingen IVA

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Niet-herleide uitkeringsjaren	56,0	66,2	77,5
Herleidingsfactor (%)	100,0	100,0	100,0
Herleide uitkeringsjaren	56,0	66,2	77,5
Gemiddelde jaaruitkering	20.818	21.155	21.439
Uitkeringen op kasbasis	1.165	1.401	1.662
Mutatie verplichtingen	8	6	14
Uitkeringen op transactiebasis	1.173	1.407	1.676
Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis	0	-24	-8

Box 2.1. Structurele verlaging instroom WGA door de wet BeZaVa

Op 1 januari 2014 is de wet BeZaVa in werking getreden. Deze wet geeft werkgevers meer verantwoordelijkheid in het terugdringen van het ziekteverzuim en preventie van arbeidsongeschiktheid van personeel met een tijdelijk arbeidscontract. Onderdeel van deze wet is de eerstejaarskeuring voor de Ziektewet.

De eerstejaarskeuring Ziektewet heeft tot gevolg dat er naast een daling van de aantal Ziektewet-uitkeringen uiteindelijk minder zieke werknemers met een flexibel dienstverband in de WGA belanden. De daling van de instroom voor deze groep werknemers is in 2015 duidelijk zichtbaar.

Daarbij moet aangetekend worden de instroom mede afhankelijk is van de omvang van de flex-populatie. Deze is op zijn beurt weer afhankelijk van de conjuncturele ontwikkeling. De instroom in de WGA in 2014 en 2015 komt voort uit eerste ziekmeldingen uit resp. 2012 en 2013. Dit zijn jaren van economische krimp geweest en als gevolg daarvan jaren met een minder omvangrijke flex-populatie. Een deel van de daling van de instroom kan om die reden toegeschreven worden aan de conjuncturele ontwikkeling in 2012 en 2013.

Desalniettemin is door de wet BeZaVa een deel van de instroom structureel weggevallen in vergelijking met de jaren voor 2014. De licht stijgende trend in de instroom WGA in 2016 en latere jaren is het gevolg van demografische ontwikkelingen, zoals de vergrijzing van de beroepsbevolking en de positieve economische ontwikkeling sinds 2014.

Tabel 2.3 geeft de ontwikkelingen van de WGA weer. Het aantal uitkeringsjaren WGA volgt de trend van het aantal uitkeringen WGA. Doordat een deel van de volledig arbeidsongeschikten overgaat van WGA naar IVA neemt het aandeel gedeeltelijke arbeidsongeschikten binnen de WGA toe. Dit heeft een daling van de herleidingsfactor³ tot gevolg.

Het aantal herleide uitkeringsjaren WGA neemt in 2015 toe met 8.100 en in 2016 met 6.800. De gemiddelde jaaruitkering stijgt in 2015 met 1,5% en in 2016 met 3,0% door de indexatie en loonontwikkeling.

De uitkeringslasten WGA op kasbasis zijn in 2015 € 189 miljoen hoger dan in 2014. In 2016 stijgen de uitkeringslasten met € 209 miljoen.

Tabel 2.3. Ontwikkelingen WGA*

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Niet-herleide uitkeringsjaren	138,7	150,1	159,1
Herleidingsfactor (%)	81,1	80,3	80,1
Herleide uitkeringsjaren	112,5	120,6	127,4
Gemiddelde jaaruitkering	19.260	19.549	20.139
Uitkeringen op kasbasis	2.168	2.357	2.566
UWV-fondsen	1.843	2.023	2.217
Eigenrisicodragers	325	335	348
Mutatie verplichtingen	16	11	12
UWV-fondsen	16	11	12
Eigenrisicodragers**	-	-	-
Uitkeringen op transactiebasis	2.184	2.368	2.577
UWV-fondsen	1.859	2.034	2.229
Eigenrisicodragers	325	335	348
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	-	-22	7
<i>UWV-fondsen</i>	-	-11	26
<i>Eigenrisicodragers</i>	-	-11	-19

* De uitkeringen voor eigenrisicodragers zijn berekend op basis van vaststellingsgegevens (recht, hoogte en duur van de uitkering). De vermelde uitkeringsjaren en bedragen betreffen om die reden voor alle jaren schattingen.

** Voor de eigenrisicodragers zijn geen verplichtingen bekend. De mutaties hierin worden nihil verondersteld.

³ Voor een uitleg van dit begrip zie de begrippenlijst achterin.

Ten opzichte van de Juninota 2015 zijn de uitkeringslasten WGA voor 2015 met € 22 miljoen naar beneden bijgesteld. De bijstelling is het resultaat van de daling van de uitkeringsjaren met 500 en de lagere gemiddelde jaaruitkering. Het bedrag dat wordt uitgekeerd uit de UWV-fondsen is € 11 miljoen lager. Deze neerwaartse bijstelling is mede het gevolg van meer op eigenrisicodragers verhaalde uitkeringen in 2015 dan geraamd in de Juninota 2015.

Het geraamde bedrag voor 2016 is met € 7 miljoen naar boven bijgesteld. Dit komt doordat de uitkeringsjaren met 1.100 naar beneden zijn bijgesteld bij een hogere gemiddelde jaaruitkering (+1,2%). De bijstelling van de gemiddelde jaaruitkering is het gevolg van een hogere indexatie in 2016 dan waarmee bij de totstandkoming van de Juninota 2015 is gerekend. Opvallend is de opwaartse bijstelling van de uitkeringslasten die onder de UWV-fondsen versus de neerwaartse bijstelling van de uitkeringslasten die onder de eigenrisicodragers vallen. Deze ontwikkelingen worden verklaard door enerzijds het dalende marktaandeel van eigenrisicodragers en anderzijds het relatief grote aantal herbeoordelingen dat op verzoek van de eigenrisicodragers en verzekeraars door UWV wordt uitgevoerd. In een deel van de gevallen volgt op de herbeoordeling een IVA-uitkering.

Tabel 2.4. Uitkeringsjaren en jaaruitkering WIA naar fonds
Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering €

	2014	2015	2016
Herleide uitkeringsjaren	168,5	186,8	204,9
Aof	98,4	112,7	128,8
Whk	34,5	39,5	41,7
Sectorfondsen	19,3	18,4	18,1
Ufo	1,0	0,7	0,7
Eigenrisicodragers	15,4	15,5	15,7
Gemiddelde jaaruitkering			
Aof	19.929	20.477	20.856
Whk	19.930	19.608	20.478
Sectorfondsen	17.811	17.718	17.943
Ufo	17.648	22.162	22.327
Eigenrisicodragers	21.067	21.569	22.219

Sinds 1 januari 2014 is een deel van de financiering van WGA- en Ziektewet-uitkeringen gewijzigd in het kader van de wet BeZaVa (zie box 1.1). WGA-uitkeringen aan (voormalige) werknemers met een flex-contract vallen onder de premiedifferentiatie en worden deels gefinancierd uit de Whk. Voorheen droegen de sectorfondsen en het Ufo deze uitkeringslasten. Als gevolg hiervan daalt sinds 2014 jaarlijks het aantal herleide uitkeringsjaren bij de sectorfondsen en het Ufo en stijgt het aantal bij de Whk.

De gemiddelde jaaruitkeringen stijgen in 2015 en 2016 bij de meeste fondsen door de indexatie en loonontwikkeling. De gemiddelde jaaruitkering bij het Ufo is fors gestegen in 2015. Dit komt omdat in deze nota gerekend is met een gewijzigde en verbeterde verdeling van uitkeringsjaren tussen sectorfondsen en Ufo. Hierdoor worden minder jaren aan het Ufo toegerekend en meer aan de sectorfondsen. De uitkeringslasten voor het Ufo blijven echter op ongeveer hetzelfde niveau waardoor de prijs per uitkering stijgt. De gemiddelde jaaruitkering bij de Whk is in 2015 lager dan in 2014. Dit komt doordat in 2015 sprake is geweest van incidenteel extra verhaal op eigenrisicodragers. Hierdoor zijn er minder uitkeringslasten voor de Whk in 2015 zonder dat er een daling van het aantal uitkeringsjaren tegenover staat.

2.2. Wajong

Met ingang van 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden. Eén van de gevolgen van deze wet is dat mensen alleen nog tot de Wajong 2015 worden toegelaten als er sprake is van volledig en duurzaam geen arbeidsmogelijkheden. Tabel 2.5 toont dat de instroom in 2015 en 2016 fors lager is dan in 2014.

De instroom bestaat uit nieuwe instroom en heropeningen. Nieuwe instroom betreft veelal 18-jarigen die volledig en duurzaam geen arbeidsmogelijkheden hebben. In 2015 zijn dit er 1.300 en in 2016 1.700. Daarnaast is er nog instroom door heropeningen vanuit de oude Wajong (de Wajong van voor 2010) en de nieuwe Wajong (de Wajong van 2010 tot en met 2014).

De uitstroom neemt in 2015 met 900 toe en in 2016 met 400 en zal de komende jaren verder stijgen. Dit is te verklaren uit de sterke groei van het aantal uitkeringen in het afgelopen decennium. Sinds februari

2015 is de uitstroom hoger dan de instroom, waardoor het lopend bestand daalt met ongeveer 200 per maand.

Het aantal uitkeringsjaren neemt in 2015 nog wel toe met 5.600 en daalt dan in 2016 met 2.900. Met ingang van de nieuwe Wajong in 2010 daalde de herleidingsfactor. Deze daling zet door in 2015, doordat er in het eerste kwartaal van 2015 nog instroom van de nieuwe Wajong is. De herleidingsfactor zal naar verwachting de komende jaren licht oplopen, omdat de instroom dan alleen nog bestaat uit volledig arbeidsongeschikten.

Na de Juninota 2015 hebben wij onderzoek gedaan naar de meerjarige ontwikkeling van de gemiddelde jaaruitkering. Hieruit blijkt dat de gemiddelde jaaruitkering niet alleen stijgt met de halfjaarlijkse indexatie, maar ook als gevolg van een afname van het aandeel jongeren onder de 23 jaar, van wie de uitkeringshoogte is gebaseerd op het gestaffelde minimumjeugdloon. Daarnaast stijgt de gemiddelde jaaruitkering doordat steeds meer mensen doorstromen vanuit de studieregeling naar de uitkeringsregeling⁴. Als gevolg van een hoger aantal uitkeringsjaren en een hogere gemiddelde jaaruitkering in 2015 dan in 2014, nemen de uitkeringslasten in 2015 toe met € 132 miljoen. In 2016 is er ook een toename van de uitkeringslasten door de hogere gemiddelde jaaruitkering, maar de toename is lager dan in 2015 door de ingezette daling van het aantal uitkeringsjaren.

Tabel 2.5. Ontwikkelingen Wajong

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Instroom	17,4	4,6	3,6
Uitstroom	5,7	6,6	7,0
Bestand	250,6	248,6	245,2
Niet-herleide uitkeringsjaren	213,3	218,9	216,0
Herleidingsfactor (%)	93,4	93,1	93,2
Herleide uitkeringsjaren	199,3	203,7	201,3
Gemiddelde jaaruitkering	13.099	13.469	14.037
Uitkeringen op kasbasis	2.610	2.744	2.826
Mutatie verplichtingen	8	6	1
Uitkeringen op transactiebasis	2.618	2.750	2.827
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>0</i>	<i>26</i>	<i>92</i>

Ten opzichte van de Juninota 2015 is op basis van 10 maanden realisatie de instroom in 2015 verlaagd met 100 en het aantal beëindigingen verhoogd met 800. Dit betekent een lopend bestand dat 900 lager is dan in de Juninota 2015 geraamd. Het aantal uitkeringsjaren is met 900 omhoog bijgesteld. De grootste bijstelling ten opzichte van de Juninota 2015 is een opwaartse bijstelling van de gemiddelde jaaruitkering met +0,6%.

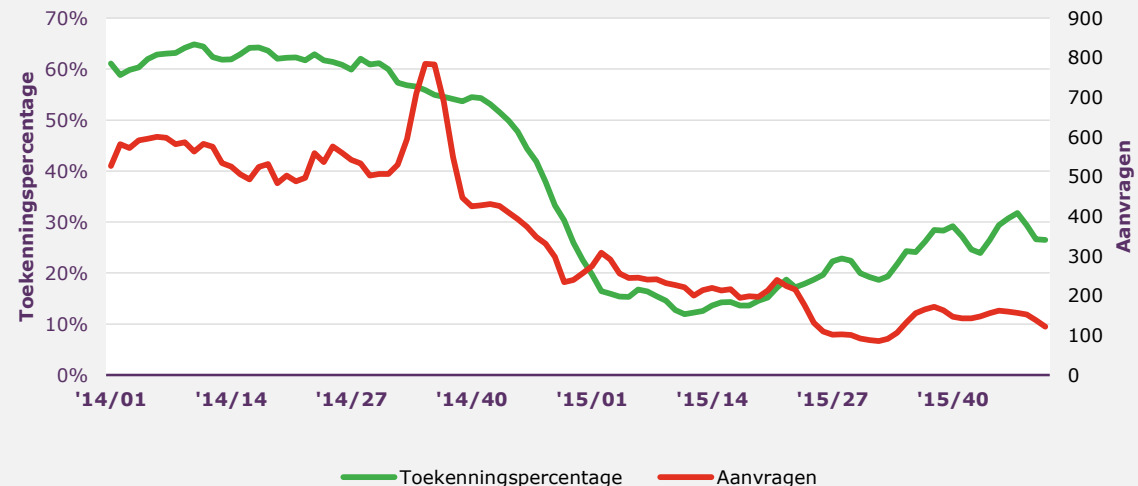
In 2016 is de instroom met 300 omhoog bijgesteld en de uitstroom met 1.000. Het lopend bestand is 1.600 lager dan in de Juninota 2015 geraamd. Het aantal uitkeringsjaren is met 400 naar beneden bijgesteld. De bijstelling in 2016 van € 92 miljoen is grotendeels toe te schrijven aan de opwaartse bijstelling van de gemiddelde jaaruitkering met +3,4%. Deze bijstelling is voor 0,6% toe te schrijven aan hogere indexatie en voor 2,8% aan verschuiving van studieregeling naar uitkeringsregeling en als gevolg van een afname van het aandeel jongeren onder de 23 jaar. De herleide jaren zijn met 200 naar beneden bijgesteld (0,1%).

⁴ De studieregeling geeft recht op een uitkering van 25% van het minimumloon, terwijl de uitkeringsregeling 75% van het minimumloon bedraagt.

Box 2.2. Ontwikkeling Wajong aanvragen en toekenningspercentage

- De invoering van de Participatiewet heeft belangrijke consequenties voor de Wajong. De belangrijkste wijzigingen zijn:
- Vanaf 10 september 2014 worden nieuwe Wajong-uitkeringen alleen toegekend als mensen duurzaam volledig geen arbeidsvermogen hebben. De uitkering van deze nieuwe Wajongers bedraagt 75% van het wettelijk minimumloon.
 - Jonggehandicapten met arbeidsvermogen, zijn voor een uitkering (WWB) en voor begeleiding naar werk aangewezen op de gemeenten.
 - De huidige Wajongers behouden hun uitkering, maar zij worden tussen 1 januari 2015 en 31 december 2017 ingedeeld naar hun arbeidsvermogen. Voor Wajongers met arbeidsvermogen wordt de Wajong-uitkering verlaagd (per 1 januari 2018) van 75% naar 70% van het wettelijk minimumloon. De uitkering van Wajongers die duurzaam geen arbeidsvermogen hebben blijft 75% van het wettelijk minimumloon.

Figuur 2.3. Wajong toekenningspercentage en aanvragen

Tabel 2.6. Ontwikkelingen WAO

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Instroom	1,0	0,9	0,8
Uitstroom	31,2	28,8	21,8
Bestand	343,0	315,1	294,2
Niet-herleide uitkeringsjaren	350,2	321,7	297,8
Herleidingsfactor (%)	82,8	83,2	83,5
Herleide uitkeringsjaren	289,9	267,7	248,7
Gemiddelde jaaruitkering	18.189	18.266	18.513
Uitkeringen op kasbasis	5.273	4.890	4.604
Mutatie verplichtingen	-24	-19	-18
Uitkeringen op transactiebasis	5.249	4.871	4.586
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	-	2	36

Ten opzichte van de Juninota 2015 zijn de uitkeringslasten in 2015 amper gewijzigd. Dit is de resultante van een hoger volume met 300 uitkeringsjaren en een lagere gemiddelde jaaruitkering. Voor 2016 is sprake van een opwaartse bijstelling van de uitkeringslasten met € 36 miljoen. Hieraan ligt een hoger volume met 300 uitkeringsjaren (+0,1%) en een hogere gemiddelde jaaruitkering ten grondslag (+0,6%). De hogere gemiddelde jaaruitkering is grotendeels indexatie.

2.4. WAZ

Evenals bij de WAO blijft het aantal uitkeringen in de WAZ dalen en is pensionering de meest voorkomende reden voor uitstroom. Het bestand daalt in 2015 met 2.100 uitkeringen en in 2016 met 1.500 uitkeringen.

Ook de niet-herleide uitkeringsjaren dalen in 2016 minder sterk dan in 2015. Afgaande op het verloop van de realisaties neemt de herleidingsfactor in 2015 af. Voor 2016 wordt uitgegaan van dezelfde herleidingsfactor als in 2015. De herleide uitkeringsjaren nemen in 2015 met 12,1% af en in 2016 met 10,5%.

Tabel 2.7. Ontwikkelingen WAZ

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Instroom	0,1	0,1	0,1
Uitstroom	2,5	2,1	1,6
Bestand	17,2	15,1	13,6
Niet-herleide uitkeringsjaren	16,9	14,9	13,3
Herleidingsfactor (%)	83,3	82,9	82,9
Herleide uitkeringsjaren	14,1	12,4	11,1
Gemiddelde jaaruitkering	13.256	13.496	13.698
Uitkeringen op kasbasis	187	167	152
Mutatie verplichtingen	1	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	187	167	151
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	-	0	-2

De gemiddelde jaaruitkering zal in 2015 met 1,8% stijgen en in 2016 met 1,5%. De uitkeringslasten op kasbasis nemen door het dalende volume in 2015 af met € 19 miljoen en in 2016 nog eens met € 15 miljoen.

Ten opzichte van de Juninota 2015 zijn de uitkeringslasten in 2015 nauwelijks gewijzigd, evenmin als het volume. De gemiddelde jaaruitkering kent een licht opwaartse aanpassing met 0,2%. Voor 2016 geldt een neerwaartse bijstelling van de uitkeringslasten met € 2 miljoen als gevolg van een neerwaarts bijgesteld volume met 100 uitkeringsjaren en een neerwaarts bijgestelde gemiddelde jaaruitkering van 0,2%.

De WW en IOW in hoofdlijnen

WW

De Werkloosheidswet (WW) heeft tot doel werknemers te verzekeren tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. Daarnaast geeft de wet recht op vergoeding van achterstallig loon aan werknemers van wie de werkgever niet in staat is het verschuldigde loon te betalen. De WW bevat ook regels met betrekking tot re-integratie. De hoogte van de WW-uitkering bedraagt 70% van het laatstverdiende loon (75% in de eerste 2 maanden) naar rato van de mate van werkloosheid. De duur van de WW-uitkering hangt af van het arbeidsverleden.

In 2015 is een deel van de Wet werk en zekerheid (Wwz) in werking getreden. Per 1 juli 2015 is het ontslagrecht herzien. Daarnaast is het begrip passende arbeid in de WW en Ziektewet aangescherpt en inkomstenverrekening ingevoerd. In box 3.1 wordt nader ingegaan op de implicaties van de Wwz op de WW.

De financiering van de WW vindt plaats via de sectorfondsen, het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) en het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo). Dit gebeurt door middel van premieheffing over het loon. De overheid is eigenrisicodragend voor de WW. De WW-uitkeringen voor de overheid worden verstrekt door UWV en vervolgens rechtstreeks verhaald bij de overheidswerkgevers. De WW-uitkeringen voor het bedrijfsleven zijn in het eerste halfjaar voor rekening van de sectorfondsen en vervolgens het AWf.

De sectorpremie komt geheel voor rekening van de tot die sector behorende werkgevers. De AWf-premie wordt betaald door de werkgevers in de markt. De Ufo-premie komt voor rekening van de werkgevers in de overheidssector.

IOW

De wet Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW) regelt dat oudere werklozen na afloop van een WW-uitkering niet hoeven terug te vallen op een bijstandsuitkering. De uitkering is op minimumniveau, maar zonder vermogenstoets en zonder partnertoets. De wet is in 2009 in werking getreden. Personen die bij aanvang van de werkloosheid 60 jaar of ouder zijn en uit de WW stromen omdat de maximum uitkeringsduur is bereikt, komen voor de regeling in aanmerking. De IOW-uitkering bedraagt maximaal 70% van het wettelijk minimumloon en loopt door tot de AOW-gerechtigde leeftijd is bereikt. In de Wet werk en zekerheid wordt de regeling verlengd tot 2020. In 2020 vindt een evaluatie plaats.

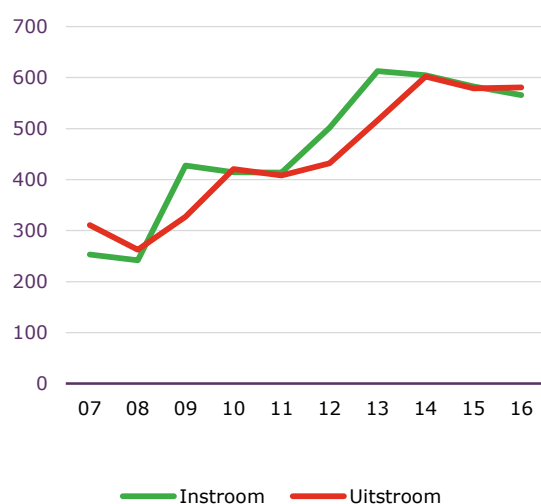
De IOW wordt gefinancierd uit het Toeslagenfonds (Tf), dat beheerd wordt door UWV. De uitgaven van het Tf worden gedekt door een rijksbijdrage.

3. Werkloosheid

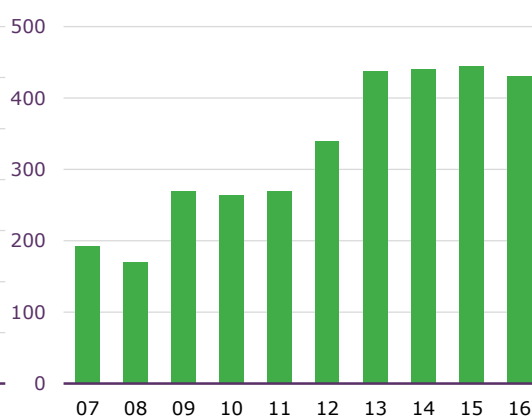
In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van de werkloosheidsregelingen WW en IOW gepresenteerd. De eerste 6 maanden WW-uitkering worden gefinancierd uit de sectorfondsen, daarna neemt het AWF de financiering over. Overheidswerkgevers zijn eigenrisicodragers voor de WW, maar de uitvoering is neergelegd bij UWV en komt ten laste van het Ufo. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 7.

In de figuren 3.1 en 3.2 staan de volumeontwikkelingen in ontslagwerkloosheid sinds 2007. Het economische herstel komt nog maar in beperkte mate tot uitdrukking in een daling van het aantal WW-uitkeringen. In dit hoofdstuk leggen wij uit waarom de ontwikkeling binnen de WW positiever is dan de ontwikkeling van het aantal WW-uitkeringen.

Figuur 3.1. In- en uitstroom WW

Figuur 3.2. Aantal WW-uitkeringen

3.1. WW

Bij de raming van het volume WW is uitgegaan van de bestandsopbouw op basis van UWV-gegevens en van de macro-economische ontwikkelingen volgens de Decemberraming 2015 van het Centraal Planbureau (CPB)⁶.

Het CPB voorziet in de decemberraming 2015 een toename van het bruto binnenlands product (BBP) met 2,0% in 2015 en 2,1% in 2016. De werkloze beroepsbevolking daalt in 2015 met 26.000 tot 678.000. In 2016 volgt een verdere daling van 23.000 tot 655.000.

Verder zijn bij de raming de volgende uitgangspunten meegenomen:

- De faillissementsuitkeringen nemen in 2015 af met 20%, gevolgd door een afname in 2016 met 5%.
- De winter 2014–2015 was evenals de winter van 2013–2014 erg zacht. Uitkeringen als gevolg van weersomstandigheden zijn amper toegekend. Voor de winter 2015–2016 wordt uitgegaan van een gemiddeld gebruik van de regeling weersomstandigheden.
- De effecten van de Wet werk en zekerheid (zie ook box 3.1) zijn meegenomen.

⁶ Zie <http://www.cpb.nl/publicatie/decemberraming-2015-economische-vooruitzichten-2016>

Box 3.1. Wet werk en zekerheid.

Inhoud van de Wet werk en zekerheid

De wet werk en zekerheid (Wwz) behelst een aantal veranderingen van het ontslagrecht en de WW. De veranderingen van het ontslagrecht hebben tot doel om de juridische procedures voor het ontslaan van werknemers te vereenvoudigen en meer rechtsgelijkheid te creëren voor werknemers. De veranderingen in de WW hebben tot doel om werklozen meer te activeren om een nieuwe baan te zoeken. Bij de WW zijn de volgende veranderingen ingevoerd:

- De opbouw van WW-recht wordt verlaagd. Vanaf 1 januari 2016 wordt het maximale recht op WW geleidelijk wordt verkort van 38 maanden tot 24 maanden.
- De definitie van passende arbeid is aangepast. Vanaf 1 juli 2015 wordt alle arbeid al na 6 maanden als passend aangemerkt in plaats van na de 12 maanden.
- Invoering van inkomstenverrekening in plaats van urenverrekening: vanaf 1 juli 2015.
- Invoering van maandsystematiek in plaats van 4-weken-systematiek: vanaf 1 juli 2015.
- Verlenging van de Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW): vanaf 1 januari 2015.

Verlaging opbouw: Onder de WW zoals die tot 1 januari 2016 gold, is het recht op WW afhankelijk van het aantal jaren dat iemand gewerkt heeft vanaf de leeftijd van 18 jaar. Met elk arbeidsjaar wordt een maand extra WW-recht opgebouwd. Het minimum recht bedraagt 3 maanden en het maximum recht 38 maanden. Het maximum wordt bereikt met 56 jaar als de persoon in kwestie vanaf zijn of haar 18^e jaar altijd werkte. Als dat niet het geval is duurt het langer voor het maximum wordt bereikt.

Onder de Wwz blijft de opbouw van recht gedurende de eerste 10 jaar gelijk aan de oude wet, alleen levert elke extra arbeidsjaar met ingang van 2016 nog maar een halve maand extra WW-recht op met een maximum van 24 maanden. Dat maximale recht wordt ook bereikt bij 56 jaar of later. Daarnaast is er sprake van een overgangsfase, waarin het maximale recht tussen 1 januari 2016 en 1 juli 2019 elk kwartaal met een maand wordt teruggebracht tot uiteindelijk 24 maanden. Het effect van de verlaging van de opbouw treedt pas op in 2017.

Maandsystematiek: De nieuwe WW-gerechtigden ontvangen niet langer elke 4 weken een uitkering maar eens per maand, zoals ook het meeste loon per maand wordt uitbetaald. De uitkering wordt na afloop van de maand na inlevering van de inkomstenverklaring uitbetaald. Circa 70.000 uitkeringen die betrekking hebben op 2015 en die voorheen in december zouden worden uitbetaald, zijn nu pas in januari/februari 2016 betaald en worden verantwoord in de statistiek voor 2016.

Inkomstenverrekening: Met de invoering van de Wwz wordt de urenverrekening vervangen door een inkomstenverrekening. De oude WW kent de regel dat wanneer een WW-gerechtigde (deels) gaat werken, het aantal uren dat hij werkt in mindering wordt gebracht op de WW-uitkering. Recht op een uitkering blijft bestaan voor die uren dat de persoon in kwestie nog werkloos is. Deze systematiek van urenverrekening leidt tot een lager totaal inkomen in de situatie dat een werknemer het werk hervat tegen een loon dat lager is dan de hoogte van de uitkering. Om een dergelijk financieel nadeel tegen te gaan en werkhervatting tegen een lager loon te bevorderen, is nu een systematiek van inkomstenverrekening ingevoerd. De nieuwe inkomensverrekening geldt voor alle *nieuwe* WW-uitkeringen.

IOW: De IOW wordt met de start van de Wwz verlengd. De IOW is een tijdelijke uitkeringsregeling voor mensen die werkloos zijn op 60-jarige leeftijd of later en uitstromen uit de WW wegens het bereiken van de maximale WW-duur. Het betreft een uitkering op minimumniveau, maar zonder vermogenstoets en zonder partnertoets. In de Wet werk en zekerheid wordt de regeling verlengd tot 2020. In 2020 vindt een evaluatie plaats.

De gevolgen van de Wet werk en zekerheid.

In figuur 3.3 is de ontwikkeling gepresenteerd van het bestand ontslagwerkloosheid vanaf 2014. Een duidelijk seizoenspatroon is zichtbaar: een oplopend bestand in de winter wordt gevolgd door een sterke daling in het voorjaar met stabilisatie in de (na)zomer. In het (late) najaar loopt het bestand weer gestaag op. Voor 2015 is in het eerste half jaar een grotere daling te zien dan in 2014. Dit is een logisch gevolg van de aantrekkende economie. In de tweede helft van het jaar zien wij echter een tegengestelde beweging, waarbij het aantal WW-uitkeringen uiteindelijk iets boven het niveau van eind 2014 uitkomt. De economie trekt nog steeds aan en de kosten van de WW dalen gewoon door, maar door de invoering van de Wwz stijgt wel het aantal geregistreerde uitkeringen. Hoe dat werkt, leggen wij hieronder uit.

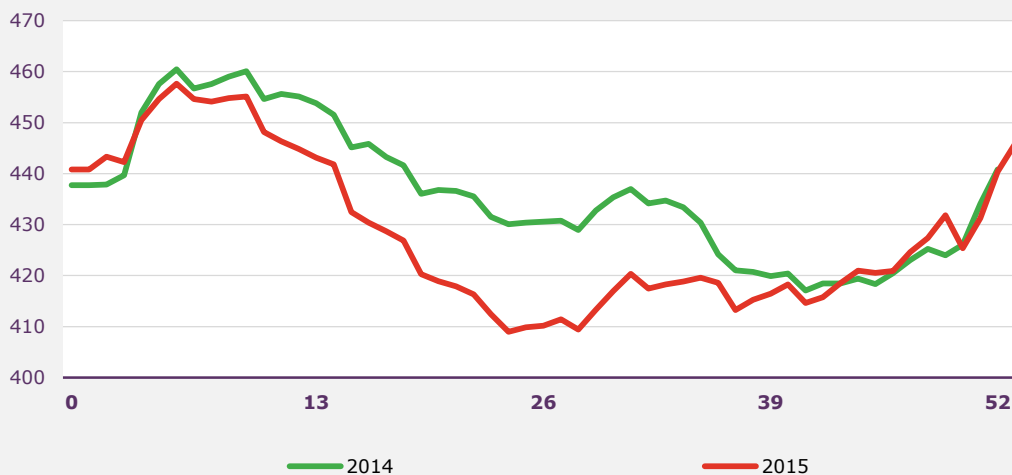
Als gevolg van de invoering van Wwz treden verschillende effecten bij de inkomstenverrekening op.

Werken naast de uitkering: De wijziging naar inkomstenverrekening kan 2 effecten hebben. Aan de ene kant neemt het uitkeringsbedrag af omdat werklozen bij inkomstenverrekening naar verwachting eerder een baan tegen een lager loon zullen accepteren. Aan de andere kant zijn er WW'ers voor wie het uitkeringsbedrag toeneemt. Daar is sprake van als de werkloze de baan ook in de oude situatie geaccepteerd zou hebben; de uitkering zou dan volledig zijn beëindigd. Hoe deze effecten in werkelijkheid uitpakken, is nog niet bekend. In onze raming gaan wij er vanuit dat voor de lasten beide effecten in 2015 en 2016 tegen elkaar wegvallen. Wel zullen het aantal WW-uitkeringen en het aantal uitkeringsjaren toenemen; hierdoor zal de jaaruitkering dalen. Vaker dan voorheen zal een WW'er namelijk recht op een gedeeltelijke uitkering houden naast zijn nieuwe baan.

Latere eerste betaling: Een ander gevolg van de inkomstenverrekening is dat de WW'er langer op de eerste betaling van zijn uitkering moet wachten dan in de oude situatie. Dit heeft gevolgen voor het aantal WW-uitkeringen en uitkeringsjaren. Voor de kasuitgaven betekent dit, dat deze in 2015 € 100 miljoen lager uitvallen omdat dit bedrag in januari 2016 wordt uitbetaald. Op transactiebasis verandert er niets doordat de mutatie verplichtingen € 100 miljoen hoger uitvallen. Voor 2016 zijn de kasuitgaven € 85 miljoen lager en de mutatieverplichtingen € 85 miljoen hoger.

Figuur 3.3. Bestandsontwikkeling WW per week

Aantallen x 1.000

Latere beëindiging van de uitkering: Een derde gevolg van de inkomstenverrekening is een vertraagde uitstroom: Het achteraf opgeven en controleren van inkomsten heeft gevolgen voor het moment waarop uitkeringen formeel beëindigd kunnen worden. Een beëindiging kan immers pas definitief worden als de vergelijking van de inkomstenopgave met de loonaangifte van de werkgever heeft plaatsgevonden. Als duidelijk is dat het inkomen gedurende 2 maanden hoger is dan 87,5% van het maandloon, wordt de uitkering beëindigd. Omdat de uitkering gedurende die 2 maanden niet wordt uitbetaald, heeft het later beëindigen van uitkeringen geen effect op de uitkeringslasten. Het leidt wel tot een stijging van het aantal uitkeringen.

Andere telling uitkeringsdagen: In de situatie vóór de Wwz werd het aantal dagen dat een WW'er recht had op een uitkering verminderd als hij/zij deels weer ging werken. In de nieuwe situatie behoudt de WW'er bij gedeeltelijke werkhervatting zijn maximum aantal uitkeringsdagen. Bij een gelijkblijvend uitkeringsbedrag en met een hoger aantal uitkeringsdagen gaat het gemiddelde uitkeringsbedrag per dag omlaag. Ook dit is een gevolg van de inkomstenverrekening. Doordat de uitkeringsdagen/jaren in de nieuwe situatie maximaal blijven, stijgt het aantal uitkeringsjaren en daalt de gemiddelde jaaruitkering ten opzichte van de situatie voor de Wwz.

Tabel 3.1 Effecten Wwz

	Jaaruitkering	Uitkerings- jaren	Uitkerings- lasten	Aantal uitkeringen
Werken naast de uitkering	-	+		+
Latere eerste betaling		-	-	
Latere beëindiging van de uitkering				++
Andere telling uitkeringsdagen	-	+		

Samenvattend betekenen de wijzigingen door de Wwz dus dat het aantal uitkeringen door meerdere factoren stijgt en dat de gemiddelde jaaruitkering door meerdere factoren daalt. Op de uitkeringslasten zijn de effecten beperkt, alleen de latere eerste betaling leidt tot lagere uitkeringslasten op kasbasis. Voor de uitkeringslasten op transactiebasis zijn er door de Wwz nauwelijks gevolgen.

In tabel 3.2 zijn de ontwikkelingen in de WW weergegeven. Door de verbeterde economische situatie zal minder instroom in de WW plaatsvinden. Naar verwachting zal de instroom dalen met 21.400 in 2015 en 18.500 in 2016.

Ook vinden meer WW'ers een baan. De uitstroomkansen zullen naar verwachting onder invloed van de aantrekkelijke economie zowel in 2015 als in 2016 met 7,5% verbeteren. Door invoering van de Wwz zijn deze verbeterde uitstroomkansen niet direct zichtbaar in de geregistreerde uitstroom. Dit wordt nader toegelicht in box 3.1.

Als gevolg van de ontwikkelingen in instroom en uitstroom komt het totaal aantal uitkeringsgerechtigden eind 2016 circa 16.000 lager uit dan eind 2015. De eindstand 2015 ligt echter op een hoger niveau dan in 2014 als gevolg van de effecten van Wwz.

Het gemiddeld bestand neemt in 2015 met 8.100 af. Deze afname is geringer dan op basis van de economische ontwikkelingen kon worden verwacht. Oorzaak hiervoor zijn de effecten van Wwz zoals beschreven in box 3.1. Voor 2016 zal het gemiddeld bestand zelfs met 8.300 stijgen. De effecten van de Wwz overtreffen hier de daling als gevolg van de verbeterde economische situatie. Deze opwaartse ontwikkeling heeft betrekking op het totaal aantal WW-uitkeringen, dus inclusief de geregistreerde uitkeringen zonder uitgekeerd bedrag. Dit zijn uitkeringen die nog formeel moeten worden beëindigd, omdat de inkomstenverrekening nog niet definitief is vastgesteld. Het aantal betaalde uitkeringen daalt

namelijk wel. Dit blijkt uit de ontwikkeling van het uitgekeerde bedrag als gevolg van de verbeterde economische ontwikkeling.

Het aantal uitkeringsjaren neemt in 2015 af met 20.800 als gevolg van de verbeterde economische situatie en de latere eerste betaling bij nieuwe uitkeringen sinds 1 juli 2015 (Wwz). Voor 2016 wordt een verdere afname van 13.600 uitkeringsjaren verwacht.

De inkomstenverrekening en de gewijzigde telling van de uitkeringsdagen voor Wwz-uitkeringen veroorzaken een daling van de gemiddelde jaaruitkering. Deze daling wordt in 2015 getemperd doordat 2015 bij UWV administratief 53 weken telt in plaats van 52. Dit resulteert voor 2015 in een daling van de gemiddelde jaaruitkering met 1,9%. De grootste daling treedt op bij de sectorfondsen omdat de nieuwe Wwz-instroom bij de sectorfondsen plaatsvindt.

Voor 2016 is sprake van een versnelde daling van de jaaruitkering omdat 2016 administratief weer 52 weken heeft en omdat de inkomstenverrekening en de gewijzigde telling van de uitkeringsdagen voor Wwz-uitkeringen ook voor een gedeelte van het AWF gaat gelden. Als gevolg hiervan daalt de gemiddelde jaaruitkering naar verwachting met 4,7%.

In tabel 3.2 wordt een onderverdeling van de uitkeringen WW gepresenteerd. Het uitkeringsbedrag ontslagwerkloosheid op kasbasis neemt in 2015 af met € 514 miljoen en in 2016 met € 539 miljoen.

Bij de faillissementsuitkeringen wordt een daling van € 74 miljoen voor 2015 verwacht. Voor 2016 is een beperktere daling van € 15 miljoen voorzien, mede als gevolg van het faillissement van V&D en Macintosh. De overige uitkeringen bestaan uit verhaal op uitkeringen die betaald zijn voor en door andere EU-landen en uitkeringen wegens werktijdverkorting en weersomstandigheden. De sterke stijging van uitkeringen wegens werktijdverkorting en weersomstandigheden in 2016 wordt veroorzaakt doordat wij voor deze uitkeringen voor de winter van 2015-2016 uitgaan van het gemiddelde in vorige jaren. Dat gemiddelde ligt wat hoger dan de aantallen in de milde winter van 2014-2015.

De sterke toename van de mutatie verplichtingen wordt veroorzaakt doordat de betalingen volgens de maandsystematiek enkele weken later zullen plaatsvinden dan volgens de oude 4-wekensystematiek (zie box 3.1).

Tabel 3.2. Ontwikkelingen WW*

Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Instroom	605,2	583,7	565,2
Uitstroom	602,0	578,7	581,2
Bestand	440,8	445,9	429,9
Gemiddeld bestand	438,0	429,9	438,2
Omrekeningsfactor	83,1	79,8	75,2
Uitkeringsjaren	363,9	343,1	329,5
Gemiddelde jaaruitkering	18.891	18.534	17.662
Uitkeringen op kasbasis	6.954	6.343	5.836
Ontslagwerkloosheid	6.873	6.359	5.820
Verhaal op uitkeringen	-331	-334	-307
Faillissementsuitkeringen	371	296	282
Overig	42	22	42
Mutatie verplichtingen	-22	59	40
Uitkeringen op transactiebasis	6.932	6.403	5.877
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>0</i>	<i>-278</i>	<i>-353</i>

*Instroom, uitstroom, bestand, deeltijdfactor, uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering hebben uitsluitend betrekking op ontslagwerkloosheid.

Bij de WW is het effect van het herstel van de economie voor 2015 nu sterker zichtbaar dan in de Juninota 2015. Ten opzichte van deze Juninota is er sprake van een neerwaartse bijstelling van de uitkeringen op transactiebasis van € 278 miljoen in 2015 en van € 353 miljoen in 2016. Deze meevaller komt bovenop eerdere meevallers. In de Juninota 2015 presenteerden wij ten opzichte van de Januarinota 2015 al een meevaller van € 258 miljoen en in deze Januarinota was er ook al een meevaller van € 449 miljoen ten opzichte van de Juninota uit 2014. In totaal vallen de WW-lasten nu € 1 miljard lager uit dan wij anderhalf jaar geleden nog verwachtten.

Aan de uitkeringslasten 2015 liggen de volgende onderliggende bijstellingen ten grondslag: de ontslagwerkloosheid is € 243 miljoen lager, het verhaal op uitkeringen Ufo is € 4 miljoen lager (de lasten zijn € 4 miljoen hoger), de faillissementsuitkeringen zijn € 19 miljoen lager, overige baten en lasten zijn € 8 miljoen lager en de mutatie verplichtingen is € 13 miljoen lager.

De neerwaartse bijstelling (met € 243 miljoen) van de uitkeringslasten ontslagwerkloosheid 2015 is het gevolg van het saldo van 600 meer uitkeringsjaren en een lagere gemiddelde jaaruitkering.

De neerwaartse bijstelling van € 353 miljoen in 2016 bestaat uit de volgende onderliggende bijstellingen: de ontslagwerkloosheid is € 334 miljoen lager, het verhaal op uitkeringen Ufo is € 17 miljoen lager (en de lasten zijn € 17 miljoen hoger), de faillissementsuitkeringen zijn € 2 miljoen lager, overige baten en lasten zijn € 8 miljoen lager en de mutatie verplichtingen is € 25 miljoen lager.

De neerwaartse bijstelling van de uitkeringslasten ontslagwerkloosheid in 2016 is het gevolg van 5.500 meer uitkeringsjaren. De gemiddelde jaaruitkering komt 7,0% lager uit.

Als gevolg van het economische herstel en de invoering van de maandsystematiek (zie box 3.1) daalt in 2015 het aantal uitkeringsjaren WW. Het effect van de maandsystematiek treedt het eerst op bij de sectorfondsen, waardoor de daling daar sterker is dan bij de andere fondsen. Omdat uitkeringen pas na 6 maanden WW ten laste van het AWf komen treedt dit effect bij het AWf pas in 2016 op.

De gemiddelde jaaruitkering van de sectorfondsen en het Ufo daalt voor 2015 vooral als gevolg van Wwz. Bij het AWf treedt dit effect pas vanaf 2016 op.

Tabel 3.3. Uitkeringsjaren en jaaruitkering WW naar fonds

Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2014	2015	2016
Uitkeringsjaren	363,9	343,1	329,5
AWf	196,0	188,5	176,2
Sectorfondsen	152,3	139,0	138,2
Ufo	15,5	15,6	15,1
Gemiddelde jaaruitkering	18.891	18.534	17.662
AWf	19.260	19.272	18.525
Sectorfondsen	18.103	17.148	16.209
Ufo	21.969	21.965	20.897

3.2. IOW

De wet Inkomensvoorziening oudere werklozen (IOW) zal de komende jaren verder groeien. De slechte economische situatie van voorgaande jaren zorgde voor een sterke toename van de doelgroep, 60 jaar of ouder bij aanvang WW. Daarnaast zorgt de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd voor een langer verblijf in de IOW. Hierdoor is de gemiddelde IOW-duur gestegen van minder dan 1 jaar naar ruim 1 jaar. Ook het percentage personen uit de IOW-doelgroep aan wie een uitkering is toegekend, is in de loop van de tijd toegenomen: de 30% in 2010 aan het begin van de regeling is opgelopen naar 65% in 2015. Voor 2016 verwachten wij een stabilisatie. Het oplopende percentage heeft onder meer te maken met de bekendheid van de regeling.

Het verschil tussen uitkeringsjaren en bestand is ongeveer 35%. Dit verschil is grotendeels te verklaren door de uitkeringsgerechtigden met recht op een uitkering, bij wie de uitkeringshoogte nihil is door neveninkomsten zoals vroegpensioen.

Ten opzichte van de Juninota 2015 is de raming van de instroom in 2015 en 2016 naar beneden bijgesteld. Het percentage personen uit de IOW-doelgroep aan wie een uitkering wordt toegekend neemt minder toe dan geraamd in de Juninota. De gemiddelde jaaruitkering is in beide jaren omhoog bijgesteld.

Tabel 3.4. Ontwikkelingen IOW*Volume en uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen*

	2014	2015	2016
Instroom	2,6	3,4	4,8
Uitstroom	1,7	2,3	2,7
Bestand	2,8	3,9	6,0
Uitkeringsjaren	1,8	2,6	4,0
Gemiddelde jaaruitkering	10.300	10.641	10.825
Uitkeringen op kasbasis	19	28	43
Mutatie verplichtingen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	19	28	43
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>0</i>	<i>-4</i>	<i>-6</i>

Ziektewet en Wazo in hoofdlijnen

Ziektewet

De Ziektewet vormt een vangnet voor zieke werklozen en voor bepaalde groepen werknemers en ambtenaren die door ziekte, ongeval of gebreken niet in staat zijn om hun arbeid te verrichten. Dit geldt als hun werkgever niet verplicht is tot loondoorbetaling. UWV treedt in een dergelijk situatie op als werkgever. Binnen de Ziektewet worden de volgende uitkeringsdoelgroepen onderscheiden:

- uitzendkrachten;
- einde dienstverbanders (i.e. dienstverband loopt af tijdens ziekte);
- ex-werknemers met een WW-uitkering (zieke WW'ers);
- werknemers die ziek zijn als gevolg van zwangerschap en/of bevalling;
- herintredende ex-arbeidsongeschikten en zieke oudere werknemers die vallen onder de compensatieregeling loonkosten (no-riskpolis). Sinds 1 januari 2015 kunnen werkgevers ook een no-risk uitkering aanvragen voor zieke werknemers met een indicatie banenafpraak die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen;
- vrijwillig verzekerden;
- overige groepen zoals orgaandonoren.

Per 1 januari 2016 hebben ook werkende AOW-gerechtigden, die niet onder de loondoorbetalingsverplichting van de werkgever vallen, recht op maximaal 13 weken ziekgeld. Naast de genoemde uitkeringsdoelgroepen zijn er ook uitkeringen in overige situaties, hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld orgaandonoren.

De Ziektewetuitkering bedraagt maximaal 70% van het laatstverdiende loon.

Wazo

De Wet arbeid en zorg (Wazo) bundelt een aantal wettelijke verlofvormen, zoals het zwangerschaps- en bevallingsverlof, kraamverlof, adoptieverlof, pleegzorgverlof, ouderschapsverlof en kort- en langdurend zorgverlof. Soms bestaat er recht op (gedeeltelijke) loondoorbetaling, soms op een uitkering van UWV. De Wazo-uitkering duurt minimaal 16 weken en bedraagt 100% van het laatstverdiende loon.

Onderdeel van de Wazo is de regeling Zelfstandige en zwanger (ZEZ). Deze regeling geeft vrouwelijke zelfstandigen recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering van minimaal 16 weken. De hoogte van de uitkering hangt af van het laatstverdiende loon en is maximaal even hoog als het minimumloon. Met ingang van 1 januari 2015 wordt bij overlijden van de moeder het resterende Wazo- cq. ZEZ-recht overgedragen aan de achterblijvende partner. Vanaf 1 april 2016 wordt het bevallingsverlof met vier weken uitgebreid bij zwangerschap van een meerling.

Financiering

De financiering van de Ziektewet en (het grootste deel van) de Wazo gebeurde tot 1 januari 2014 via de sectorfondsen, het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) en het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo). Dit gebeurde door middel van premieheffing over het loon. De sectorpremie kwam geheel voor rekening van de tot die sector behorende werkgevers. De AWf-premie werd betaald door de werkgevers in de markt. De Ufo-premie kwam voor rekening van de werkgevers in de overheidssector.

Per 1 januari 2014 is het onderdeel premiedifferentiatie van de Wet beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (BeZaVa) in werking getreden. Hiermee zijn een aantal wijzigingen in de financieringssystematiek van de publieke verzekering doorgevoerd. De financiering van de Ziektewet voor flexibele werknemers verloopt nu via de Werkhervattingskas (Whk). De ziektekosten van zieke WW'ers blijven gefinancierd worden via het AWf en Ufo. De Ziektewetlasten van de overige vangnetgroepen en de Wazo-lasten worden nu gefinancierd uit het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof). In box 1.2 wordt nader ingegaan op de implicaties van de wet BeZaVa op de Ziektewet en Wazo. De ziekgeldlasten ten behoeve van AOW-gerechtigden komen vanaf 1 januari 2016 ten laste van het Aof. Vanaf 1 juli 2016 zullen deze lasten verhaald gaan worden op werkgevers.

Voor de flexwerkers (sectorfondsen, Ufo) kan een werkgever eigenrisicodragers voor de Ziektewet worden.

4. Ziekte en Zorg

In dit hoofdstuk worden de uitkeringen Ziektewet en Wazo behandeld. Deze uitkeringen worden gefinancierd uit het Aof, de sectorfondsen, het AWF, het Ufo en de Whk. De uitwerking van de financiering per fonds staat in hoofdstuk 7.

4.1. Vangnet Ziektewet

Tabel 4.1 geeft de ontwikkelingen van de Ziektewet weer. De uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering zijn naar de verschillende uitkeringsdoelgroepen uitgesplitst. De kleine restcategorie Ziektewet-uitkeringen in overige situaties (zoals orgaandonoren) is niet opgenomen in de uitsplitsingen naar categorie omdat er geen goede toewijzing aan uitkeringsjaren en gemiddelde jaaruitkering kan worden gegeven.

In 2015 neemt het totaal aantal uitkeringsjaren Ziektewet af met 3.600. In 2016 wordt een daling van 2.200 uitkeringsjaren verwacht.

Tabel 4.1. Ontwikkelingen Ziektewet*

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Uitkeringsjaren	91,6	88,0	85,8
Uitzendkrachten	4,4	3,3	3,0
Einde dienstverbanders**	28,6	23,2	21,4
Zieke WW'ers	32,9	35,6	35,3
Ziekte bij zwangerschap	16,3	16,5	16,6
No-risk	7,8	8,0	8,1
Vrijwillig verzekerden	1,5	1,3	1,3
Gemiddelde jaaruitkering	16.746	17.005	17.410
Uitzendkrachten	13.429	14.664	15.085
Einde dienstverbanders**	15.474	15.540	15.971
Zieke WW'ers	17.656	17.871	18.242
Ziekte bij zwangerschap	19.164	19.202	19.551
No-risk	13.463	13.000	13.230
Vrijwillig verzekerden	20.947	21.451	21.895
Uitkeringen op kasbasis	1.533	1.496	1.494
Mutatie verplichtingen	2	-9	0
Uitkeringen op transactiebasis	1.535	1.487	1.494
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	<i>-</i>	<i>-7</i>	<i>16</i>

^{*)} Tabel bevat uitsluitend Ziektewet-uitkeringen die UWV betaalt.

^{**)} De vangnetgroep einde-dienstverbanders omvat zowel de groep flex – einde-dienstverbanders als de groep flex-overig.

In bovenstaande tabel zijn uitsluitend Ziektewet-uitkeringen vermeld die UWV betaalt. Binnen de Ziektewet bestaat namelijk de mogelijkheid om voor flexwerkers⁷ (uitzendkrachten en einde-dienstverbanders) eigenrisicodrager te worden. Werkgevers nemen dan de volledige verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Ziektewet over van UWV en betalen geen Ziektewet-flex premie meer. De zieke uitzendkrachten en einde-dienstverbanders van eigenrisicodragers vallen buiten de uitvoering van UWV, waardoor het niet mogelijk is om een compleet beeld van de ontwikkelingen in de Ziektewet te geven.

⁷ De term 'flexwerker' suggereert ten onrechte dat het alleen om tijdelijke contracten gaat. Een werknemer heeft recht op een Ziektewet-uitkering als hij ziek is op het moment dat zijn *vaste* of *tijdelijke* contract eindigt. Dit geldt ook als de betreffende persoon binnen 4 weken na de beëindigingsdatum ziek wordt en op dat moment geen baan of uitkering heeft (nawerking). Ontslag uit een vast contract bij ziekte is rechtmatig bij faillissement van de werkgever en bij ziekmelding na ontslagaanzegging (bij reorganisaties en vaststellingsovereenkomsten).

Box 4.1. Looncompensatie bij ziekte (no-riskpolis)

Werkgevers kunnen in bijzondere gevallen de lasten van ziekteverzuim van hun werknemers bij UWV declareren. Deze regeling wordt de no-riskpolis genoemd. De laatste jaren is de doelgroep die in aanmerking komt voor deze regeling uitgebreid. Zo hebben sinds 1 januari 2015 ook werknemers met een arbeidshandicap die als gevolg van de Participatiewet onder de gemeenten vallen, recht op een Ziektewet-no-riskuitkering. Sinds 1 januari 2016 is deze uitbreiding via een wet geregeld.

Hieronder wordt een opsomming gegeven van de situaties waarin een werknemer recht kan hebben op een no-riskpolis. Een Ziektewet-no-riskuitkering kan alleen worden uitgekend als een werknemer bij het begin van zijn dienstverband aan één van de volgende voorwaarden voldoet:

- Ontvangst van een uitkering op grond van WIA, WAO, WAZ of Wajong.
- Er eerder sprake was van recht op Wajong-uitkering.
- Er is/was sprake van problemen door ziekte of handicap bij het volgen van onderwijs. En binnen 5 jaar na afloop van het onderwijs gaat men werken.
- In het bezit van een verklaring van de gemeente of UWV dat er sprake is van een arbeidshandicap.
- In het bezit van een Wsw-indicatie.
- Geboren voor 8 juli 1954, langer dan 52 weken een WW-uitkering ontvangen en vanuit de WW is men weer gaan werken. Deze werknemer krijgt dan na 13 weken ziekte een Ziektewet-uitkering.

De no-riskpolis geldt 5 jaar lang vanaf de eerste werkdag van de werknemer. Als de werknemer ziek wordt binnen deze periode van 5 jaar, dan betaalt UWV voor maximaal 2 jaar de Ziektewet-uitkering. Werknemers die (ooit) een Wajong-uitkering hebben gehad, houden recht op een no-riskpolis zo lang zij werken. De hoogte van de uitkering ligt in het eerste jaar tussen de 70% en 100% van het dagloon. In het tweede jaar is de uitkering 70% van het dagloon.

Uit bovenstaande opsomming blijkt dat de no-risk populatie uit uiteenlopende groepen werknemers bestaat. Het gaat voornamelijk om werknemers die voorheen een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvingen. Wajongers die bij een reguliere werkgever werken doet het vaakst een beroep op de Ziektewet-no-risk. In 2014 werd ruim 45% van het totaal aantal Ziektewet-uitkeringen aan hen toegekend. De groep werkende WGA'ers heeft een aandeel van ruim 24%.

De invoering van de Participatiewet leidt ertoe dat meer mensen een beroep gaan doen op de no-risk regeling. Dit zullen met name mensen met een WSW-indicatie zijn. Wij verwachten dat de no-risk populatie met ingang van 2016 jaarlijks toeneemt met ongeveer 2.000 mensen die afkomstig zijn uit de sociale werkvoorziening. Om een indicatie te krijgen van het effect van deze ontwikkeling op de uitkeringsjaren Ziektewet-no-risk, is de aanname gedaan dat de mate waarin uitkeringen aan de nieuwe doelgroep worden toegekend vergelijkbaar is met die van werkende Wajongers. Eind 2014 zijn ongeveer 30.000 Wajongers werkzaam bij een reguliere werkgever, met ruim 15.000 toekenningen Ziektewet-no-risk in 2014. De toekenningfrequentie bedraagt dus circa 0,5. Wat betreft de gemiddelde uitkeringsduur van de Ziektewet-no-risk uitkering is de veronderstelling dat deze voor de nieuwe groep ongeveer vergelijkbaar is met de gemiddelde duur van de totale populatie Ziektewet-no-risk. De gemiddelde uitkeringsduur van de hele populatie Ziektewet-no-risk bedraagt in 2014 circa 11 weken. Vertaald naar de nieuwe groep werknemers met een Wsw-indicatie betekent dit het volgende. Als er jaarlijks 2.000 werknemers bij komen, zijn dit 1.000 toekenningen en ruim 200 uitkeringsjaren (te weten uitkeringsdagen = 1.000×11 weken $\times 5$ dagen = 55.000. Uitkeringsjaren = $55.000 / 260 = 211$). Voor 2016 is dit vanwege afronding niet zichtbaar in tabel 4.1.

Een deel van de daling van het aantal uitkeringsjaren voor flexwerkers wordt veroorzaakt door een toename van het eigenrisicodragerschap en heeft geen relatie met de ontwikkeling van het verzuim van flexwerkers.

Hieronder wordt nader ingegaan op de ontwikkeling van het aantal eigenrisicodragers. Daarnaast spelen ook maatregelen uit de wet BeZaVa een rol bij de daling van het uitkeringsvolume bij de flexwerkers:

- *Stijging van het aantal eigenrisicodragers.*
Van 2014 op 2015 is het aandeel eigenrisicodragers in de loonsom⁸ van de uitzendsector toegenomen van 59% naar 61%. Voor 2016 wordt een verdere stijging verwacht naar 63%. Wij verwachten dat het aandeel eigenrisicodragers bij ongewijzigd beleid iets boven dit niveau zal stabiliseren.

Bij de groep einde dienstverbanders is van 2014 op 2015 het aandeel eigenrisicodragers Ziektewet in de loonsom gestegen van 23% naar 30%. Voor 2016 wordt een verdere stijging verwacht naar 36%. In 2014 is bij de groep einde dienstverbanders het aandeel eigenrisicodragers zeer sterk toegenomen (in 2013 was het aandeel namelijk 5%). Deze toename zorgt ook in 2015 voor een duidelijk neerwaarts effect in de uitkeringsjaren. Dit heeft te maken met de sterke afname van lopende uitkeringen van werkgevers die in 2014 eigenrisicodragers zijn geworden.

- *Maatregelen van de wet BeZaVa.*
De beoordeling na het eerste ziektejaar is van invloed op het uitkeringsvolume; dat geldt in mindere mate voor de introductie van financiële prikkels voor werkgevers via premiedifferentiatie.

De ontwikkeling van het aantal zieke WW'ers reageert met enige vertraging op een stijging of daling van het aantal WW-uitkeringen. Hoe meer mensen een WW-uitkering ontvangen, des te meer Ziektewet-

⁸ Het aandeel eigenrisicodragers is uitgedrukt in loonsommen uit het jaar 2014.

uitkeringen zullen worden toegekend aan zieke WW'ers. Dit was zichtbaar in 2014 en ook in 2015 is nog sprake van een stijging van het uitkeringsvolume zieke WW'ers, als gevolg van de conjuncturele neergang in voorgaande jaren. De toename van het aantal zieke WW'ers in 2014 werkt in 2015 door op de uitkeringsjaren Ziektewet. Voor 2016 wordt uitgegaan van een lichte daling van het aantal uitkeringsjaren als gevolg van een verbetering van de conjunctuur.

Bij de vangnetgroep no-risk wordt de komende jaren een jaarlijkse toename verondersteld als gevolg van een verruiming van de doelgroep door de Participatiewet. Bij de categorieën ziekte bij zwangerschap en vrijwillig verzekerden wijzigt het niveau van het aantal uitkeringsjaren niet substantieel.

De gemiddelde jaaruitkering Ziektewet stijgt in 2015 met 1,5% en in 2016 met 2,4%. De gemiddelde jaaruitkering volgt de ontwikkeling van de brutoloonontwikkeling en de halfjaarlijkse indexaties van de uitkeringen.

Het uitkeringsbedrag op kasbasis neemt in 2015 af met € 37 miljoen. In 2016 nemen de uitkeringen verder af met € 3 miljoen. De afname is vooral het gevolg van de toename van het aantal eigenrisicodragers Ziektewet en maatregelen uit de wet BeZaVa. De afname wordt wel getemperd door de stijging van de uitkeringslasten bij de groep zieke WW'ers. Ten opzichte van de vorige raming uit de Juninota komen de uitkeringslasten in 2015 € 7 miljoen lager uit. Voor 2016 zijn de uitkeringslasten met € 16 miljoen naar boven bijgesteld. De opwaartse bijstelling voor 2016 komt volledig voor rekening van de vangnetgroep zieke WW'ers.

In tabel 4.2 is het aantal uitkeringsjaren en de gemiddelde jaaruitkering per fonds weergegeven. Sinds 2014 financieren het AWf en het Ufo het ziekgeld aan zieke WW'ers. Financiering van ziekgeld aan flexwerkers gebeurt vanuit de Whk. De staartuitkeringen⁹ worden betaald uit de sectorfondsen en het Ufo. De uitkeringen aan zieke zwangeren, de no-riskgroep en de vrijwillig verzekerden worden uit het Aof betaald. Met ingang van 2016 wordt ook het ziekgeld aan werkende AOW-gerechtigden via het Aof gefinancierd.

Tabel 4.2. Uitkeringsjaren en jaaruitkering Ziektewet naar fonds

Uitkeringsjaren x 1.000 en gemiddelde jaaruitkering in €

	2014	2015	2016
Uitkeringsjaren	91,6	88,0	85,8
AWf	32,1	34,7	34,4
Sectorfondsen	4,9	2,4	1,6
Ufo	1,0	1,0	0,9
Aof	25,6	25,9	26,1
Whk	28,0	24,0	22,7
Gemiddelde jaaruitkering	16.746	17.005	17.410
AWf	17.656	17.871	18.242
Sectorfondsen	14.069	14.604	15.301
Ufo	17.378	17.679	18.153
Aof	17.562	17.425	17.733
Whk	15.400	15.512	15.902

De gemiddelde jaaruitkering verschilt per fonds. Dit komt door een verschil in de samenstelling van de populatie per fonds. Bij de Whk en de sectorfondsen ontvangen flexwerkers een gemiddeld lage Ziektewet-uitkering. Bij het Aof is de populatie samengesteld uit onder meer zieke zwangeren, mensen met een no-riskpolis en vrijwillig verzekerden. Het grootste deel van deze uitkeringsgerechtigden heeft een gemiddeld hoger loon. Het Ufo verstrekt uitkeringen aan overheidswerknemers met gemiddeld eveneens hogere lonen.

⁹ Staartuitkeringen zijn uitkeringen aan flexwerkers die plaatsvinden na de datum dat het eigenrisicodragerschap van hun werkgever is ingegaan, waarbij de eerste ziekte dag wel vóór de datum van het eigenrisicodragerschap ligt. Deze uitkeringen blijven via de sectorfondsen en het Ufo gefinancierd worden. Als gevolg van de wet BeZaVa blijven naast staartuitkeringen ook Ziektewetuitkeringen aan flexwerkers die gestart zijn vóór 1 januari 2012 achter in de sectorfondsen en het Ufo. Ziektewetuitkeringen gestart na 1 januari 2012 zijn per 1 januari 2014 overgegaan naar de Whk.

4.2. Wazo

Deze paragraaf schetst de ontwikkeling van het volume arbeid- en zorgverlof. De ramingen zijn gebaseerd op demografische en arbeidsmarktontwikkelingen zoals geboorteprognose, werkgelegenheid en arbeidsparticipatie van vrouwen. Onder de Wazo vallen de uitkeringen die worden verstrekt voor regulier zwangerschaps- en bevallingsverlof (16 weken) en de uitkeringen voor adoptie en pleegzorg.

De laatste geboorteprognose van het CBS¹⁰ toont een geboortedaling in 2015 en een lichte stijging in 2016. In 2015 zien wij dit terug in een daling van 1.000 uitkeringsjaren. Wij verwachten voor 2016 een stabilisatie van het aantal uitkeringsjaren.

De Wazo-uitkering is een loongerelateerde uitkering. De hoogte van de gemiddelde jaaruitkering is hierdoor afhankelijk van de samenstelling van de Wazo-gerechtigden in een jaar. Op basis van het huidige verloop stijgt de gemiddelde jaaruitkering in 2015 met 1,0%. In 2016 zal de gemiddelde jaaruitkering met 1,8% toenemen, uitgaande van de halfjaarlijkse indexering.

Het uitkeringsbedrag op kasbasis neemt in 2015 met € 16 miljoen af. In 2016 zal het uitkeringsbedrag toenemen met € 18 miljoen, onder invloed van de halfjaarlijkse indexatie.

De mutatie verplichtingen is in 2015 negatief vanwege de daling in de uitkeringen en zal in 2016 weer licht positief worden.

Ten opzichte van de Juninota zijn de uitkeringslasten op kasbasis voor 2015 met € 25 miljoen naar beneden bijgesteld. Het volume kent 1.000 minder uitkeringsjaren en een vrijwel ongewijzigde gemiddelde jaaruitkering. Dat komt doordat in de vorige bevolkingsprognose nog werd uitgegaan van een hoger aantal geboorten. Daarnaast is de mutatie verplichtingen met € 10 miljoen neerwaarts bijgesteld, waardoor de bijstelling op transactiebasis op -€ 35 miljoen uitkomt.

De uitkeringslasten in 2016 zijn met € 19 miljoen naar beneden bijgesteld. Dit is het gevolg van een lager volume en een hogere gemiddelde jaaruitkering.

Tabel 4.3. Ontwikkelingen Wazo¹

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Uitkeringsjaren	40,4	39,4	39,4
Gemiddelde jaaruitkering	25.937	26.197	26.664
Uitkeringen op kasbasis	1.049	1.033	1.051
Mutatie verplichtingen	4	-7	2
Uitkeringen op transactiebasis	1.053	1.026	1.053
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	-	-35	-21

¹⁾ Exclusief ZEZ.

Binnen de Wazo geeft de regeling Zelfstandig en zwanger (ZEZ) recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering voor zelfstandigen. De financiering van deze Wazo-uitkeringen geschiedt via een rijksbijdrage aan het Aof. Tabel 4.4 laat de ontwikkeling van de ZEZ zien.

Het volume kent een vrij vlak verloop. Het volume daalt in 2015 met 0,5% en zal in 2016 stijgen met 0,9%, uitgaande van de verwachte ontwikkeling van het arbeidsvolume van zelfstandigen in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2016.

De hoogte van de gemiddelde jaaruitkering ZEZ is afhankelijk van de samenstelling van de uitkeringsgerechtigden in een jaar. De gemiddelde jaaruitkering stijgt in 2015 met 2,2% en in 2016 met 1,8%.

Als gevolg van de ontwikkelingen in volume en prijs zullen de uitkeringen in 2015 met € 0,9 miljoen en in 2016 met € 1,4 miljoen stijgen.

Ten opzichte van de Juninota zijn de uitkeringen over 2015 niet bijgesteld. Voor 2016 zijn de uitkeringslasten met € 0,9 miljoen naar boven bijgesteld. Deze bijstelling bestaat uit 61 minder uitkeringsjaren en een hogere gemiddelde jaaruitkering van bijna € 600.

¹⁰ Aantal levendgeborenen, Prognose bevolking kerncijfers, 2015-2060, CBS, december 2015.

Tabel 4.4. Ontwikkelingen ZEZ*Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen*

	2014	2015	2016
Uitkeringsjaren	3,1	3,1	3,1
Gemiddelde jaaruitkering	16.481	16.843	17.143
Uitkeringen op kasbasis	51	52	54
Mutatie verplichtingen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	51	52	54
<i>Bijstelling Uitkeringen op transactiebasis</i>	-	0	1

Re-integratie in hoofdlijnen

De financiering van de re-integratie is via de moederwetten geregeld. Het gaat hierbij om de arbeidsongeschiktheidswetten Wajong, WGA, WAO, WAZ (in de tabellen gezamenlijk aangeduid als AG), de Ziektewet en de WW. De kosten voor re-integratie-inspanningen komen ten laste van hetzelfde fonds als waaruit de oorspronkelijke uitkering wordt gefinancierd. De re-integratie WW wordt gefinancierd uit het AWf, de re-integratie WAO en WAZ wordt gefinancierd uit het Aof, de re-integratie Wajong uit het Afj. Voor de re-integratie WGA geldt sinds 2014 financiering uit het Aof en de Whk. De re-integratie Ziektewet wordt sinds 2014 uit het AWf, het Aof en de Whk gefinancierd.

Uit de UWV-fondsen worden de volgende re-integratielasten gefinancierd:

- Ziektewet-no-riskuitkeringen, dit betreft compensatie aan werkgevers bij ziekte van arbeidsgehandicapten en oudere werknemers;
- loonkostensubsidies;
- voorzieningen, dit betreft jobcoaching, vervoersvoorzieningen, meeneembare voorzieningen en intermediaire voorzieningen;
- subsidie aan instellingen, dit betreft subsidies aan speciale onderwijsinstellingen;
- inkoop van re-integratiediensten bij re-integratiebedrijven;
- Ziektewet-arbo-interventies, dit betreft ingekochte kortdurende acties ten behoeve van Ziektewet-uitkeringsgerechtigden.
- Regeling 50-plus, dit betreft scholingsvouchers en plaatsingsfees.

5. Re-integratie

In dit hoofdstuk worden de totale uitgaven aan re-integratie door UWV weergegeven. Uitkeringen, subsidies, trajecten en voorzieningen re-integratie worden via de moederwetten geregeld. In dit hoofdstuk wordt een samenvattend overzicht gegeven van de totale kosten die met re-integratie zijn gemoeid.

In 2015 zijn de programmakosten re-integratie € 14 miljoen hoger dan in 2014. Werkvoorzieningen nemen toe met € 4 miljoen, inkoop arbeidsbemiddeling met € 3 miljoen en de 50plus regeling met € 11 miljoen. De Ziektewet-uitkeringen en Ziektewet-arbo-interventies dalen met respectievelijk € 1 miljoen en € 2 miljoen.

In 2016 zijn de gebudgetteerde bedragen als raming opgenomen en stijgen de programmakosten re-integratie met € 50 miljoen. Werkvoorzieningen nemen toe met € 34 miljoen en inkoop arbeidsbemiddeling met € 11 miljoen.

Tabel 5.1. Overzicht programmakosten re-integratie 2014-2016
Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Uitkeringslasten			
Ziektewet-uitkeringen	105	104	107
Overig			
Voorzieningen			
Onderwijsvoorzieningen	21	21	22
Werkvoorzieningen	72	76	110
Subsidie aan instellingen	12	12	13
Inkoop arbeidsbemiddeling AG	96	99	110
Ziektewet-arbo-interventies	5	3	3
50-plus-regeling	2	13	12
Programmakosten overig	1	1	1
Totale Programmakosten	315	329	379

De raming van de programmakosten re-integratie 2015 is ten opzichte van de Juninota 2015 met € 25 miljoen neerwaarts bijgesteld. Deze bijstelling bestaat grotendeels uit een bijstelling Werkvoorzieningen met € 9 miljoen en inkoop arbeidsbemiddeling met € 7 miljoen. De Ziektewet-uitkeringen zijn € 3 miljoen naar beneden bijgesteld, onderwijsvoorzieningen € 2 miljoen en subsidie aan instellingen, Ziektewet-arbo-interventies en 50-plus-regeling ieder € 1 miljoen. De raming van de programmakosten re-integratie 2016 is € 17 miljoen naar beneden bijgesteld. Werkvoorzieningen leveren met € 13 miljoen de grootste bijdrage.

Uitkeringslasten

Op grond van de Ziektewet kan een werkgever het ziekengeld van een gere-integreerde arbeidsgehandicapte declareren en compensatie krijgen voor de loonkosten bij ziekte van oudere werknemers. De uitkeringslasten nemen in 2016 met € 3 miljoen toe. Deze toename is het gevolg van uitbreiding van de doelgroep afkomstig van de gemeenten.

Voorzieningen

Voorzieningen worden onderverdeeld in onderwijsvoorzieningen en werkvoorzieningen. Onderwijsvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het betreft meeneembare voorzieningen, vervoersvoorzieningen en intermediaire voorzieningen die worden verstrekt in het kader van de regeling Overige onderwijsvoorzieningen (OOS). Deze voorzieningen worden gefinancierd via het Afj door middel van een rijksbijdrage van OCW. De programmakosten onderwijsvoorzieningen zijn voor 2014 uitgekomen op € 21 miljoen. De onderwijsvoorzieningen stijgen licht in 2016.

Werkvoorzieningen worden uitgevoerd in opdracht van het ministerie van SZW. Het betreft meeneembare voorzieningen, vervoersvoorzieningen, intermediaire voorzieningen en de jobcoach. Werkvoorzieningen

voor jonggehandicapten worden uit het Afj gefinancierd en voor overige arbeidsongeschikten uit het Aof. De uitgaven aan werkvoorzieningen bedroeg in 2014 € 72 miljoen. In 2015 zal het aantal toekenningen voor Jobcoaching toenemen. Door economisch herstel, de banenafpraak en instroom vanuit de WSW worden meer plaatsingen verwacht. Daarnaast zullen de kosten stijgen door een nieuwe subsidieregeling Interne Jobcoaching. De kosten voor 2015 zullen naar verwachting uitkomen op € 76 miljoen en daarmee binnen het budget van € 88 miljoen blijven. Het budget voor 2016 bedraagt € 110 miljoen.

Subsidies aan instellingen

De lasten betreffen subsidies aan onderwijsinstellingen. Deze subsidies komen voor rekening van het Afj. In 2014 is voor een bedrag van ruim € 12 miljoen aan subsidies verstrekt. De raming voor 2015 komt uit op € 12,3 miljoen en voor 2016 op € 13,3 miljoen.

Inkoop arbeidsbemiddeling

In 2014 is € 96 miljoen besteed aan de inkoop arbeidsbemiddeling. Het budget voor 2015 is € 106 miljoen hiervan zal naar verwachting € 99 miljoen worden benut. Dit bedrag is inclusief de bijdrage aan de regionale samenwerking gemeenten (€ 4,9 miljoen). Het budget voor 2016 is vastgesteld op € 110 miljoen.

Ziektewet-arbo-interventies

De Ziektewet-arbo-interventies worden ingezet om de re-integratie van werknemers met een Ziektewet-uitkering te bevorderen. Het gaat dan bijvoorbeeld om medische interventies zoals whiplashtraining en specifieke psychotherapie zoals gedragsinterventies. In 2014 zijn de lasten € 5 miljoen. Het beleid is erop gericht uitkeringsgerechtigden te re-integreren middels een traject in plaats van een interventie. Voor 2015 en 2016 is een bedrag van € 3 miljoen geraamd voor medische interventies.

50-plus regeling

Het kabinet heeft in overleg met de sociale partners plannen ontwikkeld voor het aan het werk helpen van werkloze ouderen. In 2014 is de doelgroep groter geworden door verlaging van de grens naar 50 jaar. Onderdelen van dit plan zijn:

- netwerktrainingen;
- inspiratiedagen;
- inzet van plaatsingsfees en scholingsvouchers.

Netwerktrainingen en inspiratiedagen worden uitgevoerd door UWV en vallen zodoende onder de uitvoeringskosten. De inzet van plaatsingsfees en scholingsvouchers valt onder programmakosten; de kosten hiervoor zijn in 2015 gestegen ten opzichte van 2014. In 2016 zullen de programmakosten dalen. De regeling loopt eind september af.

De Toeslagenwet en Tegemoetkoming arbeidsongeschikten in hoofdlijnen

Toeslagenwet

De Toeslagenwet (TW) heeft tot doel toeslagen op uitkeringen te verlenen. Toeslagen kunnen worden verstrekt bovenop de uitkeringen van de zogenoemde moederwetten WAO, WAZ, Wajong, WIA, WW, Ziektewet, Bia (Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) en IOW. De toeslag vult de uitkering aan tot het geldend sociaal minimum. De uitkering samen met de toeslag kan nooit hoger zijn dan het loon dat werd verdiend vóór werkloosheid of ziekte. De Toeslagenwet vult ook het loon aan wanneer de werkgever in het tweede ziektejaar minder dan 100% van het loon doorbetaalt en diens zieke werknemer daardoor onder het sociaal minimum raakt.

De volgende personen hebben recht op een toeslag:

- een gehuwde of samenwonende met een inkomen per dag lager dan het minimumloon per dag;
- een ongehuwde die een kind heeft jonger dan 18 jaar (met recht op kinderbijslag en niet tot het huishouden van een ander behorend) en die per dag een inkomen heeft lager dan 90% van het minimumloon per dag. Met de invoering van de Wet hervorming kindregelingen per 1 januari 2015 is de categorie 'alleenstaande ouder met kind' in de Toeslagenwet vervallen en valt deze voortaan onder de categorie 'ongehuwd'. Dat betekent dat de maximale toeslag voor alleenstaande ouders per 1 januari 2015 is verlaagd van 90% naar 70% van het wettelijk minimumloon (WML).
- een alleenstaande met een inkomen per dag lager dan 70% van het minimumloon per dag.

Geen recht op toeslag heeft:

- een ongehuwde jonger dan 21 jaar die behoort tot het huishouden van zijn (pleeg)ouders;
- een gehuwde/samenwonende van wie de partner is geboren na 31 december 1971, tenzij tot de huishouding behoort een eigen, aangehuwd of pleegkind dat jonger is dan 12 jaar (1990-maatregel).

Tegemoetkoming arbeidsongeschikten

Voor mensen (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt bestaat de regeling Tegemoetkoming arbeidsongeschikten. Het recht op een tegemoetkoming (een jaarlijks vast bedrag) bestaat als zij op 1 juli

- recht hebben op een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO-, WIA-, Wajong- of WAZ-uitkering);
- 35% of meer arbeidsongeschikt zijn.

De Tegemoetkoming arbeidsongeschikten is (met ingang van 2014) ondergebracht in de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten.

6. Toeslagen en tegemoetkomingen

In dit hoofdstuk worden de volume- en financiële ontwikkelingen weergegeven voor de toeslagen in het kader van de Toeslagenwet, de Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (Bia) en de IOW. Daarnaast worden de ontwikkelingen in de tegemoetkomingen aan arbeidsongeschikten behandeld.

6.1. Toeslagenwet

De Toeslagenwet (TW) voorziet in toeslagen op een uitkering van de moederwetten WAO, WIA, WAZ, Wajong, WW, Ziektewet, IOW en Bia.

Met ingang van 2015 is de Toeslagenwet gewijzigd voor alleenstaande ouders met een kind jonger dan 18 jaar. De maximale toeslag voor alleenstaande ouders is verlaagd van 90% naar 70% van het wettelijk minimumloon (WML). Voor uitkeringen plus toeslag die lager zijn dan 70% van het sociaal minimum heeft deze wijziging geen invloed gehad, omdat aanvulling door middel van een toeslag tot maximaal het laatst verdiende loon blijft bestaan. Voor de overige uitkeringen heeft de verlaging van de maximale toeslag voor alleenstaande ouders óf verlies van de toeslag tot gevolg óf verlaging van het toeslagbedrag.

Volledig verlies van de toeslag betekent minder uitkeringsjaren, verlaging van het toeslagbedrag heeft een lagere gemiddelde toeslag tot gevolg. Daarnaast volgt de ontwikkeling van het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet veelal de ontwikkeling van de moederwet (zie tabel 1.1. voor de ontwikkeling van de moederwetten). In tabel 6.1 staan de uitkeringsjaren en de bedragen voor de gemiddelde toeslag uitgesplitst naar de verschillende moederwetten.

Tabel 6.1. Ontwikkelingen Toeslagenwet en Bia

Uitkeringsjaren x 1.000, gemiddelde jaaruitkering in € en bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Uitkeringsjaren Toeslagenwet	205,4	197,8	193,1
WAO/WIA	63,8	62,1	62,4
WAZ	2,7	2,2	2,0
Wajong	86,1	85,0	84,0
WW	44,1	40,3	36,3
Ziektewet	8,0	7,2	6,9
IOW/Bia	0,7	1,0	1,5
Uitkeringsjaren Bia	0,3	0,3	0,2
Gemiddelde toeslag Toeslagenwet	2.280	2.076	2.109
WAO/WIA	3.949	3.854	3.914
WAZ	3.044	2.991	3.038
Wajong	624	365	371
WW	2.863	2.700	2.743
Ziektewet	3.289	3.044	3.092
IOW/Bia	2.986	2.956	3.015
Gemiddelde jaaruitkering Bia	5.670	5.707	5.796
Uitkeringen op kasbasis Toeslagenwet	468	411	407
Mutatie verplichtingen Toeslagenwet	0	0	1
Uitkeringen op transactiebasis Toeslagenwet	468	411	408
<i>Bijstelling Uitk. op transactiebasis</i>	0	2	13

Het aantal uitkeringsjaren Toeslagenwet daalt in 2015 met 7.600 en in 2016 met 4.700. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de daling van het aantal WW-uitkeringen en daarmee ook het aantal

toeslagen WW. Toeslagen IOW/Bia stijgen in 2015 en 2016 als gevolg van de toename van de IOW. De overige wetten dalen licht.

Het gemiddelde toeslagbedrag daalt in 2015 met 8,9%. Deze daling is het gevolg van de wijziging van de Toeslagenwet. Vooral bij de Wajong daalt het gemiddelde toeslagbedrag als gevolg van deze wijziging, doordat Wajongers relatief vaak kinderen onder de 18 jaar hebben. In 2016 stijgt het gemiddeld toeslagbedrag door de halfjaarlijkse indexatie.

Ten opzichte van de Juninota 2015 is de doorwerking van de verlaging van de maximale toeslag voor alleenstaande ouders anders ingeschat. Voor 2015 is het aantal uitkeringsjaren met 4.400 naar beneden bijgesteld en het gemiddelde toeslagbedrag is met 5,7% naar boven bijgesteld. Voor 2016 is het aantal uitkeringsjaren met 5.900 naar beneden bijgesteld en het gemiddelde toeslagbedrag is met 6,2% naar boven bijgesteld. Dit heeft geresulteerd in een opwaartse bijstelling van € 2 miljoen in 2015 en € 13 miljoen in 2016.

6.2. Tegemoetkomingen arbeidsongeschikten

Tegemoetkomingen worden jaarlijks uitgekeerd aan iedereen die op de peildatum van 1 juli ten minste 35% arbeidsongeschikt is en een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt. Het totaal aantal tegemoetkomingen blijft vrijwel gelijk in 2015 en 2016 en volgt veelal de ontwikkeling van de moederwetten. Het aantal tegemoetkomingen WIA en Wajong neemt, parallel aan de toename van het aantal uitkeringsjaren, toe in 2015. In 2016 is alleen bij de WIA nog sprake van een toename. De Wajong daalt in 2016 als gevolg van een daling van het lopend bestand Wajong sinds februari 2015. De daling van het uitgekeerd bedrag in 2015 is het gevolg van een daling van de netto tegemoetkoming van € 255 in 2014 naar € 211 in 2015. De tegemoetkoming in 2016 wordt in de loop van dit jaar vastgesteld door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In de ramingen wordt de tegemoetkoming gelijk verondersteld met die in 2015.

Tabel 6.2. Ontwikkelingen Tegemoetkoming arbeidsongeschikten

Volume x 1.000 en bedragen x € 1 miljoen

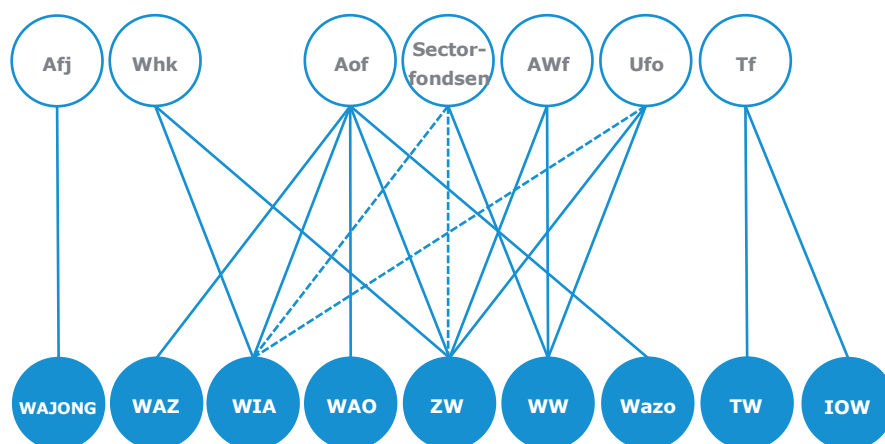
	2014	2015	2016
Aantal Tegemoetkomingen	756	760	756
WAO	305	286	267
WIA	201	222	242
WAZ	15	13	12
Wajong	235	239	236
Uitkeringen op kasbasis	296	251	250
Mutatie verplichtingen	0	0	0
Uitkeringen op transactiebasis	296	251	250
<i>Bijstelling Uitk. op transactiebasis</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>3</i>

Door de bijstelling van het aantal tegemoetkomingen in 2015 en 2016 ten opzichte van de Juninota 2015 bedraagt de bijstelling van de uitkeringslasten respectievelijk € 2 miljoen en € 3 miljoen.

7. Fondsen

In de voorgaande hoofdstukken zijn de ontwikkelingen beschreven van de 9 door UWV uitgevoerde wetten. Deze wetten worden gefinancierd via 7 fondsen. In figuur 7.1 is de financiering van de fondsen weergegeven, zoals die geldt vanaf 2014. Uit de figuur blijkt de ingewikkelde relatie tussen fondsen en wetten. De lijnen Sectorfondsen-WIA, Sectorfondsen -ZW en Ufo-WIA zijn in de figuur weergegeven met stippellijnen omdat dit alleen financiering van staartuitkeringen betreft.

Figuur 7.1. Fondsen en wetten

Met ingang van de Juninota 2015 is een aantal wijzigingen aangebracht in de financiële overzichten. Om aan te sluiten bij de nieuwe indeling van de jaarrekening, zijn in de financiële overzichten nu eerst de baten opgenomen en het saldo van de overige baten en lasten is opgenomen onder de lasten. Daarnaast is de onderverdeling van de sociale lasten van de Zorgverzekeringswet en overig niet meer zichtbaar en de onderverdeling overige baten en lasten is uitgebreid met verhaal en boetes. Met ingang van 2016 zijn de liquiditeitsreserves en de reserve dekking werkloosheidslasten afgeschaft en daarom niet meer opgenomen in de financiële overzichten.

7.1. Aof

Het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof) dient primair voor financiering van arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, met als grootste wetten de WAO en de WIA. Sinds 1 januari 2014 financiert het Aof als gevolg van de wet BeZaVa ook een deel van de Ziektewet¹¹ en de gehele Wazo. In tabel 7.1 staat het overzicht van de baten en lasten van het Aof in de periode 2014-2016.

De premiebatens nemen in 2015 met 8% toe onder invloed van de hogere premieplichtige loonsom en de stijging van het premiepercentage van 4,95% naar 5,25% (exclusief het percentage voor de werkgeversbijdrage kinderopvang van 0,50%). Door stijging van het premiepercentage naar 5,88% zal in 2016 de hogere premieplichtige loonsom zorgen voor een verdere stijging van de premiebatens.

De totale lasten nemen in 2015 licht af door lagere uitkeringslasten. Met een afname van € 404 miljoen komt deze daling in de uitkeringslasten voornamelijk voor rekening van de WAO en Wazo. De WAZ en de Ziektewet dalen eveneens met in totaal € 25 miljoen. Daarentegen stijgen de uitkeringslasten in de WIA met € 343. De ZEZ neemt met bijna € 1 miljoen licht toe.

In 2016 zullen de totale lasten opnieuw toenemen onder invloed van hogere uitkeringslasten. Vooral de WIA draagt zorg voor deze stijging met € 388 miljoen hogere uitkeringslasten. Ook de Ziektewet, de Wazo en de ZEZ zullen toenemen met in totaal € 44 miljoen. De WAO en WAZ blijven dalen met in totaal € 300 miljoen, al wordt de afname geremd door de ophoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 65 jaar en 6 maanden.

¹¹ De Ziektewet-uitkeringen in het Aof zijn uitkeringen bij ziekte bij zwangerschap, no-risk, vrijwillige verzekering en overig.

De werkgeverslasten stijgen in zowel 2015 als 2016 door hogere premiepercentages. Het saldo van overige baten en lasten, verantwoord onder de lasten, stijgt in 2015 door een daling van het verhaal, een batenpost. De verdere stijging van de overige baten en lasten in 2016 komt voor rekening van de re-integratielasten. De verwachting is dat de uitgaven aan werkvoorzieningen met € 11 miljoen zullen toenemen. In zowel 2015 als 2016 zullen de uitvoeringskosten hoger worden.

Tabel 7.1. Financieel overzicht Aof
Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Baten			
Premiebaten	10.181	11.005	12.523
Rijksbijdrage Wazo-ZEZ	58	59	60
Totale baten	10.239	11.064	12.583
Lasten			
Uitkeringslasten	8.968	8.882	9.013
Sociale lasten	1.548	1.564	1.608
Overige baten en lasten	92	99	111
Re-integratielasten	40	37	49
Toevoeging voorzieningen	3	3	3
Rentebaten	-5	-1	-1
Rentelasten	0	0	0
Onderlinge fondsbijdrage	85	85	85
Verhaal	-29	-25	-25
Boetes	-6	-3	-3
Diversen	4	3	3
Uitvoeringskosten	460	489	510
Totale lasten	11.067	11.034	11.242
Saldo	-828	30	1.341
Vermogenspositie			
Vermogen	671	701	2.042
Liquiditeitsreserve	505	459	-
Dekkingssaldo	166	242	-

7.2. Whk

De Werkhervattingskas (Whk) financiert de eerste 10 jaar van de WGA voor mensen met een vast dienstverband (WGA-vast). Sinds de invoering van de wet BeZaVa op 1 januari 2014 worden ook de WGA en Ziektewet voor mensen met een flexibel dienstverband (WGA-flex en Ziektewet-flex) gefinancierd vanuit de Whk.

Werkgevers hebben de keuze om voor de WGA-vast eigenrisicodrager te worden. Per 1 januari 2017 wordt het eigenrisicodragerschap voor de WGA uitgebreid met de WGA-flex. Werkgevers hebben dan de keuze om voor de gehele WGA eigenrisicodrager te worden. Werkgevers kunnen apart van de WGA kiezen om eigenrisicodrager te worden voor de Ziektewet.

De premiebatens stijgen in 2015 door een stijging van het gemiddelde Whk-premiepercentage, van 0,97% in 2014 naar 1,07% in 2015. Om een stijgend aantal uitkeringen WGA-flex te kunnen financieren, was een hoger percentage vastgesteld. De toename blijkt echter mee te vallen. Voor 2016 is bij de vaststelling van de Whk premies geanticipeerd op voortzetting van een meer gematigde toename van het aantal WGA-flex-uitkeringen. Daarom zijn de benodigde premiebatens in 2016 zelfs lager dan in 2015.

De uitkeringslasten stijgen in 2015 en 2016 vanwege een toenemend aantal WGA-uitkeringen. De toename is in 2015 beperkt door de genoemde lagere stijging bij de WGA-flex. De sociale lasten en uitvoeringskosten volgen de trend van stijgende uitkeringslasten.

Ten slotte slaan de overige lasten en baten om van overwegend baten in 2014 naar overwegend lasten in 2015 en 2016. Dit komt door een daling van de rentebaten, een stijging van de toevoeging aan de uitkeringsdebiteuren en een gering bedrag aan verhaalde uitkeringen.

Het vermogen neemt in 2015 toe doordat de uitkeringslasten lager zijn dan voorzien en de premiebaten hoger. Deze trend zet naar verwachting door in 2016, waardoor het vermogen verder toeneemt. De uitkeringslasten vallen lager uit als gevolg van een lagere instroom in de WGA (zie box 2.1). De premiebaten zijn om twee redenen moeilijk te ramen. Ten eerste zijn de Whk-premies gedifferentieerd, waardoor de uiteindelijke opbrengsten altijd een hogere mate van onzekerheid kennen dan bij een constante premie. Ten tweede spelen de ontwikkelingen in het eigenrisicodragerschap een rol: zowel begin 2015 als begin 2016 hebben zich meer werkgevers bij UWV verzekerd dan geraamd.

Tabel 7.2. Financieel overzicht Whk

Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Baten			
Premiebaten	1.482	1.692	1.653
Rentehobbel	0	0	0
Regulier	1.482	1.692	1.653
Totale baten	1.482	1.692	1.653
Lasten			
Uitkeringslasten	1.127	1.149	1.222
Sociale lasten	202	210	226
Overige baten en lasten	-4	11	14
Re-integratielasten	18	18	20
Toevoeging voorzieningen	4	7	8
Rentebaten rentehobbel	-7	-2	-2
Rentebaten	-1	-1	-1
Rentelasten	0	0	0
Onderlinge fondsbijdrage	0	0	0
Verhaal	-17	-12	-12
Boetes	-1	-1	-1
Diversen	0	2	2
Uitvoeringskosten	121	129	136
Totale lasten	1.446	1.499	1.597
Saldo	36	193	56
Vermogenspositie			
Vermogen rentehobbel	1.469	1.472	1.474
Vermogen regulier	296	487	541
Liquiditeitsreserve	65	67	-
Dekkingsaldo	231	420	-

7.3. Afj

Het Arbeidsongeschiktheidsfonds jonggehandicapten (Afj) financiert de Wajong-uitkeringen en re-integratielasten van jonggehandicapten. Dit fonds wordt volledig gefinancierd door een rijksbijdrage.

De uitkeringen stijgen in 2015 met € 132 miljoen (+5,0%). In 2015 stijgen prijs en volume beide. In 2016 stijgen de uitkeringen met € 77 miljoen, ondanks een daling van het aantal uitkeringsjaren. De toename is volledig toe te schrijven aan de hogere gemiddelde jaaruitkering. In paragraaf 2.2 wordt de ontwikkeling van de gemiddelde jaaruitkering toegelicht. Het bedrag aan Zvw-premie beweegt mee met het geldende percentage dat jaar.

De re-integratielasten stijgen in 2015 door werkvoorzieningen en inkoop trajecten. In 2016 zijn de gebudgetteerde bedragen opgenomen (zie ook hoofdstuk 5).

De diverse lasten bestaan grotendeels uit subsidies van het Europees Sociaal Fonds (ESF) baten. In 2014 is een bedrag van € 26 miljoen ontvangen, in 2016 wordt € 30 miljoen aan ESF-subsidies verwacht.

De stijging van de uitvoeringskosten in 2016 is vooral toe te schrijven aan € 25 miljoen voor activering oude Wajong.

Tabel 7.3 Financieel overzicht Afj
Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Baten			
Rijksbijdrage	3.094	3.250	3.346
Totale baten	3.094	3.250	3.346
Lasten			
Uitkeringslasten	2.618	2.750	2.827
Sociale lasten*)	195	188	187
Overige baten en lasten	92	134	135
Re-integratielasten	103	114	143
Onderwijsvoorzieningn	21	21	22
Toevoeging voorzieningen	2	2	2
Rentebaten	-1	0	0
Rentelasten	0	0	0
Verhaal	-7	-4	-4
Boetes	-2	0	0
Diversen	-26	2	-28
Uitvoeringskosten	189	179	197
Wajong	114	105	106
Re-integratie Wajong	73	72	89
Onderwijsvoorzieningen	2	2	1
Totale lasten	3.094	3.250	3.346
Saldo	0	0	0

*Betreft uitsluitend Zorgverzekeringswet.

7.4. AWF

Het Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf) financiert de volgende programmakosten:

- WW-uitkeringen na de eerste 6 maanden werkloosheid;
- loonbetalingsverplichtingen aan werknemers van in betalingsonmacht verkerende werkgevers;
- de vangnetgroep zieke werklozen;
- kosten voor re-integratie WW en Ziektewet;
- bijdrage sectorfondsen;
- bijdrage voor de kosten van de Sociaal Economische Raad (SER).

De resultatenrekening van het AWf wordt weergegeven in tabel 7.4. De totale lasten nemen in 2015 af met € 478 miljoen en in 2016 met € 404 miljoen. De afname van de WW-lasten in 2015 en 2016 is het gevolg van het economisch herstel dat eind 2013 is begonnen. De lasten voor de zieke werklozen (Ziektewet-lasten) stijgen in 2015 en 2016 beperkt doordat de ontwikkeling vertraagd reageert op de ontwikkeling van de WW-lasten. De daling van de WW-lasten is groter dan de geringe stijging van de Ziektewet-lasten, waardoor per saldo de uitkeringslasten in 2015 en 2016 dalen.

In 2015 en 2016 daalt het WW-volume als gevolg van het economisch herstel. De gemiddelde jaaruitkering stijgt in 2015 doordat 2015 in de statistiek 53 weken omvat. Ook de faillissementsuitkeringen dalen door het economisch herstel. Het saldo van een daling van de WW-omvang in het AWf, een geringe stijging van de gemiddelde jaaruitkeringen, lagere faillissementsuitkeringen en een lagere mutatie verplichtingen resulteert in lagere WW-uitkeringslasten in 2015.

In 2016 is sprake van een verdere daling van het WW-volume en ook van een daling van de gemiddelde jaaruitkering. Het resultaat is een daling van de uitkeringslasten WW-ontslagwerkloosheid. De mutatie verplichtingen stijgt in 2016 als gevolg van de Wwz (zie ook hoofdstuk 3). Als gevolg van een lagere WW-ontslagwerkloosheid, lagere faillissementsuitkeringen en hogere mutatie verplichtingen dalen de uitkeringslasten.

De onderlinge fondsbijdrage neemt in 2015 en 2016 verder af. Belangrijkste oorzaak is de afname van de WW-lasten bij de sectorfondsen als gevolg van het economische herstel. Door de afname van de WW-lasten overschrijden de sectoren minder vaak de maximaal zelf te dragen lasten (lastenplafond). Ook geldt dat deze overschrijding van geringere aard is.

Verhaal heeft betrekking op het verhalen van de faillissementsuitkeringen die in de afgelopen jaren zijn uitgekeerd. Doordat dit verhaal betrekking heeft op faillissementsuitkeringen van 2 tot circa 6 jaar geleden en in deze periode sprake was van een toenemend aantal faillissementsuitkeringen, neemt het verhaal in 2015 en 2016 toe.

In 2015 dalen de totale baten met € 92 miljoen. De belangrijkste oorzaak is het lagere premiepercentage in 2015 van 2,07% (2014: 2,15%). De rijksbijdrage is in 2015 € 33 miljoen lager dan in 2014. In 2016 nemen de totale baten met € 697 miljoen (18%) toe. De belangrijkste oorzaak is het hogere premiepercentage in 2016 van 2,44% (2015: 2,07%). De rijksbijdrage is in 2016 € 11 miljoen lager.

De AWF-premie ligt sinds 2009 ver beneden lastendekkend niveau. Het saldo op de resultatenrekening daalt in 2015 met € 2.334 miljoen. Voor 2016 wordt door lagere lasten en hogere baten een geringere daling van het vermogen (met € 1.232 miljoen) verwacht. Maar ook in 2016 is dus, ondanks de aantrekkende economie en de hogere AWF-premie, nog geen sprake van een lastendekkende premie.

Tabel 7.4 Financieel overzicht AWF

Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Baten			
Premiebaten	3.802	3.743	4.451
Rijksbijdrage	144	111	100
Totale baten	3.946	3.854	4.551
Lasten			
Uitkeringslasten	4.764	4.553	4.253
Sociale lasten	847	824	799
Overige baten en lasten	237	90	33
Re-integratielasten	28	35	37
Toevoeging voorzieningen	3	1	1
Rentebaten	0	0	0
Rentelasten	12	0	0
Onderlinge fondsbijdrage	281	166	113
Bijdrage aan SER	13	13	12
Verhaal	-101	-124	-130
Boetes	-1	-1	-1
Diversen	3	0	1
Uitvoeringskosten	817	720	698
Totale lasten	6.665	6.187	5.783
Saldo	-2.719	-2.334	-1.232
Vermogenspositie			
Vermogen	-10.769	-13.103	-14.335
Liquiditeitsreserve	0	0	-
Dekkingssaldo	-10.769	-13.103	-
Reserve dekking werkloosheidslasten	0	0	-
Resterend dekkingssaldo	-10.769	-13.103	-

7.5. Sectorfondsen

De sectorfondsen financieren de volgende programmakosten:

- WW-uitkeringen gedurende het eerste half jaar werkloosheid;
- Ziektewet-uitkeringen die gestart zijn vóór 1 januari 2012 en de Ziektewet-staartuitkeringen¹² van eigenrisicodragers;
- WGA-uitkeringen die gestart zijn vóór 1 januari 2012 en de WGA-staartuitkeringen van eigenrisicodragers WGA vanaf 2014 (alleen voor kleine en middelgrote werkgevers, grote werkgevers betalen zelf hun staartuitkeringen).

De totale lasten dalen in zowel in 2015 als in 2016, als gevolg van de afname van de WW-, Ziektewet- en WGA-lasten. De WW-lasten dalen als gevolg van de economische groei. De Ziektewet-uitkeringen bestaan in 2015 en 2016 alleen nog maar uit de Ziektewet-staartuitkeringen van nieuwe eigenrisicodragers voor de Ziektewet. Met een dalend aantal nieuwe eigenrisicodragers Ziektewet dalen ook de Ziektewet-lasten. De WGA-lasten dalen als gevolg van het dalend aantal WGA-uitkeringen die voor 1 januari 2012 zijn gestart en het dalend aantal nieuwe eigenrisicodragers WGA.

De toevoeging voorzieningen is voor 2015 en 2016 verlaagd naar € 8 miljoen vanwege de verlaging van het boetebedrag. De rentebaten en -lasten zijn nihil in 2015 en 2016 vanwege de lage rentestand. De onderlinge fondsbijdrage daalt in 2015 met € 115 miljoen en in 2016 nog eens met € 53 miljoen. De fondsbijdrage bestaat uit de volgende componenten:

- het overschrijden van het lastenplafond WW dat per sector wordt vastgesteld: in 2015 is de bijdrage van het AWF afgenomen tot € 93 miljoen en in 2016 tot € 45 miljoen. Als gevolg van minder WW-lasten zijn er in 2016 nog maar 2 sectoren die het lastenplafond overschrijden. De verwachting is, dat bij de premievaststelling 2017 ook de uitzendsector het lastenplafond niet meer zal overschrijden;
- compensatie van extra WW-lasten als gevolg van doorbetaling van de eerste 13 weken bij ziekte van een werkloze. Het AWF compenseert een bedrag van € 73 miljoen in 2015 en € 68 miljoen in 2016;
- vanaf 1 januari 2013 is de compensatie van een kwart van de ziektegeldlasten en een kwart van de vangnet WGA-lasten in de sector Uitzendbedrijven als gevolg van de wet BeZaVa vervangen door een vast bedrag van € 85 miljoen vanuit het Aof.

De hoogte van de boetebedragen in 2015 en 2016 is lager dan in 2014. In 2014 werd een strenger boetebeleid uitgevoerd, dat per 2015 versoepeld is. De verwachting is dat het aantal boetes terugkeert naar het niveau van 2013.

De totale premiebaten nemen in 2015 met € 562 miljoen af ten opzichte van 2014. Dit is het saldo van lagere premiebaten van werkgevers door een lagere gemiddelde sectorpremie (van 2,68% in 2014 naar 2,16% in 2015) en hogere premiebaten over uitkeringen door een hogere vervangende premie over uitkeringen (van 2,04% in 2014 naar 2,68% in 2015). De totale premiebaten nemen in 2016 met € 635 miljoen af ten opzichte van 2015. Dit is het gevolg van lagere premiebaten van werkgevers door een lagere gemiddelde sectorpremie (van 2,16% in 2015 naar 1,78% in 2016) en hogere premiebaten over uitkeringen door een hogere vervangende premie over uitkeringen (van 2,68% in 2015 naar 2,16% in 2016).

Bij een negatief sectorvermogen wordt de sectorpremie hoger dan lastendekkend vastgesteld, omdat het negatief vermogen voor minimaal een derde moet worden weggewerkt. Daarnaast vallen de uitkeringslasten in 2015 lager uit dan onze eerdere raming voor de vaststelling van de sectorpremies 2015. Voor alle sectorfondsen samen zien wij dit terug in een jaarlijks positief saldo. In 2015 zullen de baten de lasten met € 515 miljoen overtreffen. In 2016 zullen de baten de lasten met € 108 miljoen overtreffen.

De sectorfondsen omvatten 62 sectoren. Voor elke sector afzonderlijk wordt een sectorpremie berekend. Bovendien wordt bij 7 sectoren¹³ de sectorpremie gedifferentieerd naar premiegroepen. De onderlinge verschillen tussen de sectoren hebben vooral te maken met het verschil in het totaal van werkloosheid en ziekteverzuim. De sector Uitzendbedrijven heeft te maken met relatief de hoogste lasten. Voor een overzicht van alle sectoren wordt verwezen naar bijlage III.

¹² Ziektewet-staartuitkeringen zijn uitkeringen aan flexwerkers die plaatsvinden na de datum waarop het eigenrisicodragerschap van hun werkgever is ingegaan, waarbij de eerste ziekte dag wel vóór de datum van het eigenrisicodragerschap ligt

¹³ Bij 5 sectoren gaat het om een hoge en een lage premie, afhankelijk van de contractduur van de werknemers. Dit zijn Agrarisch bedrijf, Bouwbedrijf, Horeca Algemeen, Culturele instellingen en Schildersbedrijf. Bij 2 sectoren zijn er subcategorieën werkgevers: de Grafische industrie en Uitzendbedrijven.

Tabel 7.5 Financieel overzicht sectorfondsen
Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Baten			
Premiebaten	4.388	3.827	3.191
Totale baten	4.388	3.827	3.191
Lasten			
Uitkeringslasten	3.140	2.819	2.586
Sociale lasten	544	505	461
Overige baten en lasten	-371	-252	-198
Toevoeging voorzieningen	42	8	8
Rentebaten	-4	0	0
Rentelasten	2	0	0
Onderlinge fondsbijdrage	-366	-251	-198
Verhaal	0	0	0
Boetes	-47	-11	-10
Diversen	3	1	1
Uitvoeringskosten	299	240	234
Totale lasten	3.613	3.311	3.083
Saldo	776	515	108
Vermogenspositie			
Vermogen	-582	-67	41
Normvermogen	0	20	20
Sectorreserve	0	20	20
Ziektewet-reserve vangnet	0	0	0
Liquiditeitsreserve	0	0	0
Dekkingssaldo	-582	-87	21

7.6. Ufo

Het Uitvoeringsfonds voor de overheid (Ufo) financiert uitkeringen aan (ex-)overheidspersoneel voor de WW, Ziektewet, Wazo en de WGA-uitkeringen aan flexwerkers. Overheidswerkgevers zijn eigenrisicodragers voor de WW. Dit houdt in dat de WW-uitkeringen worden betaald uit het Ufo en, met uitzondering van de doorbetaling van WW bij ziekte, worden verhaald op de overheidswerkgevers.

In tabel 7.6 staat het financiële overzicht van het Ufo voor de jaren 2014, 2015 en 2016. De premiebatens dalen in 2015 ten opzichte van 2014 omdat in 2014 diverse fondscorrecties zijn uitgevoerd. De premies WW over uitkeringen aan overheidswerknemers, bestemd voor het Ufo, worden door de Belastingdienst volgens de voorgeschreven loonaangiftesystematiek toegerekend aan de sectorfondsen en het AWF. In de jaarrekeningen 2012 en 2013 is deze toerekening voor zover mogelijk gecorrigeerd. Op basis van nader onderzoek is geconstateerd dat over de jaren 2008 tot en met 2013 nog aanvullende correcties moesten worden uitgevoerd. Het Ufo kreeg hierdoor in 2014 € 44 miljoen aan extra premiebatens en € 5 miljoen in 2015.

De totale lasten nemen in 2015 met € 4 miljoen af. In 2016 nemen de totale lasten af met € 6 miljoen. Dit is het saldo van de effecten van het economisch herstel, een administratief prijseffect in 2015¹⁴.

De post verhaal ex artikel 79 WW betreft de declaratie van WW-uitkeringslasten van werkloze overheidswerknemers bij de (ex-)overheidswerkgevers. In 2015 is sprake van een toename van het verhaal ex artikel 79 WW met € 3 miljoen. Voor 2016 wordt een daling met € 28 miljoen verwacht. Deze daling is het saldo van het economisch herstel en een krimpende overheid in 2016. Het Ufo kent een groot vermogenoverschot omdat de premie al jaren lang ver boven lastendekkend niveau wordt

¹⁴ 2015 bestaat uit 53 weken terwijl 2014 en 2016 uit 52 weken bestaan.

vastgesteld. Met het verwachte vermogenoverschot van € 619 miljoen in 2016 zou de Ufo-premie 7 jaar¹⁵ lang op nihil kunnen worden vastgesteld, zonder dat een vermogenstekort ontstaat.

Tabel 7.6 Financieel overzicht Ufo

Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Baten			
Premiebatens	393	349	344
Totale baten	393	349	344
Lasten			
Uitkeringslasten	43	43	45
Uitkeringen		374	377
Verhaal ex art 79 WW		-331	-334
Sociale lasten	23	22	15
Uitkeringen		69	68
Verhaal ex art 79 WW		-46	-46
Overige baten en lasten	2	1	1
Toevoeging voorzieningen		1	0
Rentebaten		0	0
Rentelasten		0	0
Diversen		0	1
Uitvoeringskosten	29	26	26
Totale lasten	96	92	86
Saldo	297	257	258
Vermogenspositie			
Vermogen	104	361	619
Liquiditeitsreserve	24	24	-
Dekkingsaldo	80	337	-

7.7. Toeslagenfonds

Het Toeslagenfonds verstrekt toeslagen op een uitkering van de moederwetten WAO, WIA, WAZ, Wajong, WW, Ziektewet, Bia en IOW. Daarnaast worden de Bia- en IOW-uitkeringen en tegemoetkomingen arbeidsongeschikten uit dit fonds gefinancierd. Dit fonds wordt volledig gefinancierd door een rijksbijdrage.

Veelal bepaalt de ontwikkeling van de uitkeringsjaren bij de moederwetten de financiële ontwikkeling van het Toeslagenfonds. De invoering van de Wet hervorming kindregelingen per 2015 heeft echter verstrekende gevolgen voor de toeslagen op grond van de Toeslagenwet. Hiermee komt een einde aan de jaarlijkse toename van de uitkeringslasten. In 2015 daalt het bedrag aan toeslagen met € 57 miljoen. De daling doet zich voor bij alle wetten. De grootste daling vindt plaats bij de toeslagen Wajong (-46%). Alleenstaande Wajongers met een kind verliezen de volledige toeslag. De toeslagen WW dalen als gevolg van de daling van de moederwet.

De daling van de tegemoetkomingen in 2015 is te verklaren uit daling van het netto bedrag tegemoetkoming van € 255 in 2014 naar € 211 in 2015. De netto tegemoetkoming voor 2016 is nog niet bekend en wordt gelijk verondersteld aan 2015.

De uitkeringslasten IOW nemen verder toe van € 19 miljoen in 2014 naar € 43 miljoen in 2016. Dit is het gevolg van een steeds groter beroep op de regeling, als gevolg van een toename van de doelgroep en

¹⁵ Gebaseerd op lasten van gemiddeld € 86 miljoen per jaar.

een langere duur in de IOW als gevolg van de verhoging van de pensioenleeftijd. De uitvoeringskosten Toeslagenwet worden gedragen door de fondsen van de betreffende moederwetten. Alleen de uitvoeringskosten van de tegemoetkomingen en de IOW worden gefinancierd uit het Toeslagenfonds.

Tabel 7.7 Financieel overzicht Toeslagenfonds

Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Baten			
Rijksbijdrage	868	769	781
Totale baten	868	769	781
Lasten			
Uitkeringslasten			
Toeslagen Toeslagenwet	468	411	408
WAO/WIA	252	240	245
WAZ	8	7	6
Wajong	54	31	31
WW	126	109	100
Ziektewet	26	22	21
Bia/IOW	2	3	5
Tegemoetkomingen	296	251	250
WAO	119	94	88
WIA	79	73	80
WAZ	6	4	4
Wajong	92	79	79
Bia-uitkeringen	2	2	1
IOW-uitkeringen	19	28	43
Sociale lasten	79	71	71
Zvw-premie	36	30	28
Overige sociale lasten	43	41	42
Overige baten en lasten	1	4	4
Toevoeging voorzieningen	4	4	4
Rentebaten	0	0	0
Rentelasten	1	0	0
Verhaal	0	0	0
Boetes	-4	0	0
Diversen	0	0	0
Uitvoeringskosten	3	3	3
Totale lasten	868	769	781
Saldo	0	0	0

*Vakantiegeld 2014: € 33 miljoen, 2015: € 28 miljoen, 2016: € 27 miljoen.

Box 7.1. Vermogensontwikkeling Whk en sectorfondsen

De gezamenlijke UWV-fondsen staan eind 2015 meer dan € 10 miljard in het rood. Van de vijf premie-gefinancierde UWV-fondsen worden echter maar voor twee fondsen, de Whk en de sectorfondsen, de premies door UWV zelf vastgesteld. Bij de sectorfondsen geldt daarbij dat de premiestelling tot stand komt in overleg met de sectoren en formele goedkeuring van SZW vereist. In deze box tonen wij de vermogensontwikkeling in deze twee fondsen.

Vermogensontwikkeling Whk

Het Whk fondsvermogen is gesplitst in 2 delen:

- Rentehobbelvermogen
- Reguliere Whk-vermogen

Het rentehobbelvermogen is opgebouwd in de jaren 2007-2012. De lastendekkende premies van UWV zijn in die jaren verhoogd met een opslag op de publieke omslagpremie om een zo veel mogelijk gelijk speelveld tussen publieke en private verzekeraars te creëren. De extra premieontvangsten die hiervan het gevolg waren, zijn apart geadministreerd en spelen geen rol bij de premievaststelling. Sinds 2013 worden er geen nieuwe premieontvangsten toegevoegd aan het rentehobbelvermogen; wel wordt er rente ontvangen.

Uit figuur 7.2 blijkt dat in de Whk sinds 2011 een gestaag oplopend vermogenoverschot is ontstaan. Zo'n overschot ontstaat wanneer de inkomsten in de vorm van premieontvangsten groter zijn dan de uitgaven. Het ontstane vermogen kan vervolgens teruggegeven worden aan werkgevers door de premies te verlagen. Dit was echter de afgelopen jaren in een verzekeringsmarkt waarin de private verzekeraars grote verliezen leden niet opportuun. In overleg met het Ministerie van SZW is besloten om de premie niet extra te verlagen met als gevolg dat de vermogens op zijn minst niet afnemen en in de praktijk zelfs verder toenamen.

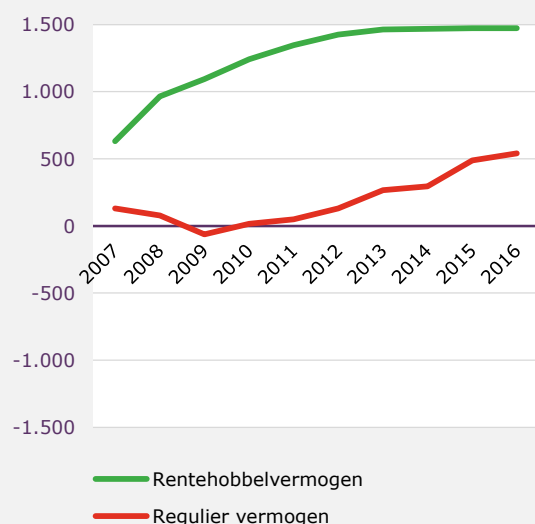
Het principe dat een fonds streeft naar een vermogen van nul blijft echter voor de langere termijn gehandhaafd. Dit betekent dat in de komende jaren geleidelijk het vermogen afgebouwd zal worden door middel van premies die licht beneden een lastendekkend niveau zullen liggen, maar altijd met het uitgangspunt om niet marktverstoring te werken en geen grote schokken van jaar op jaar te genereren.

Vermogensontwikkeling sectorfondsen

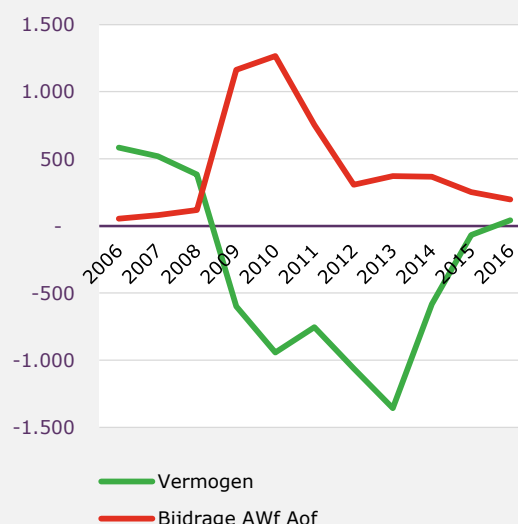
De sectorfondsen voor 62 sectoren financieren de programmakosten voor het eerste half jaar werkloosheid, en een deel van de Ziekte- en WGA-uitkeringen. De premiehoogtes zijn gebaseerd op de verwachte sectorale loonsom- en lastenontwikkeling, waarbij de uitgangspunten van het Centraal Planbureau worden gevolgd. Voor de lastenontwikkeling wordt rekening gehouden met het sectorale lastenplafond voor de WW-lasten. Het lastenplafond is een criterium voor de maximale werkloosheidslasten die een sector zelf moet kunnen dragen. Met dit lastenplafond wordt voorkomen dat de in moeilijkheden verkerende werkgevers in die sector in een negatieve spiraal terecht komen. Het deel van de WW-lasten boven het lastenplafond wordt door het AWF gefinancierd. De uitzendsector kent een bijdrage vanuit het Arbeidsongeschiktheidsfonds (Aof). Vanaf 1 januari 2013 is de compensatie van een kwart van de ziekengeldlasten en een kwart van de vangnet WGA-lasten in de sector Uitzendbedrijven als gevolg van de wet BeZaVa vervangen door een vast bedrag van € 85 miljoen vanuit het Aof.

De vermogensontwikkeling is het gevolg van hogere of lagere lastenrealisaties dan een jaar eerder geraamd voor de vaststelling van de sectorpremies. Uit figuur 7.3 blijkt dat bij de Sectorfondsen de crisis hierbij een grote rol heeft gespeeld, waardoor meer WW-lasten werden gerealiseerd dan geraamd.

Figuur 7.2. Vermogensontwikkeling Whk
Bedragen x € 1 miljoen

Figuur 7.3. Vermogensontwikkeling sectorfondsen en de bijdrage AWF en Aof.
Bedragen x € 1 miljoen

Het reguliere Whk-vermogen is de afgelopen jaren gegroeid tot ruim € 500 miljoen. Door de crisis is het vermogen sectorfondsen in 2009 negatief geworden met als dieptepunt een tekort van bijna € 1.400 miljoen in 2013. Vanaf 2014 is de economische ontwikkeling positiever dan verwacht, waardoor het vermogen sectorfondsen weer een stijging laat zien. In deze Januarinota ramen wij voor eind 2016 zelfs voor het eerst sinds 2008 weer een positief sectorvermogen. De twee door UWV beheerde fondsen laten eind 2016 dus allebei een positief vermogensbeeld zien.

Lijst van afkortingen

Afj	Arbeidsondersteuningsfonds jonggehandicapten
Aof	Arbeidsongeschiktheidsfonds
AOW	Algemene ouderdomswet
AWf	Algemeen Werkloosheidsfonds
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
BeZaVa	Beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters
Bia	Tijdelijke wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidsverzekeringen
BBP	Bruto binnenlands product
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
CPB	Centraal Planbureau
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESF	Europees Sociaal Fonds
IOW	Inkomensvoorziening oudere werklozen
IVA	Inkomensvoorziening Volledig en duurzaam Arbeidsongeschikten (onderdeel van de WIA)
MEV	Macro Economische Verkenning
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OOS	Overige onderwijsvoorzieningen
SER	Sociaal Economische Raad
Sfn	Sectorfondsen
SUWI	Structuur uitvoering werk en inkomen
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Tf	Toeslagenfonds
TW	Toeslagenwet
Ufo	Uitvoeringsfonds voor de overheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Wajong	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
WAO	Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	Wet arbeidsongeschiktheid zelfstandigen
Wazo	Wet arbeid en zorg
WGA	Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (onderdeel van de WIA)
Whk	Werkhervattingskas
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WKA	Wet koppeling met afwijkingsmogelijkheid
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand
Wwz	Wet werk en zekerheid
ZEZ	Zelfstandig en zwanger-regeling (onderdeel van de Wazo)
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZW	Ziektewet

Begrippenlijst

Calculatiepremie

De lastendekkende premie die het vermogen constant houdt.

Dekkingssaldo

Het verschil tussen de aanwezige reserve en het normvermogen.

Grondslag

Loonsom waarover premie wordt geheven.

Herleidingsfactor

In de traditionele definitie (nog van kracht in WAO, WAZ en oude Wajong) is de herleidingsfactor gelijk aan de gemiddelde mate van arbeidsongeschiktheid. In de WIA en de nieuwe Wajong is er niet altijd meer sprake van een eenduidig verband tussen de mate van arbeidsongeschiktheid en de uitkeringshoogte. Zo krijgen gedeeltelijk arbeidsongeschikten in de WGA tijdens de loongerelateerde fase een volledige uitkering. Jonggehandicapten met een nieuwe Wajonguitkering krijgen zolang zij schoolgaand zijn een lagere uitkering volgens de studieregeling. In de Wajong 2015 is de gemiddelde mate van arbeidsongeschiktheid 100%. In de WIA en nieuwe Wajong is de herleidingsfactor daarom meer een financiële maat die de gemiddelde verhouding aangeeft tussen de werkelijk ontvangen uitkering en de maximaal mogelijke uitkering. De herleidingsfactor bepaalt de verhouding tussen herleide en niet-herleide uitkeringsjaren.

Niet-herleide uitkeringsjaren

Het aantal jaren dat de uitkeringsgerechtigden aan arbeidsongeschiktheidsuitkeringen ontvangen, zonder te corrigeren voor de mate van arbeidsongeschiktheid.

Herleide uitkeringsjaren

Product van niet-herleide uitkeringsjaren en herleidingsfactoren.

Indexering

Het aanpassen van de hoogte van uitkeringen aan de loonontwikkeling. De aanpassing wordt vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op basis van ramingen van het Centraal Planbureau.

Jonggehandicapte

Iemand die op zijn 17e verjaardag arbeidsongeschikt is of als student arbeidsongeschikt wordt.

Kasbasis

Administratieve vorm waarbij lasten en baten worden geboekt in de maand waarin ze betaald zijn (uitgaven en inkomsten). Een alternatief is de administratie op transactiebasis. Bij deze administratieve vorm worden lasten en baten geboekt in de maand waarop ze betrekking hebben.

Lastendeekkende premie

De premie die voldoende is om het verschil tussen de lasten en de niet-premiebaten (inclusief premiebaten voorgaande jaren) te dekken.

Exploitatierkening	
Lasten	Baten
	premiebaten
	niet-premiebaten

Lastendeekkende premie = (lasten - niet-premiebaten) / loonsom

Bij de lastendeekkende premie is het saldo nul.

Lastenplafond

Objectief criterium voor de maximale WW-lasten die een sector zelf moet kunnen dragen.

Liquiditeitsreserve

Het bedrag dat aan het begin van elk jaar aanwezig moet zijn, zodat rentebaten en rentelasten elkaar in evenwicht houden. Het bedrag wordt berekend als een (vast) percentage van de lasten (exclusief toevoegingen aan voorzieningen) verminderd met de niet-premiebaten.

Loondoorbetalingsverplichtingen

Overname (door het Awf) van loondoorbetalingsplicht van de werkgever bij betalingsonmacht.

Moederwetten

Wetten waarbij toeslagen voorkomen, dit zijn de Ziektewet, WW, WAO, WIA, WAZ, Wajong en BIA.

Mutatie in de verplichtingen

De lasten zoals die in de administratie van UWV verschijnen zijn de lasten op kasbasis: de werkelijk betaalde gelden. Een gedeelte van deze betalingen heeft betrekking op voorgaande of volgende jaren. Bij de verantwoording op transactiebasis wordt voor deze achteraf- en vooruitbetalingen gecorrigeerd. Deze correctie wordt zichtbaar gemaakt onder de noemer 'mutatie verplichtingen'.

Normvermogen

De reserve die door een fonds moet worden aangehouden. Deze reserve kan een of meer doelgerichte reserves omvatten (bijvoorbeeld: liquiditeitsreserve, sectorreserve of Ziektewet-reserve).

Omrekeningsfactor

De verhouding tussen het aantal feitelijk betaalde volledige uitkeringsjaren en de gemiddelde omvang van het WW-bestand.

Premiegroep

Gedifferentieerde sectorfondspremie binnen een sector naar verschillende categorieën werkgevers.

Premieplichtig inkomen

Inkomen waarover premies worden afgedragen. Tot het inkomen behoren naast loon ook rente en winst.

Premieplichtige loonsom

Het deel van het loon waarover premies werknemersverzekeringen moeten worden afgedragen.

Re-integratietraject

Door UWV bij re-integratiebedrijven ingekochte dienstverlening, gericht op toeleiding van de arbeidsgehandicapte naar (betaalde) arbeid.

Rekenpremie

Premie waarmee de sociale lasten worden berekend.

Rentehobbelopslag

Opslag op de publieke WGA-premie in het kader van een gelijk speelveld tussen UWV en private verzekeraars. UWV financiert op basis van het omslagstelsel, private verzekeraars doen dat op basis van rentedekking (bij ingaan van een risico wordt direct een reservering gemaakt voor toekomstige kosten). Hierdoor is de UWV-premie tijdens de opbouwfase van de WGA lager dan de private premie, die direct

min of meer op het structurele niveau ligt. De rentehobbelopslag compenseert voor dit verschil. De rentehobbelopslag heeft bestaan van 2007 t/m 2012. Het via de rentehobbelopslag opgebouwde vermogen bedraagt ruim € 1,4 miljard. Dit vermogen staat opgenomen in de financiële overzichten van de Whk, maar maakt geen deel uit van het dekkingssaldo. Het wordt dan ook niet gebruikt in het kader van fondsbeheer.

Reserve dekking werkloosheidslasten

Reserve die de premie van het Awf minder afhankelijk maakt van conjuncturele schommelingen. De hoogte is gemaximeerd tot een reserve-plafond.

Sectorreserve

Een reserve (bij de sectorfondsen) ter dekking van de werkloosheidslasten.

Transactiebasis

UWV verantwoordt op transactiebasis. Dit betekent dat uitkeringen, vakantiegeld en sociale lasten niet worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn uitbetaald, maar in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Volume

Beroep op een fonds uitgedrukt in aantal uitkeringsjaren.

Ziektewet-reserve

Een reserve bij de sectorfondsen ter dekking van de ziekingeldlasten van vangnetgroepen.

Verbanden tussen begrippen

Vermogen, normvermogen en saldo

De ontvangsten van de premie-gefinancierde fondsen lopen achter bij de uitgaven. Het verschil dient in principe uit eigen middelen te worden gefinancierd. Daarom is bepaald dat het vermogen aan het eind van het jaar groter of gelijk moet zijn dan het normvermogen. Er is sprake van een saldo als het feitelijke vermogen afwijkt van het normvermogen.

Premiepercentage, lastendekkende premie, normvermogen, calculatiepremie en dekkingssaldo

Het premiepercentage is opgebouwd uit 3 componenten:

- de lastendekkende premie;
- een opslag/korting voor de mutatie van het normvermogen;
- een opslag/korting voor het wegwerken van het vermogen.

De lastendekkende premie plus de opslag/korting voor de mutatie van het normvermogen is de calculatiepremie.

De financiële- en volumeontwikkelingen van de fondsen zijn onderhevig aan veranderende wet- en regelgeving. Van de wetswijzigingen, die in deze bijlage worden besproken, worden de effecten meegenomen in de ramingen.

Algemeen

Wet koppeling met afwijkingsmogelijkheid (WKA)

De uitkeringen en het minimumloon zijn gekoppeld aan de contractloonstijging van het bedrijfsleven. De indexering vindt plaats op 1 januari en 1 juli. Het CPB raamt in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2016 een contractloonstijging van 0,44% op 1 januari 2015 en 0,41% op 1 juli 2015. Voor 2016 wordt een contractloonstijging verwacht van 1,12% op 1 januari 2016 en 0,91% op 1 juli.

Verhoging AOW-leeftijd

De AOW-leeftijd is op 1 januari 2014 en opnieuw op 1 januari 2015 met een maand verhoogd. In de jaren daarna wordt de pensioengerechtigde leeftijd in stappen verder verhoogd: in 2016, 2017 en 2018 met 3 maanden en in 2019, 2020 en 2021 met 4 maanden, zodat de pensioenleeftijd in 2021 uitkomt op 67 jaar. Als gevolg hiervan lopen uitkeringen van UWV langer door.

Intrekking Besluit verlaagde wekeneis WW en WIA voor musici en artiesten

Per 1 juni 2013 zou de verlaagde wekeneis voor de WW en de WIA voor musici en artiesten komen te vervallen, deze beroepsgroepen zouden onder de algemeen geldende WW-regels gaan vallen. De verlaagde wekeneis houdt in dat men 16 uit 39 weken (in plaats van 26 uit 36 weken) gewerkt moet hebben om in aanmerking te komen voor een uitkering. Daarnaast geldt dat de uitkering wordt berekend aan de hand van het gemiddeld verdiende loon, terwijl de WW-uitkering gebruikelijk 70% van het laatstverdiende loon is. Tussen juni en december 2013 gold er een tijdelijke compensatieregeling voor musici en artiesten zodat tot 31 december 2013 de oude regeling min of meer van kracht bleef. Vanaf 2014 valt deze doelgroep onder de algemeen geldende WW-regels.

Premiekorting jongere uitkeringsgerechtigden WW of WWB

Het gaat hierbij om een regeling van tijdelijke aard die gericht is op nieuwe banen in de periode van 1 januari 2014 tot 1 januari 2016. De regeling houdt in dat werkgevers voor elke jonge WW'er of WWB'er die zij in dienst nemen en houden maximaal 2 jaar een premiekorting kunnen toepassen (uiterlijk tot en met 31 december 2017). Om het recht op premiekorting aan te tonen, moeten werkgevers zogenoemde doelgroepverklaringen voor jonge WW'ers bij UWV aanvragen (voor WWB'ers bij gemeenten). Dit is conform de werkwijze die geldt bij de premiekorting voor oudere uitkeringsgerechtigden. De regeling is 1 juli 2014 in werking getreden.

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

Wet beperking ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid vangnetters (BeZaVa)

Met deze wet is de financierings-systeem voor de Ziektewet en de WGA aangepast, met als doel de activerende werking te versterken en langdurig ziekteverzuim en instroom van flexwerkers in de WIA tegen te gaan. Financiële prikkels voor werkgevers zijn geïntroduceerd door het ziekengeld en de WGA-uitkering van flexwerkers via premiedifferentiatie rechtstreeks door te belasten aan grote werkgevers (ingangsdatum 1 januari 2014).

Harmonisatie Ziektewet-no-riskuitkeringen en mobiliteitsbonus

Als gevolg van de Participatiewet worden de Ziektewet-no-riskuitkeringen en de mobiliteitsbonus (premiëkorting) geharmoniseerd. Voor de Ziektewet-no-riskuitkeringen betekent dit dat UWV sinds 1 januari 2015 ook werkgevers van mensen met een arbeidshandicap die als gevolg van de Participatiewet onder de gemeenten vallen, recht hebben op een Ziektewet-no-riskuitkering. Vanaf 1 januari 2016 is dit wettelijk geregeld en gefinancierd uit een rijksbijdrage. Vanaf 1 januari 2016 geldt de mobiliteitsbonus ook voor werkgevers die uitkeringsgerechtigden van gemeenten in dienst nemen. De mobiliteitsbonus wordt wel verlaagd van € 7.000 naar € 1.800.

Interne jobcoach

Met ingang van 1 januari 2015 is de interne jobcoach een regulier instrument. Sinds 2011 was de interne jobcoach onderdeel van een pilot om te bewerkstelligen dat werkgevers persoonlijke ondersteuning verstrekken aan personen met een arbeidsbeperking.

Participatiewet

De Participatiewet voegt de Wet werk en bijstand (WWB), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de wet Wajong samen. Met deze wet wil de overheid zoveel mogelijk mensen laten deelnemen aan het werk. Er is geen nieuwe instroom Wsw meer mogelijk en instroom in de Wajong is alleen nog mogelijk voor jonggehandicapten die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn. De wet is op 1 januari 2015 ingegaan.

Wet modernisering regelingen voor verlof en arbeidstijden

Per 1 januari 2015 is de Wazo aangepast voor de situatie waarin een moeder overlijdt kort nadat zij een kind heeft gekregen. De Wazo voorziet nu in de mogelijkheid het resterende recht over te dragen aan de achterblijvende partner, zodat hij of zij in staat is de zorg voor het kind op zich te nemen.

Wet werken na AOW-gerechtigde leeftijd

Deze wet introduceert per 1 januari 2016 het recht op maximaal 13 weken ziekgeld voor werkende AOW-gerechtigden zonder recht op loondoorbetaling. Dit recht wordt de eerste 6 maanden van 2016 gefinancierd uit het Aof en vanaf 1 juli 2016 verhaald op de werkgevers.

Werkloosheidsfondsen

Calamiteitenregeling

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het voornemen om de regeling 'onwerkbaar weer' in de WW en de Werktijdverkortingsregeling (WTV) samen te voegen tot één uniforme calamiteitenregeling. De SER heeft hierover advies uitgebracht. Met de kabinetsreactie op het SER-advies zal meer duidelijk worden over de inhoud van de calamiteitenregeling.

Brug WW

In de Regeling cofinanciering sectorplannen is een wijziging van de Scholingsregeling WW opgenomen. Hiermee wordt scholing met behoud van uitkering mogelijk de zogeheten Brug WW. Werknemers kunnen bij van-werk-naar-werkbaanwisselingen waarbij sprake is van om- of bijscholing, een beroep doen op de Brug-WW gedurende de uren dat zij scholing volgen. Daarbij geldt wel de voorwaarde dat de werkgever na afloop van de scholing het dienstverband met 1 jaar verlengt en uitbreidt met het aantal uren dat scholing is gevolgd. De wijziging is ingegaan op 1 maart 2015.

Wet werk en zekerheid

Met ingang van 1 juli 2015 zijn onderdelen van de Wet werk en zekerheid (Wwz) in werking getreden. Vanaf die datum geeft UWV uitvoering aan een herzien ontslagrecht, is het begrip passende arbeid in de WW en Ziektewet aangescherpt en is inkomstenverrekening in de WW ingevoerd. Vanaf 1 januari 2016 worden de opbouw en de maximale duur van de WW stapsgewijs teruggebracht en wordt de faillissementsuitkering gemaximeerd. Vanaf 2019 is de maximale duur WW teruggebracht tot 24 maanden.

Toeslagenfonds

Wtcg / Tegemoetkomingen arbeidsongeschikten

De wet Wtcg is in 2014 afgeschaft. De Tegemoetkoming arbeidsongeschikten blijft wel bestaan en is ondergebracht bij de verschillende arbeidsongeschiktheidswetten.

Wet hervorming kindregelingen

De Wet hervorming kindregelingen brengt het aantal kindregelingen terug van 10 naar 4 regelingen: de kinderbijslag, het kindgebonden budget, de combinatiekorting en de kinderopvangtoeslag. Met de invoering van deze wet per 1 januari 2015 is de categorie 'alleenstaande ouder met kind' in de Toeslagenwet vervallen: deze valt voortaan onder de categorie 'ongetrouwd'. Dat betekent dat de maximale toeslag voor alleenstaande ouders per 1 januari 2015 is verlaagd van 90% naar 70% van het wettelijk minimumloon (toeslagennorm alleenstaanden). Ter compensatie kunnen burgers onder voorwaarden een compensatie krijgen door de invoering van een alleenstaande-ouderkop in het kindgebonden budget. De Belastingdienst voert deze regeling uit.

Bijlage II Overzichten wet-fonds

Tabel II.1. Herleide uitkeringsjaren naar wet
Uitkeringsjaren x 1.000

	2014	2015	2016
IVA	56,0	66,2	77,5
Aof	56,0	66,2	77,5
WGA-vangnet	65,4	71,2	77,2
Aof	30,2	34,0	38,4
Whk	14,9	18,1	20,0
Sectorfondsen	19,3	18,4	18,1
Ufo	1,0	0,7	0,7
WGA-vast	47,1	49,4	50,2
Aof	12,2	12,5	12,8
Whk	19,5	21,4	21,7
Eigenrisicodragers	15,4	15,5	15,7
Wajong	199,3	203,7	201,3
Afj	199,3	203,7	201,3
WAO	289,9	267,7	248,7
Aof	289,9	267,7	248,7
WAZ	14,1	12,4	11,1
Aof	14,1	12,4	11,1
WW-ontslagwerkloosheid	363,9	343,1	329,5
AWf	196,0	188,5	176,2
Sectorfondsen	152,3	139,0	138,2
Ufo	15,5	15,6	15,1
IOW	1,8	2,6	4,0
Tf	1,8	2,6	4,0
Ziektewet-zwangerschap	16,3	16,5	16,6
Aof	16,3	16,5	16,6
Ziektewet-zieke WW'ers	32,9	35,6	35,3
AWf	32,1	34,7	34,4
Ufo	0,8	0,9	0,9
Ziektewet-flex	33,0	26,5	24,4
Sectorfondsen	4,9	2,4	1,6
Ufo	0,1	0,1	0,0
Whk	28,0	24,0	22,7
Ziektewet-no-risk	7,8	8,0	8,1
Aof	7,8	8,0	8,1
Ziektewet-overig	1,6	1,4	1,4
Aof	1,6	1,4	1,4
Wazo	40,4	39,4	39,4
Aof	40,4	39,4	39,4
Wazo-ZEZ	3,1	3,1	3,1
Aof	3,1	3,1	3,1
Toeslagenwet	205,4	197,8	193,1
Tf	205,4	197,8	193,1
Bia	0,3	0,3	0,2
Tf	0,3	0,3	0,2

Tabel II.2. Herleide uitkeringsjaren naar fonds
Uitkeringsjaren x 1.000

	2014	2015	2016
Aof	471,5	461,2	457,2
IVA	56,0	66,2	77,5
WGA-vast	12,2	12,5	12,8
WGA-vangnet	30,2	34,0	38,4
WAO	289,9	267,7	248,7
WAZ	14,1	12,4	11,1
Ziektewet-zwangerschap	16,3	16,5	16,6
Ziektewet-no-risk	7,8	8,0	8,1
Ziektewet-overig	1,6	1,4	1,4
Wazo	40,4	39,4	39,4
Wazo-ZEZ	3,1	3,1	3,1
Whk	62,4	63,5	64,4
WGA-vast	19,5	21,4	21,7
WGA-vangnet	14,9	18,1	20,0
Ziektewet-flex	28,0	24,0	22,7
Afj	199,3	203,7	201,3
Wajong	199,3	203,7	201,3
AWf	228,1	223,2	210,6
WW-ontslagwerkloosheid	196,0	188,5	176,2
Ziektewet-zieke WW'ers	32,1	34,7	34,4
Sectorfondsen	176,5	159,8	157,9
WW-ontslagwerkloosheid	152,3	139,0	138,2
WGA-vangnet	19,3	18,4	18,1
Ziektewet-flex	4,9	2,4	1,6
Ufo	17,5	17,3	16,7
WW-ontslagwerkloosheid	15,5	15,6	15,1
WGA-vangnet	1,0	0,7	0,7
Ziektewet-zieke-WW'ers	0,8	0,9	0,9
Ziektewet-flex	0,1	0,1	0,0
Tf	207,5	200,7	197,3
Toeslagenwet	205,4	197,8	193,1
Bia	0,3	0,3	0,2
IOW	1,8	2,6	4,0
Eigenrisicodragers WGA	15,4	15,5	15,7

Tabel II.3. Uitkeringsbedragen naar wet
Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
IVA	1.183	1.425	1.689
Aof	1.165	1.401	1.662
Tf (Tegemoetkomingen)	18,03	23	27
WGA-vangnet	1.218	1.353	1.501
Aof	540	643	745
Whk	280	339	385
Sectorfondsen	344	326	324
Ufo	17	16	15
Tf (Tegemoetkomingen)	36	29	31
WGA-vast	1.011	1.054	1.118
Aof	255	263	279
Whk	406	435	469
Eigenrisicodragers	325	335	348
Tf (Tegemoetkomingen)	25	21	22
Wajong	2.702	2.823	2.905
Afj	2.610	2.744	2.826
Tf (Tegemoetkomingen)	92	79	79
WAO	5.392	4.984	4.692
Aof	5.273	4.890	4.604
Tf (Tegemoetkomingen)	119	94	88
WAZ	193	172	156
Aof	187	167	152
Tf (Tegemoetkomingen)	6	4	4
WW-ontslagwerkloosheid	6.873	6.359	5.820
AWf	3.774	3.633	3.264
Sectorfondsen	2.758	2.384	2.240
Ufo	341	343	316
WW-overige werkloosheid	412	319	323
AWf	409	316	302
Sectorfondsen	3	2	22
WW-verhaal over uitkeringen	-331	-334	-307
Ufo	-331	-334	-307
IOW	19	28	43
Tf	19	28	43
Ziektewet-zwangerschap	312	317	325
Aof	312	317	325
Ziektewet-zieke WW'ers	582	636	644
AWf	567	620	628
Ufo	15	16	16
Ziektewet-flex	501	409	387
Sectorfondsen	69	35	25
Ufo	2	1	1
Whk	431	373	361
Ziektewet-no-risk	105	104	107
Aof	105	104	107
Ziektewet-overig	34	30	31
Aof	34	30	31
Wazo	1.049	1.033	1.051
Aof	1.049	1.033	1.051
Wazo-ZEZ	51	52	54
Aof	51	52	54
Toeslagenwet	468	411	407
Tf	468	411	407
Bia	2	2	1
Tf	2	2	1
Totaal Kas	21.775	21.175	20.946
Mutaties verplichtingen	-7	47	52
WIA	24	17	26
Wajong	8	6	1
WAO	-24	-19	-18
WAZ	1	0	0
WW	-22	59	40
Ziektewet	2	-9	0
Wazo	4	-7	2
Toeslagenwet	0	0	1
Totale Transactie	21.768	21.222	20.998

Tabel II.4. Uitkeringsbedragen naar fonds

Bedragen x € 1 miljoen

	2014	2015	2016
Aof	8.970	8.902	9.009
IVA	1.165	1.401	1.662
WGA-vast	255	263	279
WGA-vangnet	540	643	745
WAO	5.273	4.890	4.604
WAZ	187	167	152
Ziektewet-zwangerschap	312	317	325
Ziektewet-no-risk	105	104	107
Ziektewet-overig	34	30	31
Wazo	1.049	1.033	1.051
Wazo-ZEZ	51	52	54
Whk	1.117	1.147	1.215
WGA-vast	406	435	469
WGA-vangnet	280	339	385
Ziektewet-flex	431	373	361
Afj	2.610	2.744	2.826
Wajong	2.610	2.744	2.826
AWf	4.750	4.570	4.194
WW-ontslagwerkloosheid	3.774	3.633	3.264
WW-overige werkloosheid	409	316	302
Ziektewet-zieke WW'ers	567	620	628
Sectorfondsen	3.174	2.747	2.611
WW-ontslagwerkloosheid	2.758	2.384	2.240
WW-overige werkloosheid	3	2	22
WGA-vangnet	344	326	324
Ziektewet-flex	69	35	25
Ufo	44	41	41
WW-ontslagwerkloosheid	341	343	316
WW-verhaal over uitkeringen	-331	-334	-307
WGA-vangnet	17	16	15
Ziektewet-zieke WW'ers	15	16	16
Ziektewet-flex	2	1	1
Tf	785	691	702
Toeslagenwet	468	411	407
Tegemoetkomingen	296	251	250
Bia	2	2	1
IOW	19	28	43
Eigenrisicodragers WGA	325	335	348
Totaal Kas	21.775	21.175	20.946
Mutaties verplichtingen	-7	47	52
Aof	-3	-19	4
Whk	9	2	6
Afj	8	6	1
AWf	13	-16	60
Sectorfondsen	-35	72	-24
Ufo	-1	2	5
Tf	0	0	1
Totale Transactie	21.768	21.222	20.998

Bijlage III Sectorfondsen

Tabel III.1. Sectorfondsen 2014

Bedragen x € 1 miljoen, loonsom x € 1 miljard

2014 Sector	Premiebaten	Lasten				Saldo	Vermogen	Loonsom
		WW	AWF-bijdrage	ZW	WGA			
1 Agrarisch bedrijf	59,8	50,4	-1,2	0,1	5,9	4,6	1,0	2,8
2 Tabakverwerkende ind.	0,1	2,1	-0,1	0,0	0,5	-2,4	1,1	0,1
3 Bouwbedrijf	211,0	148,7	-10,5	1,4	13,9	57,4	-125,3	4,0
4 Baggerbedrijf	2,7	1,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,8	0,3
5 Hout en emballage ind.	7,3	4,4	-0,1	0,0	0,4	2,6	0,0	0,2
6 Timmerindustrie	11,8	6,3	-1,9	0,1	1,0	6,4	-0,5	0,2
7 Meubel & orgelbouw ind.	16,9	11,5	-0,3	0,0	1,4	4,3	-0,8	0,4
8 Groothandel hout, etc.	7,1	4,6	-0,1	0,0	0,6	2,0	-0,7	0,2
9 Grafische industrie	35,6	32,6	-0,8	0,1	4,2	-0,6	0,7	0,8
10 Metaalindustrie	67,7	57,4	-1,4	1,5	7,6	2,6	4,1	5,2
11 Electrotechnische ind.	22,8	20,1	-0,4	0,9	2,2	0,1	4,8	1,7
12 Metaal en techn. bedr.	319,5	203,5	-5,7	2,0	23,8	96,0	-14,3	11,1
13 Bakkerijen	17,5	11,8	-0,4	0,1	2,1	3,8	-2,1	0,6
14 Suikerverw. ind.	6,1	6,0	-0,2	0,1	1,1	-1,0	0,0	0,4
15 Slagersbedrijven	7,1	4,0	-0,1	0,0	1,3	1,8	0,8	0,2
16 Slagers overig	15,7	9,5	-0,2	0,1	2,2	4,1	0,4	0,6
17 Detailh. & ambachten	251,2	180,0	-4,0	0,9	22,7	51,6	-35,5	5,7
18 Reiniging	69,6	43,6	-1,6	2,4	13,5	11,7	-8,3	1,5
19 Grootwinkelbedrijf	105,7	72,4	-1,5	6,0	11,8	17,0	-11,5	4,4
20 Havenbedrijven	73,4	75,6	-1,2	1,6	5,0	-7,7	-28,6	3,0
21 Havenclassificeerders	2,3	1,6	-0,1	0,0	0,4	0,3	0,8	0,1
22 Binnenscheepvaart	5,8	3,5	-0,1	0,0	0,6	1,8	-0,4	0,3
23 Visserij	0,4	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0
24 Koopvaardij	3,3	1,7	0,0	0,0	0,4	1,3	0,9	0,3
25 Vervoer KLM	7,3	3,4	0,0	0,1	0,9	3,0	2,0	1,2
26 Vervoer NS	3,8	3,1	-0,1	0,0	0,9	-0,1	0,5	0,7
27 Vervoer posterijen	27,5	22,1	-0,6	0,5	1,5	4,1	-16,9	0,8
28 Taxivervoer	22,4	17,8	-2,9	0,4	4,1	3,0	-8,6	0,4
29 Openbaar vervoer	7,4	6,1	-0,3	0,4	0,5	0,6	-1,9	0,6
30 Besloten busvervoer	3,8	3,6	-0,1	0,0	0,3	0,0	-1,7	0,1
31 Overig personenvervoer	2,8	3,1	-0,1	0,0	0,1	-0,4	0,9	0,1
32 Overig goederenvervoer	111,5	67,4	-2,4	1,7	15,2	29,6	4,0	4,3
33 Horeca algemeen	151,6	108,3	-2,7	1,8	11,5	32,6	-1,8	3,7
34 Horeca catering	11,8	7,2	-0,2	0,4	1,4	3,0	-2,6	0,3
35 Gezondheid, ...	564,9	468,6	-12,4	23,1	45,2	40,5	-217,6	30,4
38 Banken	130,4	110,6	-1,8	2,2	4,6	14,8	-17,3	4,4
39 Verzekering & ziekenf.	62,7	40,3	-0,6	0,6	1,7	20,8	6,2	2,4
40 Uitgeverij	37,3	31,8	-0,5	1,1	2,9	2,0	-12,4	0,9
41 Groothandel I	149,1	103,3	-2,6	0,9	9,4	38,2	0,0	5,6
42 Groothandel II	233,9	168,0	-3,5	2,2	18,3	49,0	-26,5	7,8
43 Zakelijke dienstv. I	60,7	40,0	-0,7	0,4	3,5	17,5	4,0	2,9
44 Zakelijke dienstv. II	441,8	280,4	-4,6	2,5	23,2	140,3	65,8	13,7
45 Zakelijke dienstv. III	427,3	305,2	-5,8	6,6	23,2	98,1	9,3	12,6
46 Zuivelindustrie	4,9	5,0	-0,1	0,0	0,5	-0,5	1,7	0,6
47 Textielindustrie	5,6	3,1	-0,1	0,0	1,1	1,5	1,8	0,2
48 Steen, cement, ...	22,6	16,3	-0,6	0,3	2,1	4,5	-7,2	0,7
49 Chemische industrie	43,2	29,4	-0,9	0,5	5,0	9,1	6,4	2,7
50 Voedingsindustrie	36,8	26,3	-0,7	0,5	3,7	6,9	6,3	2,0
51 Algemene industrie	33,2	24,0	-0,5	0,4	3,3	6,1	18,2	2,5
52 Uitzendbedrijven	304,6	411,6	-261,8	29,2	93,1	32,6	-87,3	4,9
53 Bewakingsondern.	26,8	21,3	-0,6	1,8	3,4	0,9	-3,8	0,7
54 Culturele instellingen	58,4	45,1	-0,8	0,2	2,6	11,2	-22,1	1,3
55 Overige bedr. en ber.	39,2	28,7	-0,8	0,3	4,8	6,1	-3,6	1,2
56 Schildersbedrijf	22,9	35,4	-19,4	0,3	2,4	4,2	-1,3	0,4
57 Stukadoorsbedrijf	7,2	7,5	-4,2	0,0	1,2	2,6	-2,3	0,1
58 Dakdekkersbedrijf	6,8	3,7	-0,7	0,1	0,5	3,2	0,3	0,1
59 Mortelbedrijf	2,7	1,5	0,0	0,0	0,1	1,2	-0,2	0,1
60 Steenhouwersbedr.	0,6	0,3	-0,1	0,0	0,1	0,3	-0,1	0,0
61-67 Overheid	-53,4	15,8	-0,5	2,0	14,6	-85,3	-56,4	2,2
68 Railbouw	2,3	2,9	-0,1	0,1	0,2	-0,9	0,7	0,4
69 Telecommunicatie	45,5	27,9	-0,5	0,6	1,6	15,9	-6,3	1,3
Totaal	4.388,2	3.448,7	-366,3	98,6	431,5	775,6	-582,0	158,4

Tabel III.2. Sectorfondsen 2015
Bedragen x € 1 miljoen, loonsom x € 1 miljard

2015 Sector	Premiebaten	Lasten				Saldo	Vermogen	Loonsom*
		WW	AWF-bijdrage	ZW	WGA			
1 Agrarisch bedrijf	61,9	52,7	-1,3	0,2	5,4	4,9	5,8	2,8
2 Tabakverwerkende ind.	2,8	14,1	-11,4	0,00	0,45	-0,4	0,8	0,1
3 Bouwbedrijf	207,8	80,5	-1,9	0,7	12,2	116,3	-9,0	4,0
4 Baggerbedrijf	0,2	1,4	0,0	0,1	0,1	-1,4	-0,5	0,3
5 Hout en emballage ind.	5,3	2,9	-0,1	0,0	0,4	2,0	2,1	0,2
6 Timmerindustrie	9,7	3,4	-0,1	0,0	0,8	5,6	5,1	0,2
7 Meubel & orgelbouw ind.	12,1	8,5	-0,2	0,0	1,2	2,6	1,8	0,4
8 Groothandel hout, etc.	4,8	2,6	-0,1	0,0	0,5	1,8	1,2	0,2
9 Grafische industrie	33,7	22,7	-0,5	0,0	3,7	7,9	8,6	0,7
10 Metaalindustrie	62,0	50,1	-1,2	1,1	6,7	5,2	9,3	5,4
11 Electrotechnische ind.	20,2	25,9	-0,6	0,4	2,1	-7,6	-2,8	1,8
12 Metaal en techn. bedr.	240,5	162,6	-3,8	1,4	21,8	58,5	44,2	11,2
13 Bakkerijen	13,9	10,4	-0,2	0,0	1,9	1,7	-0,3	0,6
14 Suikerverw. ind.	7,4	4,3	-0,1	0,0	0,9	2,3	2,3	0,4
15 Slagersbedrijven	4,9	2,9	-0,1	0,0	1,3	0,7	1,5	0,2
16 Slagers overig	12,9	9,7	-0,2	0,1	1,9	1,4	1,8	0,6
17 Detailh. & ambachten	208,3	154,7	-3,5	0,6	21,4	35,0	-0,5	5,7
18 Reiniging	63,7	37,1	-0,8	1,3	12,5	13,7	5,4	1,5
19 Grootwinkelbedrijf	91,6	75,5	-1,7	3,1	11,1	3,7	-7,8	4,6
20 Havenbedrijven	123,0	95,5	-2,2	1,8	4,6	23,4	-5,2	3,2
21 Havenclassificerende	1,9	1,5	0,0	0,0	0,4	0,1	0,8	0,1
22 Binnenscheepvaart	3,5	2,9	-0,1	0,0	0,5	0,2	-0,2	0,3
23 Visserij	0,4	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4	0,0
24 Koopvaardij	1,5	2,1	-0,1	0,0	0,3	-0,9	0,0	0,3
25 Vervoer KLM	2,9	3,7	-0,1	0,2	1,0	-1,9	0,1	1,2
26 Vervoer NS	3,7	1,7	-0,1	0,2	0,7	1,1	1,6	0,7
27 Vervoer posterijen	25,5	14,4	-0,3	0,2	1,3	9,9	-5,1	0,7
28 Taxivervoer	21,3	17,7	-3,6	0,2	3,8	3,2	-5,4	0,3
29 Openbaar vervoer	7,1	5,8	-0,1	0,5	0,4	0,5	-1,4	0,6
30 Besloten busvervoer	4,6	2,2	-0,1	0,0	0,3	2,2	0,5	0,1
31 Overig personenvervoer	2,6	3,7	-0,1	0,0	0,1	-1,2	-0,4	0,1
32 Overig goederenvervoer	82,5	53,3	-1,3	2,0	14,1	14,4	16,5	4,5
33 Horeca algemeen	120,8	93,6	-2,1	1,4	10,9	17,0	15,2	3,9
34 Horeca catering	10,9	7,1	-0,2	0,5	1,3	2,2	-0,4	0,3
35 Gezondheid, ...	676,5	490,1	-11,3	15,2	41,3	141,1	-76,5	30,6
38 Banken	114,8	75,8	-2,1	1,5	4,3	35,3	18,0	4,1
39 Verzekering & ziekenf.	38,3	47,0	-1,1	1,0	1,6	-10,1	-4,0	2,5
40 Uitgeverij	33,6	27,0	-0,6	0,3	2,7	4,2	-8,2	0,8
41 Groothandel I	103,2	90,5	-2,1	0,6	8,7	5,4	5,4	5,8
42 Groothandel II	168,7	153,5	-3,6	1,0	17,3	0,6	-25,9	8,0
43 Zakelijke dienstv. I	34,6	34,9	-0,8	0,5	3,1	-3,1	0,8	3,0
44 Zakelijke dienstv. II	243,8	243,4	-5,8	2,2	21,0	-17,0	48,7	14,4
45 Zakelijke dienstv. III	302,7	296,0	-7,0	3,3	21,5	-11,2	-1,9	13,2
46 Zuivelindustrie	5,0	8,1	-0,2	0,0	0,4	-3,4	-1,7	0,7
47 Textielindustrie	2,4	2,8	-0,1	0,0	0,9	-1,3	0,5	0,2
48 Steen, cement, ...	22,7	9,2	-0,2	0,1	1,8	11,9	4,6	0,6
49 Chemische industrie	26,7	28,1	-0,7	0,5	4,4	-5,6	0,8	2,8
50 Voedingsindustrie	24,5	25,9	-0,6	0,4	3,3	-4,5	1,8	2,1
51 Algemene industrie	19,2	33,7	-0,8	0,2	3,2	-17,1	1,1	2,7
52 Uitzendbedrijven	303,6	361,1	-167,8	8,4	84,9	17,0	-70,3	5,0
53 Bewakingsondern.	23,1	18,4	-0,4	0,7	3,0	1,4	-2,4	0,7
54 Culturele instellingen	51,3	36,5	-0,9	0,1	2,4	13,1	-9,0	1,4
55 Overige bedr. en ber.	31,7	25,9	-0,6	0,3	4,4	1,8	-1,8	1,2
56 Schildersbedrijf	26,4	26,9	-5,0	0,1	2,3	2,1	0,7	0,4
57 Stukadoorsbedrijf	7,5	3,0	-0,1	0,0	1,0	3,6	1,3	0,1
58 Dakdekkersbedrijf	5,8	2,8	-0,1	0,0	0,5	2,6	2,9	0,1
59 Mortelbedrijf	2,6	0,7	0,0	0,0	0,1	1,8	1,5	0,1
60 Steenhouwersbedr.	0,5	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,0
61-67 Overheid	51,8	14,8	-0,4	4,3	12,7	20,4	-36,0	2,2
68 Railbouw	2,6	3,8	-0,1	0,0	0,2	-1,3	-0,5	0,4
69 Telecommunicatie	27,3	23,0	-0,5	0,1	1,4	3,2	-3,0	1,3
Totaal	3.826,7	3.110,5	-251,0	57,1	394,9	515,2	-66,8	161,7

^{*)} In deze JanuariNota zijn de loonsommen 2015 gebaseerd op de realisaties van loonsommen over 9 maanden, zoals gerapporteerd door de Belastingdienst. Deze zijn herleid tot jaartotalen 2015 op basis van overall ontwikkeling en sectorale seizoenspatronen. Vervolgens worden geraamde loonsommen voor 2015 afgeleid op basis van de sectorale economische ontwikkeling die Panteia rapporteert..

Tabel III.3. Sectorfondsen 2016
Bedragen x € 1 miljoen, loonsom x € 1 miljard

2016 Sector	Premiebaten	Lasten				Saldo	Vermogen	Loonsom
		WW	AWF-bijdrage	ZW	WGA			
1 Agrarisch bedrijf	55,5	47,8	-1,2	0,2	5,4	3,3	9,1	2,9
2 Tabakverwerkende ind.	0,6	1,7	0,0	0,0	0,4	-1,5	-0,7	0,1
3 Bouwbedrijf	88,4	74,9	-1,8	1,5	12,2	1,8	-7,3	4,1
4 Baggerbedrijf	2,0	1,3	0,0	0,0	0,1	0,7	0,2	0,3
5 Hout en emballage ind.	3,0	2,6	-0,1	0,0	0,4	0,0	2,0	0,2
6 Timmerindustrie	2,4	3,0	-0,1	0,0	0,8	-1,5	3,7	0,2
7 Meubel & orgelbouw ind.	8,8	7,8	-0,2	0,1	1,2	-0,1	1,7	0,4
8 Groothandel hout, etc.	2,5	2,4	-0,1	0,0	0,5	-0,3	0,9	0,2
9 Grafische industrie	20,5	20,6	-0,5	0,1	3,6	-3,3	5,3	0,7
10 Metaalindustrie	53,1	45,6	-1,1	0,6	6,7	1,3	10,6	5,5
11 Electrotechnische ind.	26,7	23,8	-0,6	0,1	2,1	1,3	-1,6	1,9
12 Metaal en techn. bedr.	162,4	157,5	-3,8	2,0	21,6	-14,9	29,4	11,4
13 Bakkerijen	11,0	9,5	-0,2	0,3	1,9	-0,6	-0,9	0,6
14 Suikerverw. ind.	3,0	3,9	-0,1	0,1	0,9	-1,7	0,5	0,4
15 Slagersbedrijven	3,7	2,7	-0,1	0,1	1,3	-0,3	1,1	0,2
16 Slagers overig	8,7	8,8	-0,2	0,1	1,9	-1,9	-0,1	0,6
17 Detailh. & ambachten	150,5	141,1	-3,3	1,1	21,3	-9,7	-10,2	5,8
18 Reiniging	46,3	34,8	-0,8	1,9	12,4	-2,0	3,4	1,6
19 Grootwinkelbedrijf	78,4	68,9	-1,6	0,9	11,0	-0,7	-8,5	4,7
20 Havenbedrijven	112,5	87,0	-2,1	1,4	4,6	21,5	16,3	3,3
21 Havenclassificerende	1,2	1,3	0,0	0,0	0,4	-0,5	0,4	0,1
22 Binnenscheepvaart	4,1	2,6	-0,1	0,1	0,5	1,0	0,8	0,3
23 Visserij	0,3	0,3	0,0	0,0	0,1	0,0	0,4	0,0
24 Koopvaardij	2,2	1,9	0,0	0,1	0,3	0,0	0,0	0,3
25 Vervoer KLM	4,5	3,4	-0,1	0,1	1,0	0,1	0,3	1,3
26 Vervoer NS	1,8	1,6	-0,1	0,2	0,7	-0,7	1,0	0,7
27 Vervoer posterijen	13,5	13,2	-0,3	0,0	1,3	-0,7	-5,8	0,7
28 Taxivervoer	21,0	16,2	-0,4	0,1	3,7	1,4	-4,0	0,3
29 Openbaar vervoer	6,4	5,3	-0,1	0,1	0,4	0,7	-0,6	0,6
30 Besloten busvervoer	2,4	2,0	-0,1	0,0	0,3	0,1	0,6	0,1
31 Overig personenvervoer	4,6	3,4	-0,1	0,0	0,1	1,1	0,8	0,1
32 Overig goederenvervoer	58,0	48,6	-1,2	1,0	14,0	-4,4	12,1	4,6
33 Horeca algemeen	101,4	85,4	-2,0	0,8	10,8	6,3	21,5	4,0
34 Horeca catering	8,4	6,5	-0,1	0,5	1,3	0,4	0,0	0,4
35 Gezondheid, ...	577,1	446,9	-10,5	10,5	41,1	89,0	12,5	31,3
38 Banken	62,1	68,9	-1,9	1,0	4,2	-10,1	7,8	4,2
39 Verzekering & ziekenf.	48,1	42,7	-1,0	0,5	1,6	4,4	0,5	2,5
40 Uitgeverij	26,1	24,6	-0,6	0,3	2,7	-0,9	-9,1	0,8
41 Groothandel I	86,7	82,2	-2,0	0,5	8,7	-2,8	2,7	5,9
42 Groothandel II	157,1	139,5	-3,4	1,0	17,2	2,8	-23,2	8,2
43 Zakelijke dienstv. I	32,0	31,7	-0,8	0,2	3,1	-2,3	-1,4	3,0
44 Zakelijke dienstv. II	205,9	221,1	-5,3	2,3	20,9	-33,0	15,7	14,7
45 Zakelijke dienstv. III	296,1	269,6	-6,5	1,8	21,4	9,8	7,9	13,5
46 Zuivelindustrie	11,2	7,4	-0,2	0,0	0,4	3,6	2,0	0,7
47 Textielindustrie	3,4	2,6	-0,1	0,1	0,9	-0,1	0,4	0,2
48 Steen, cement, ...	8,2	8,4	-0,2	0,1	1,8	-1,9	2,8	0,7
49 Chemische industrie	29,9	25,5	-0,6	0,4	4,4	0,2	1,0	2,8
50 Voedingsindustrie	27,6	23,5	-0,6	1,0	3,3	0,4	2,1	2,1
51 Algemene industrie	30,6	30,7	-0,7	0,1	3,2	-2,6	-1,6	2,7
52 Uitzendbedrijven	316,9	329,0	-128,8	6,5	84,5	25,6	-44,7	5,1
53 Bewakingsondern.	22,7	16,8	-0,4	0,0	3,0	3,2	0,8	0,7
54 Culturele instellingen	35,7	33,3	-0,9	0,3	2,4	0,6	-8,5	1,4
55 Overige bedr. en ber.	31,8	23,5	-0,6	0,3	4,4	4,2	2,4	1,3
56 Schildersbedrijf	23,8	24,4	-2,0	0,0	2,3	-0,9	-0,2	0,4
57 Stukadoorsbedrijf	3,2	2,7	-0,1	0,0	1,0	-0,5	0,8	0,1
58 Dakdekkersbedrijf	4,8	13,2	-7,8	0,0	0,5	-1,1	1,8	0,1
59 Mortelbedrijf	0,0	0,9	0,0	0,0	0,1	-1,0	0,6	0,1
60 Steenhouwersbedr.	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,0
61-66 Overheid	42,6	7,3	-0,2	3,8	5,9	25,9	-10,1	2,0
67 Werk en (re)Integratie	13,0	6,3	-0,2	0,1	6,7	0,0	0,0	0,2
68 Railbouw	3,2	3,5	-0,1	0,0	0,2	-0,4	-0,9	0,4
69 Telecommunicatie	21,4	20,9	-0,5	0,0	1,4	-0,5	-3,5	1,4
Totaal	3.191,4	2.844,4	-197,9	44,1	392,8	108,0	41,2	165,2

Bijlage IV Re-integratie

Tabel IV.1. Overzicht programmakosten re-integratie 2014
Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Ufo	Sector- fondsen	Tot
Uitkeringslasten							
Ziektewet-uitkeringen		105					105
Overig							
Voorzieningen							
Onderwijsvoorzieningen	21						21
Werkvoorzieningen	45	27					72
Subsidie aan instellingen	12						12
Inkoop arbeidsbemiddeling AG	45	12	18	20	0	0	96
Ziektewet-arbo-interventies				5			5
55-plus-regeling				2			2
Programmakosten overig	0	1					1
Totale Programmakosten	124	145	18	28	0	0	315

Tabel IV.2. Overzicht programmakosten re-integratie 2015
Bedragen x € 1 miljoen

	Afj	Aof	Whk	AWf	Ufo	Sector- fondsen	Tot
Uitkeringslasten							
Ziektewet-uitkeringen		104					104
Overig							
Voorzieningen							
Onderwijsvoorzieningen	21						21
Werkvoorzieningen	51	25	0				76
Subsidie aan instellingen	12						12
Inkoop arbeidsbemiddeling AG	50	11	18	20	0	0	99
Ziektewet-arbo-interventies				3			3
50-plus-regeling				13			13
Programmakosten overig		1					1
Totale Programmakosten	135	141	18	35	0	0	329

Tabel IV.3. Overzicht programmakosten re-integratie 2016*Bedragen x € 1 miljoen*

	Afj	Aof	Whk	AWf	Ufo	Sector- fondsen	Tot
Uitkeringslasten							
Ziektewet-uitkeringen		107					107
Overig							
Vorzieningen							
Onderwijsvoorzieningen	22						22
Werkvoorzieningen	74	36					110
Subsidie aan instellingen	13						13
Inkoop arbeidsbemiddeling AG	56	13	20	22	0	0	110
Ziektewet-arbo-interventies				3			3
50-plus-regeling				12			12
Programmakosten overig		1					1
Totale Programmakosten	165	156	20	37	0	0	379

Bijlage V Aansluitingstabel

De UWV-resultaten worden, conform wet- en regelgeving, volgens het stelsel van baten en lasten verantwoord. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) publiceert resultaten -waaronder de UWV-cijfers- eveneens op basis van wet- en regelgeving in haar jaarrekening volgens het kas-verplichtingenstelsel. Dit betekent dat er een vertaalslag moet worden gemaakt tussen beide stelsels. Deze vertaling, die bekend staat als de aansluitingstabel, wordt door UWV opgesteld na de vaststelling van de jaarrekening UWV. In de aansluitingstabel worden tevens enkele kostensoorten onder een ander kopje gerubriceerd.

In deze financiële nota wordt voor het eerst een aansluitingstabel gepresenteerd voor de programmakosten voor 2015. Bij het opstellen van deze tabel wordt verondersteld dat de afrekening van de rijksgefinancierde regelingen voor 2015 nihil zal zijn. De mutaties op de bestemmingsfondsen waren tijdens het opstellen van deze tabel nog onbekend. Deze zijn daarom niet in de tabel opgenomen.

De cijfers in kolom 6 (diverse correcties) bestaan vooral uit de eliminatie van verhaal op de WW eigenrisicodragende werkgevers (€ 338 miljoen) en de eliminatie tussen wetten van het gedeeltelijk compenseren van de ziekengeld- en WGA-lasten in de sector uitzendbedrijven (WW: € 85 miljoen, WIA-WGA: minus € 30 miljoen en Ziektewet: minus € 55 miljoen).

Tenslotte: alle bedragen zijn afgerond op miljoenen euro's. Door deze afrondingen zijn posten kleiner dan absoluut € 0,5 miljoen weergegeven met '0'. Indien voor een post, gezien de aard van de post, geen bedrag kan worden ingevuld, dan wordt dit weergegeven met '-'. '.

Tabel V.1. Aansluitingstabel 2015

Bedragen x € 1 miljoen

	UWV-cijfers				Vertaalslag				SZW cijfers	
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
WAO	4.965	-	0	-5	-	-2	0	19	4.977	1
WIA-IVA	1.430	-	-11	-	-	0	-	-6	1.413	-
WIA-WGA	2.083	-	56	-38	-	-31	0	-11	2.059	0
WAZ	171	-	0	0	-	0	0	0	171	0
Wajong	2.829	188	113	-114	-	-	0	-	3.016	27
Wazo	1.078	4	0	-	-56	0	-	7	1.033	-
Wazo-ZEZ	-	-	-	-	56	-	0	-	56	0
Re-integratie WAO/WIA/WAZ/Ziektewet	-	-	-	78	-	-	-	-	78	-
Re-integratie Wajong	-	-	-	114	-	-	0	-	114	4
Toeslagenwet	413	66	4	-	-	-	0	-	483	8
IOW	28	5	0	-	-	-	1	-	34	0
WW	6.403	-	-190	-13	-	410	-	-59	6.551	-
Re-integratie WW	-	-	-	0	-	-	-	-	0	-
Subsidie arbeidsparticipatie 50-plus	-	-	-	13	-	-	0	-	13	3
Ziektewet	1.487	-	81	-35	-	-57	-	9	1.485	-
Totaal	20.887	263	53	0	0	320	1	-41	21.483	43

Toelichting kolomnummers:

- (1) = Uitkeringslasten
- (2) = Sociale lasten
- (3) = Overige baten en lasten
- (4) = Toedeling re-integratielasten
- (5) = Toedeling ZEZ
- (6) = Diverse correcties
- (7) = Nabetaald door SZW over 2014
- (8) = Mutatie verplichtingen
- (9) = SZW-jaerverslag lasten
- (10) = Ontvangen door SZW over 2014

Bijlage VI Financiële publicaties UWV

Jaarlijks brengt UWV 5 financiële publicaties uit over de premies en de fondsen. Het betreft 3 algemene publicaties: de Januarinota, de Juninota en de nota Financiële bijstellingen. Hierin worden de ontwikkelingen van de lasten en de baten van de door UWV uitgevoerde wetten beschreven. De uiterlijke publicatiedata zijn 1 februari, 1 juli en 15 oktober¹.

Daarnaast verschijnen er 2 specifieke publicaties: de nota Gedifferentieerde Premie WGA/Ziektewet en de integrale Premienota sectorfondsen. De uiterlijke publicatiedata van deze nota's zijn 1 september en 1 november¹.

Nota Gedifferentieerde premie WGA/Ziektewet

In de nota Gedifferentieerde premie WGA/Ziektewet worden de bouwstenen beschreven waarmee de gedifferentieerde premies voor de WGA-vast, WGA-flex en Ziektewet-flex per werkgever worden berekend. Hiervoor hebben wij werkgevergegevens, statistische en financiële data nodig die vanaf 1 juli beschikbaar zijn. De nota wordt samen met het Besluit gedifferentieerde premie WGA/Ziektewet medio augustus aangeboden aan de Raad van Bestuur van UWV. Publicatie van het Besluit met de vastgestelde premies volgt op 1 september in de Staatscourant. Vanaf die datum is de nota beschikbaar op de website van UWV.

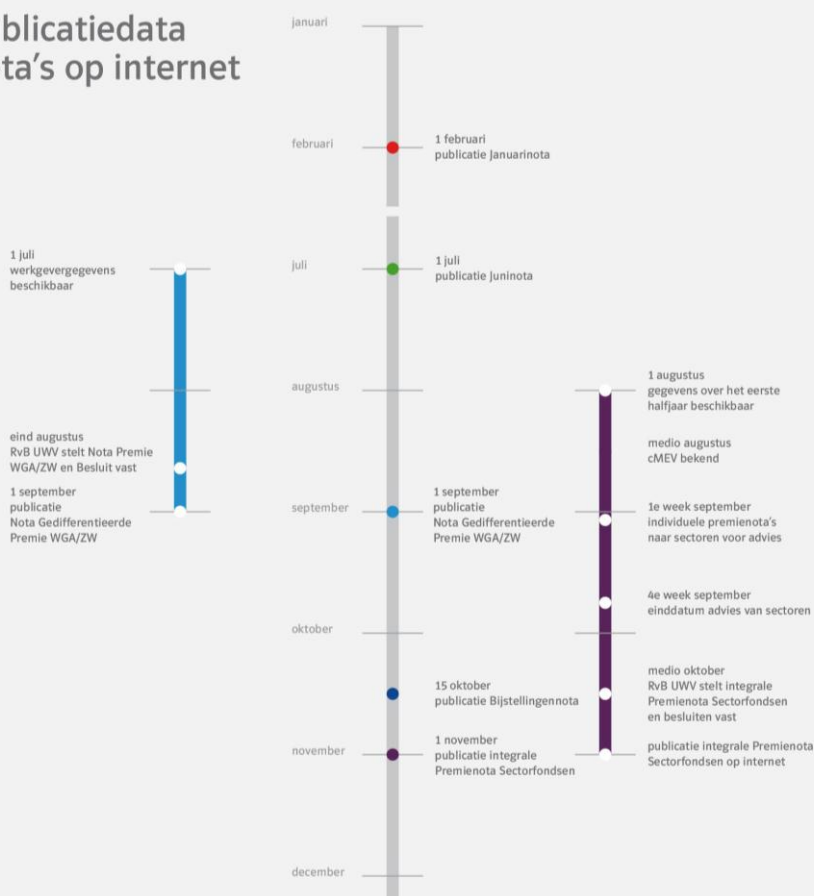
UWV berekent conform het Besluit per werkgever de premie voor het nieuwe premiejaar. Deze percentages worden aan het eind van het jaar voorafgaand aan het premiejaar geleverd aan de Belastingdienst. Deze stuurt vervolgens aan alle werkgevers een beschikking van deze premies.

Integrale Premienota sectorfondsen

De integrale Premienota sectorfondsen heeft betrekking op het vaststellen van de premies van de 62 sectoren. Hiervoor hebben wij statistische en financiële data nodig die vanaf 1 augustus beschikbaar zijn over de eerste 6 maanden van het jaar. Deze data worden na bewerking gebruikt voor de individuele premienota's die per sector worden opgesteld (62 nota's). Voor de ramingen zijn de cijfers van belang die het Centraal Planbureau medio augustus publiceert in zijn concept Macro Economische Verkenning (cMEV). Nadat de cMEV-gegevens bekend zijn, kunnen de 62 nota's worden opgesteld. Eind augustus wordt door de verantwoordelijke ministeries besloten over de premies voor het komende jaar. Begin september kunnen de individuele premienota's per sector naar de sectoren verzonden worden voor advies. In de individuele premienota's zijn keuzemogelijkheden voor de premie opgenomen. De sectoren hebben 3 weken de tijd om een keuze te maken en advies uit te brengen. Indien dit advies voldoet aan de wettelijke eisen wordt dit advies door UWV overgenomen.

Na ontvangst van alle adviezen (vierde week september) wordt de integrale Premienota sectorfondsen opgesteld. Deze wordt samen met de besluiten medio oktober aangeboden aan de Raad van Bestuur van UWV ter vaststelling van de premies. Daarna worden de premies aan de minister van SZW aangeboden ter goedkeuring. Op 1 november wordt de integrale Premienota sectorfondsen, waarin de premies voor het volgende jaar zijn opgenomen, op de website van UWV gepubliceerd.

Publicatiedata nota's op internet

¹⁾ Indien de datum in het weekend valt, wordt de nota de maandag volgend op dat weekend gepubliceerd.

Colofon

Uitgave

UWV
Financieel Economische Zaken
Afdeling Planning, Control en Analyse

Postadres

Postbus 58285
1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Fondsenbeheer@uwv.nl

Redactie

Arjan Wojcik
Neander Nijman
Jan-Maarten van Sonsbeek

Aan deze nota werkten mee

Coen Akkerman
Ed Berendsen
Kees van den Bosch
Ben van der Eijken
Wibaut Jeurissen
Casimir Maassen
Peter Rijnsburger
Fouad Rmila
Jaap van Westerhuizen
Emiel Zegers

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2016

